GYŐRI JÁRÁSI

ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMTERV

2015. SZEPTEMBER

GYŐRI JÁRÁS

Tartalomjegyzék

I. Vezetői összefoglaló 3
II. A győri járás rövid bemutatása 5
III. Bevezetés és illeszkedés 10
Pályázati háttér, a megvalósításról átfogóan 10
Célok, ütemezés 10
A dokumentum tartalma 11
IV. Alkalmazott eszközök, módszertanok 13
V. Helyzetelemzés 15
Illeszkedés stratégiai dokumentumokhoz 15
Helyi Esélyegyenlőségi Programok szinergiái 16
Kérdőívekkel történő helyzetelemzés 22
KSH adatelemzés 23
Problémák a célcsoportok szintjén 24
Kitekintés a határon átnyúló érintettek körére 35
VI. Célrendszer 36
Jövőkép (Vízió) 36
Célcsoport szintű célrendszer 36
Célok horizontális megközelítése 45
VII. Intézkedési terv 49
Több célcsoportot érintő megoldási lehetőségek 50
Célcsoport specifikus megoldási lehetőségek 69
A megoldási lehetőségek átfogó áttekintése 87
Célok és akciók összhangja 92
A megoldási lehetőségekhez kapcsolódó cselekvési terv és nyomon követés 94
VIII. Együttműködési lehetőségek 100
IX. Kapcsolódó jogszabályok 103
Ábrajegyzék 104
Táblázatjegyzék 104

Mellékletek:

1. Migrációs stratégia

I. Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentum az Államreform operatív program keretében megvalósuló **„Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régióban" című pályázat eredményeként készült** el a győri járásban.

A **projekt célja**, hogy olyan fenntartható és a járás egészét érintő együttműködés alakuljon ki a 35 települést magában foglaló, közel 200 ezer fős lakossággal rendelkező győri járáshoz tartozó települési önkormányzatok, a helyi önkormányzatok intézményei, valamint a civil, egyházi és gazdasági szereplők között, mely a helyi esélyegyenlőségi programokban foglalt társadalmi felzárkóztatás minél hatékonyabb megvalósulását szolgálja.

A projekt során az alábbiak voltak a meghatározó programegységek:

1. helyzetelemzés,
2. felzárkóztatási kerekasztal beszélgetések (6 db) megvalósítása a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjának járás szintre emelése és az azokban foglalt nehézségekre történő megoldáskeresés céljából,
3. tematikus és jelen Járási Esélyteremtő Programterv disszeminációját támogató rendezvények megvalósítása (összesen 6 db).

A helyzetelemzés során jelentős szerepet kapott a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjának feldolgozása, mely alapján a program prioritásai meghatározásra kerültek. Ezen prioritások az alábbiak:

Célcsoport	Prioritás I.	Prioritás II.	Prioritás III.
Fogyatékossággal élők	akadálymentesítés	helyzetelemzés	foglalkoztatás / szociális ellátás
Gyermekek	gyermekjólét	társadalmi felzárkóztatás / oktatás	egészségmegőrzés
Idősek	szociális ellátás	közbiztonság	programszervezés / fejlesztés
Nők	foglalkoztatás	családon belüli erőszak	egészségmegőrzés / gyermekjólét
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	társadalmi felzárkóztatás	foglalkoztatás	egészségmegőrzés / oktatás

A fenti prioritásokat némileg – de nem meghatározó mértékben - befolyásolta a kérdőíves helyzetelemzés, valamint a felzárkózási kerekasztal beszélgetések során nyert információk.

A helyzetelemzés eredményeként célcsoportonként problémafa készült.

A problémafák céllá alakításához és azok szinergiáinak vizsgálatához célcsoportonkénti célfák készültek.

A célcsoport szintű konkrét (SMART tulajdonságokkal rendelkező) célok közt az alábbi beavatkozási területek kerültek azonosításra:

Célok alapján azonosított beavatkozási területek:
I. Mentális támogatás
Interperszonális interakciók elősegítése
Pszichológiai támogatás
Célzott támogatás (terhelt időszakokra)
Sikerélmény lehetőségének megteremtése
Egyéni támogatás
II. Motivációnövelés
III. Közösségteremtés
IV. Foglalkoztatás
Potenciális munkáltatók érzékenyítése
Védett munkahelyekkel kapcsolatos célok
V. Akadálymentesítés
VI. Oktatás
Alapkompetenciák, készségek fejlesztése
Egyéb, általános oktatási célok
VII. Egészségmegőrzés
VIII. Társadalom érzékenyítése
IX. Kompetencia térkép készítése

A fenti célok eléréséhez 24 db megoldási lehetőség került (akció) került kidolgozásra és az intézkedési tervben rögzítésre. A 24 db megoldási lehetőség a különböző célcsoportok tekintetében közel egységesen oszlik meg az alábbiak szerint:

Célok típusa	Fogyaté-kossággal élők	Gyermeke	Idősek	Romák és/vagy hátrányos helyzetűek	Nők
Több célcsoportot érintő célok	11	7	10	10	8
Célcsoport specifikus célok	2	5	3	3	0
ÖSSZESEN:	**13**	**12**	**13**	**13**	**8**

(A helyzetelemzés rámutatott, hogy nincs szükség eltolni a fókuszt egyik célcsoport irányába sem a program során és/vagy az intézkedési terv elkészítésekor.)

Az egyes megoldási lehetőségekhez kapcsolódó indikátorok kidolgozásra kerültek (az akciók kidolgozottságának megfelelő részletességgel és pontossággal).

II. A győri járás rövid bemutatása

A Kormány által 2011-ben közreadott önkormányzati reformtervezet, majd a 2012. évi XCIII. törvény alapján jöttek létre 2013. január 1-én a megyék településeit közigazgatási egységekbe rendező járások, így a győri járás is. A győri járás Győr-Moson-Sopron megye 7 járásának egyike.

A járás Győr és agglomerációjának köszönhetően Magyarország negyedik legnépesebb járása, népessége növekvő tendenciát mutat, 2014. januári adatok szerint 190 912 fő volt. A 903,41 km²-es területtel rendelkező közigazgatási egység népsűrűsége a régiós átlagot (86,9 fő/ km²) magasan meghaladja és az utóbbi évek során további növekvő tendenciát mutatott. A KSH adatai szerint, míg 2013-ban mintegy 210 fő/km² a népsűrűség, addig ez a 2014. január 1-ei adatok szerint tovább növekedett 211,3 fő/ km²-re.

A győri járást összesen egy nagyváros, Győr és 34 község alkotja. A települések átlagos lakosságszáma viszonylag magas, 5 424 fő, így a települések többsége közép- vagy nagyfalu, melyek közül Győrt követően a négy legnépesebb Győrújbarát (5053 fő), Nyúl (3913 fő), Gönyű (3109 fő) és Abda (3085 fő).

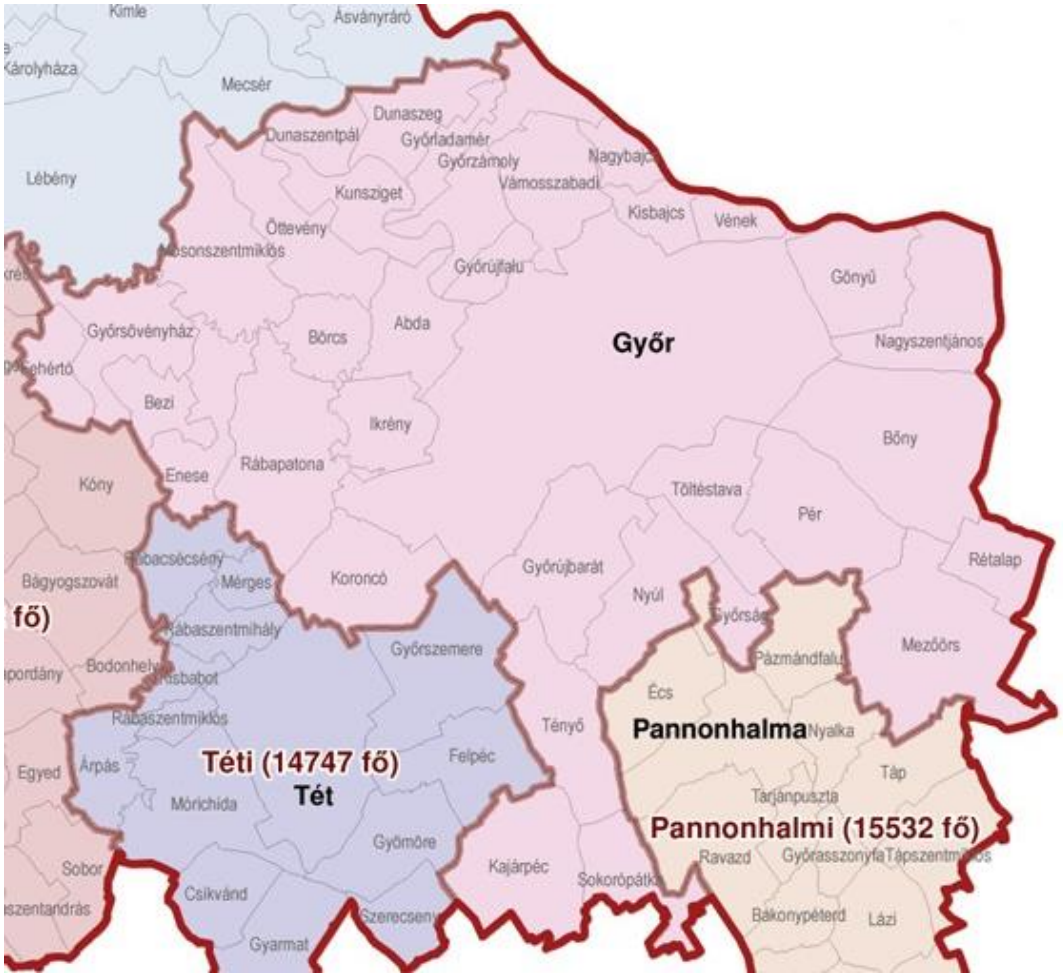

1. ábra A győri járás felépítése (települések térkép)

Társadalmi összetételét tekintve az országos átlagtól több szempontból is eltérő eredményeket mutatnak a járási statisztikák. A munkanélküliségi ráta a legtöbb településen az országos átlag, jellemzően tartósan 10% alatt marad. A nyilvántartott álláskeresők aránya a 2015. augusztusi adatok alapján Győr-Moson-Sopron megyét illetően 2,2 %, azon belül a győri, pannonhalmi és téti járás vonatkozásában 3,1 % volt. Problémának mondható viszont, hogy a munkaerő kereslet-kínálat nincs összhangban. A Győrben létrejött, letelepült gazdasági szereplők munkaerőigénye magasabb lenne az olyan szaktudást igénylő foglalkozások terén, mely fenntarthatja, előmozdíthatja a térségben jellemző dinamikus gazdasági növekedést.

A járást érintő határon átnyúló munkaerő-migrációra egyszerre jellemző a nyugat-európai (döntően ausztriai) munkavállalás, valamint a Szlovákiából történő ingázás. A járáson belül elsősorban Győr minősül határ menti ingázásban érintett településnek.[1] A magyar-szlovák határon átnyúló munkaerő-áramlás erősen aszimmetrikus, és jelenleg a potenciálisnál alacsonyabb intenzitású. A képzett munkaerő hiányából adódóan a térségi vállalatok kénytelenek voltak Szlovákiából munkaerőt toborozni. A mozgásfolyamat főként a magyar anyanyelvű szlovák állampolgárokat érinti a határ közvetlen közelében, Nagymegyer térségében, Dunaszerdahelytől délre és keletre. A győri növekedési zóna (döntően a győri Audi és járműipari beszállítói) munkaerőigényét nem elégítik ki a győrinél magasabb munkanélküliséggel sújtott dél-szlovákiai munkavállalók, mivel a migrációt számos tényező hátráltatja (magasabb nyugat-szlovákiai átlagbérek, euró-forint árfolyam-ingadozás, gyenge közösségi közlekedési kapcsolatok stb.). Ezért a belföldi, keleti régiókból érkező munkavállalók megkötésére van szükség, mely jóval több járulékos kihívással jár, mint a lakóhelyüket és családi-kulturális közegüket feladni nem kényszerülő dél-szlovákiai ingázók. Nagymegyer és Dunaszerdahely környéke még új munkaerőt biztosíthat a Győr köré szerveződő foglalkoztatási térség számára.

A településhálózatot tekintve a járás erősen egyközpontú, a településhierarchia csúcsán Győr található. Győrnek nemcsak járási, hanem régiós szinten is kiemelt szerepe van, megyei jogú város, járás- és megyeszékhely is, és egyike Magyarország regionális központjainak. Ennek a kiemelt szerepnek köszönhetően Győr látja el a térség ipari-logisztikai központ, középfokú oktatás, felsőoktatás, kulturális, turisztikai központi szerepköröket, ami mellett a többi település a helyi szükségletek kielégítő alapszolgáltatások nyújtására fókuszál, illetve a szuburbanizációs folyamatoknak megfelelően egyéb szabadidős, pl. sportolási vagy turisztikai lehetőségeket nyújt.

[1] KSH (2015 június): Ingázás a határ mentén. 27 o. forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/gyoringazas.pdf. Az elemzésünkben a külföldi ingázást jelentősnek tekintették abban az esetben, amennyiben két feltétel együttesen teljesült: a településről külföldre ingázók száma legalább 5 fő, illetve az eljárók aránya a településen élő összes ingázóhoz viszonyítva legalább 10%.

A határtérségben fekvő járás győri agglomerációján keresztül részét képezi a négy országra (Ausztria, Csehország, Szlovákia, Magyarország) kiterjedő CENTROPE régiónak, Közép-Európa legdinamikusabban fejlődő határon átnyúló többközpontú nagyvárosi térségének.

Alapját Bécs és Pozsony határon átnyúló agglomerációi jelentik, melyekhez északon Brno, délen pedig Győr vonzáskörzete csatlakozik.

A térség egyik további pozitívumaként elmondható a fejlett infrastrukturális háttere, mely szempontból egyedül az infokommunikációs hálózatok kiépítettsége mutat elmaradást. Közlekedési infrastruktúrát tekintve a terület igen sokszínű, több gyorsforgalmi és közút halad át rajta, illetve Győr vasúti csomópontként is funkciónál. Továbbá a járáson halad keresztül az EuroVelo6 nemzetközi kerékpáros útvonal, illetve a Rajna–Duna elnevezésű transzeurópai közlekedési tengely, beleértve a Duna vízi útját és a Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötőt.

Oktatási szempontból szintén Győr kiemelkedik a térség több települése közül, több felsőoktatási intézményével (Széchenyi István Egyetem, Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara, Győri Hittudományi Egyetem) és a hozzájuk kapcsolható kutatás-fejlesztési központokkal (pl. Járműipari Kutató Központ).

Gazdasági szempontból is igen sokszínű terület a győri járás. A mezőgazdasági termelés jelentős a térségben, melyhez adottságainak köszönhetően minden feltétel adott. Ugyan a térségben a rendszerváltás legnagyobb vesztesei közé tartozott az élelmiszeripar, még mindig jelentős húsipari és édesipari kapacitások koncentrálódnak a járásba. A rendszerváltást követő jelentős szerkezeti átalakulásnak köszönhető a járás intenzív fejlődése. Míg a korábban jelentősen agrárjellegű területeken az addigi munkaintenzív gazdaság helyén megjelent az inkább szaktudást igénylő, vagyis tudásintenzív szektor, vagyis az ipar és szolgáltató szektor nagyfokú térhódításba kezdett.

A gazdaságszerkezetet meghatározó tevékenységeket a több településen is megjelenő építő- és építőanyag-ipar, fémipar, vegyipar, gépipar és járműgyártás és logisztika adja. Mindközül a legjelentősebb, a járműipar, ami a járáson, sőt az országhatáron is túlnyúló hálózattá nőtte ki magát, amivel a térség húzóágazatává vált. A régió egy csehországi, szlovákiai és lengyelországi területeket is integráló kelet- és közép-európai járműipari csomóponti térség (hub) részévé vált. A legjelentősebb szereplő mind közül, az Audi Hungaria Motor Kft. , mely az ország egyik legnagyobb árbevételű cége.

Ennek a gazdaság szerkezeti átalakulásnak is köszönhető, hogy a járás településein magas számban hoztak létre vállalkozásokat, az ezer lakosra jutó vállalkozások száma 84,5 db. A magas abszolút szám mellett nem ritkák a nagy létszámú, több, mint 250 munkavállalót foglalkoztató cégek sem.

Közigazgatási szempontból fontos elmondani, hogy 2013. január 1-én életbe lépett módosításokkal, mely visszaállította a járási közigazgatási egységet, létrejöttek a járási hivatalok.

A járásokon belül pedig az önkormányzatok közül több közös önkormányzati hivatalt hozott létre. Többek közt Töltéstava (2217 fő, 23,17 km²) a Győrsággal (1478 fő; 8.20km²) közös önkormányzati hivatal székhelye. A legjelentősebb gazdasági társaságok: a mezőgazdasági termelőszövetkezet, mely Győrsággal és Pázmándfaluval közös gazdaság, a székhelye Töltéstava. A LAMEX, a WIREG, a SZA-TE és a Schneider Kft. termelését nagy részét külföldre szállítja. Annak ellenére, hogy a településen több vállalkozás is működik, a lakosság nagy része Győrben talált munkahelyet. A helyi és helyközi közösségi közlekedés buszjáratok formájában tudják igénybe venni a helyiek. A településen az alapvető vonalas és intézményi infrastruktúrák megtalálhatók. A község rendelkezik: házi-, gyermek és fogorvossal, valamint védőnővel. Napközi otthonos óvodája és Általános Közművelődési Intézménye van, mely magában foglalja az általános iskolát.

Dunaszeg (2006 fő, 17,26 km²), Dunaszentpál (739 fő, 9,8 km²) és Kunsziget (1256 fő, 17,87 km²) közösen tart fenn önkormányzati hivatalt, Dunaszeg központtal. A három település hasonló jellemzőkkel rendelkezik, mint a járás legtöbb községe. Az országos átlaghoz képest fejlettebb településekről van szó. Népességük az utóbbi években, részben a győri szuburbanizációs folyamatoknak köszönhetően folyamatosan növekszik, aminek szintén részben az eredménye, hogy a lakosok nagyobb hányada a 12 km-re lévő megyeszékhelyre jár be dolgozni, viszont a helyi jellemző tevékenység a mezőgazdaság.

Kunszigeten a Federal Mogul Kft. és a Sick Kft. nyújt jelentős számban helyben elérhető munkalehetőséget. Ehhez a napi ingázáshoz minden feltétel adott, mivel Dunaszeg és környéke infrastrukturálisan jól ellátott, fejlett közösség közlekedéssel rendelkezik. A településeken mind a szabadidő hasznos, közösségben való eltöltésében segítő, mind közösségi feladatot ellátó civil szervezetek működnek. A Kunszigeti Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolának jelentős szerepe van a járás életében, a munkavállalás előkészítésében. Az édesanyák újbóli munkába állását segíti továbbá a kunszigeti családi napközi és az újonnan épült óvoda is.

Abda (3201 fő; 19.2 km²) közös önkormányzati hivatal székhelye. A közös hivatalhoz tartoznak még Börcs (1290 fő; 12,76 km²) és Ikrény (1806 fő, 15,58 km²) községek. Így együtt közel 6300 fős lakosság tartozik az irányításuk alá. Ahogyan azt már másik községekkel kapcsolatban is megállapítható volt, ennek a kb. 6300 főnek a többsége is Győrben dolgozik. Abda közigazgatási területe 19,02 km2. Győrtől 8 km-re Észak- Nyugatra fekszik. A faluban korábban a mezőgazdasági tevékenység illetve az állattenyésztés jelentette a fő pénzkereseti forrást, de ez a Győrben végbement jelentős iparosodási folyamat miatt ez megváltozott. Szintén Győr közelsége miatt elmondható az is a településről, hogy megnövekedett a városból a községekbe költöző személyek, családok száma.

Az itt lakóknak Abda több intézményi lehetőséget is nyújt, mint két háziorvosi rendelő, védőnői szolgálat, gyógyszertár és állatorvosi rendelő is működik valamint takarékszövetkezet, posta és plébánia.

A Zrínyi Ilona Általános Iskola és a Mézeskalács Napközi otthonos Óvoda és Bölcsöde szolgálja a jövő nemzedékek oktatását, nevelését. A Radnóti Miklós Kultúrotthon és Községi Könyvtár a közművelődést szolgálják, illetve a szabadidős tevékenységek támogatására több egyesület is működik.

Pér község szintén közös önkormányzati székhely, mely önkormányzathoz tartozik még Mezőőrs (1000 fő, 48,47 km²). Pér lakosainak száma 2441 fő mely népesség a község 31,48 km²-én oszlik el. A falu érdekessége, hogy, egy másik kis település, Mindszentpuszta közigazgatásilag Pérhez tartozik, amelyről a lakosok népszavazással döntöttek. Demográfiáját tekintve egy fiatal korösszetételű település, lakosainak megközelítőleg kétharmada az aktív korcsoporthoz tartozik, habár a falu öregedési indexe az utóbbi éveket tekintve enyhe elöregedési tendenciát mutat.

Péren található a Győr-Pér Nemzetközi Repülőtér, melynek üzembe helyezése 2003-ban történt meg, azóta számos fejlesztés valósult meg, amelynek eredményeként alkalmassá vált Boeing 737 és Airbuis A320 kategóriájú repülőgépek fogadására is. A reptér utasforgalma eléri az évi 30 ezer főt, amely elsősorban az Audi gyárral való együttműködés eredménye, amely gyakran veszi igénybe a repülőtér közelsége adta lehetőségeket. Ez nem csak a személyforgalomra, hanem a jelentős teherforgalomra is igaz A repülőtéren kívül a másik Péren működő fontos egység a Péri Innovációs Ipari Park, mely komoly szerepet játszik a térség fejlődésében, főleg két kiemelt területre fókuszál, mint Győr - Gönyű országos közforgalmú kikötő fejlesztése és a Győr - Pér regionális repülőtér fejlesztése.

Bőny Község Győrtől 15 km-re fekvő, önálló Polgármesteri Hivatallal rendelkező település, melynek lakosságszáma 2015. január 1-én 2222 fő volt. Területe: 50,42 km2, népsűrűsége 44 fő/km2. A faluban korábban a mezőgazdasági tevékenység illetve az állattenyésztés jelentős jövedelemforrás volt, de a Győrben végbement jelentős iparosodási folyamat miatt ez megváltozott.

„Bőny a megújuló energiák faluja”. 2010-ben került sor a bőnyi 25 MW-os Szélerőmű-park átadására, 13 db egyenként 2 MW-os szélerőmű működik az autópálya mellett. 2014-2015. évben Geotermikus Projekt megvalósítása zajlik a PannErgy Csoport beruházásában. 22 MW kapacitást és 340-400 TJ/év mértékű hőátadást vettek figyelembe az indulásnál, mely több mint duplájára növekedhet, hozzájárulva a győri távfűtés és az AUDI hőigényének kiszolgálásához. A kitermelő kutak és a hőközpont is a bőnyi határban található ipari területen került megvalósításra. 2015. évben a közintézményeink tetején napelemes rendszerek kerültek elhelyezésre, melyek kapacitása 63710 kw/év.

A járás hat további közös önkormányzati hivatallal rendelkezik, Enese (1785 fő, 19,9, km²), Győrladamér (1723 fő 8,6 km²), Győrzámoly (2581 fő, 26,3 km²), Kajárpéc (1241 fő, 31,8 km²), Kisbajcs (855 fő, 8,74 km²) és Nagyszentjános 1790 30,3 km²) központtal. Általánosan ezekről a településekről is elmondható, hogy a Győrből az agglomerációba kiköltözők miatt népességszámuk növekvő tendenciát mutat, a települések munkaerejét pedig a győri munkahelyek szívják fel leginkább.

III. Bevezetés és illeszkedés

Pályázati háttér, a megvalósításról átfogóan

Jelen dokumentum az Államreform operatív program keretében megvalósuló „Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régióban” című pályázat eredményeként készült el a győri járásban. (pályázati azonosító: ÁROP-1.A.3-2014-2014-0014).

A pályázat megvalósítása során a győri járás együttműködött a VANIN Kft-vel, valamint a Határ Menti Innovációs Kft-vel.

A győri járás Esélyteremtő Programtervének elkészítésében jelentős szerepet játszott a program során megvalósításra került felzárkózási kerekasztal beszélgetés eseménysorozat. A kerekasztal beszélgetések során fő cél a járásban tervezett intézkedések összehangolása volt. Intézkedések alatt a járási települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjaiban foglalt intézkedési terveket értjük.

A kerekasztal beszélgetések mellett megrendezésre került több tematikus és egyéb rendezvény, többek közt jelen programterv disszeminációjával, valamint járás szintű együttműködést erősítő megállapodások megkötésével kapcsolatosan.

Célok, ütemezés

A projekt célja, hogy olyan fenntartható és a járás egészét érintő együttműködés alakuljon ki a győri járáshoz tartozó települési önkormányzatok, a helyi önkormányzat intézményei, valamint a civil, egyházi és gazdasági szereplők között, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban foglalt társadalmi felzárkóztatás minél hatékonyabb megvalósulását szolgálja.

A megvalósítás során célunk volt

- a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban foglaltak és a jelenleg érzékelhető nehézségek, járás szintű problémák feltérképezése,
- konkrét megoldási lehetőségek feltérképezése, priorizálása és akciótervezése,
- a járás szintű problémákra megoldást kínáló lehetőségek végrehajtásának elősegítése,
- hosszú távú együttműködési lehetőségek feltérképezése, kialakításának elősegítése.

A program két fázisban került megvalósításra. Egy tavaszi és egy nyár végi fázisban. A tavaszi fázisban (2015. június – július) megvalósításra került 4 db kerekasztal beszélgetés, mely nyomán kialakítottuk a Járási Esélyteremtő Programterv (továbbiakban Programterv) fókuszait, valamint 4 db tematikus rendezvény.

A rendezvények közül az első, megrendezésre kerülő a projekt indításáról szólt, a következők tematikus rendezvények voltak az alábbi téma fókuszokkal:

1. Hátrányos helyzetűek és fogyatékossággal élők foglalkoztatásának bővítése
2. A nők munkaerő piaci visszatérésének támogatása
3. Oktatási és szakképzési programok

A nyár végi fázisban további 2 kerekasztal megbeszélés valósult meg, melynek eredményeként jelen dokumentum elfogadásra került, emellett további 2 rendezvény a járás szintű együttműködési megállapodások ünnepélyes aláírására, valamint a Programterv disszeminációjára.

A fentieken túl további 2 tájékoztató rendezvény valósult meg, melyek az alábbiak:

1. Szakmai nap – időskorúak informatikai alapkompetenciáinak fejlesztése
2. Jövőkép – fiatal diplomások munkahelyhez jutásának támogatása

A program megvalósításában a győri járás minden települése részt vett, melyek az alábbiak:

1. Győr	13. Győrsövényház	25. Nagyszentjános
2. Abda	14. Győrújbarát	26. Nyúl
3. Bezi	15. Győrújfalu	27. Öttevény
4. Bőny	16. Győrzámoly	28. Pér
5. Börcs	17. Ikrény	29. Rábapatona
6. Dunaszeg	18. Kajárpéc	30. Rétalap
7. Dunaszentpál	19. Kisbajcs	31. Sokorópátka
8. Enese	20. Koroncó	32. Tényő
9. Fehértó	21. Kunsziget	33. Töltéstava
10. Gönyű	22. Mezőörs	34. Vámosszabadi
11. Győrladamér	23. Mosonszentmiklós	35. Vének
12. Győrság	24. Nagybajcs	

1. táblázat A győri járás települései

A dokumentum tartalma

Jelen dokumentumban tehát a győri járás településeinek Esélyteremtő Programtervét részletezzük, melyben kitérünk az alábbiakra:

1. Alkalmazott eszközök és módszertanok
   Az alkalmazott eszközök és módszertanok tartalmi pontban részletezzük azon felhasznált módszertani eszközöket, melyeket az előkészítés, a helyzetelemzés és/vagy a program megvalósítása során alkalmaztunk.
2. Helyzetelemzés
   A helyzetelemzés tartalmi pontban foglaljuk össze azokat az információkat, melyekre alapozottan kidolgozásra került a járás szintű esélyteremtés célrendszere és melyre alapozottan feltérképezésre kerültek megoldási lehetőségek.

3. Célrendszer

   A fókuszált megoldások kereséséhez / megtalálásához elengedhetetlen, hogy pontosan láthatóvá váljon, hogy mely területen pontosan milyen célt kívánunk elérni. A célrendszer tartalmi pontban cél, hogy – indokolt esetben a célcsoportok differenciálásával és egyéb módszerekkel - minél tisztábban lássuk az elérni kívánt cél állapotot.

4. Intézkedési terv

   A felszínre kerülő nehézségek leküzdéséhez és az azokhoz kapcsolódó célok eléréséhez összegyűjtött megoldási lehetőségek kerülnek összegzésre az intézkedési terv tartalmi pont alatt. A megoldási lehetőségeket több aspektusból közelítjük - célcsoportok szerint, horizontális megközelítés – így az intézkedési tervben rögzített legtöbb akció több célcsoportot érint.

5. Együttműködési lehetőségek

   A program megvalósítása során meghatározott számú együttműködési megállapodás megkötésre sor kerül, ugyanakkor a járás szintű esélyteremtés elősegítésére – bizonyos célok elérésével kapcsolatosan – célszerű lehet további együttműködések erősítése. Jelen tartalmi pontban néhány potenciális együttműködési lehetőség kerül összegyűjtésre.

6. Nyomonkövetés és értékelés

   A különböző akciók végrehajtása során fontos, hogy meghatározott paraméterek mentén monitorozva legyen annak megvalósulása, a megvalósulás hatékonysága. A nyomonkövetés és értékelés tartalmi pontban a különböző akciókat objektíven mérő / monitorozó eszközök, módszerek kerültek rögzítésre.

IV. Alkalmazott eszközök, módszertanok

A program előkészítése, megalapozása és lefolytatása kapcsán több eszköz és módszertan került alkalmazásra, az információk begyűjtésére és program tudatos felépítésének biztosítására. Az alkalmazott program során meghatározó eszközök és módszertanok az alábbiak voltak.

Alapvető, a program során alkalmazott eszközök:

Kerekasztal beszélgetések:

A kerekasztal beszélgetések meghatározó részét képezték a megvalósítási folyamatnak, mivel a Helyi Esélyegyenlőségi Programok járás szintre emelése, azaz a járás szintű esélyteremtés prioritásainak meghatározása, valamint az ahhoz kapcsolódó megoldási lehetőségek feltérképezése történt az eszközzel.

Rendezvények:

A rendezvények szintén markáns részét képezték a programnak, mivel lehetőséget biztosítottak egyrészt az elért eredmények disszeminációjára, másrészt arra, hogy a pályázati szakaszban azonosított, járás szintű fókuszterületek mentén tematikus információáramlás történjen.

Primer kutatás:

Kérdőíves vizsgálat:

A járás szintű pontos problémafeltárás elősegítésére többek közt kérdőíves vizsgálat került lefolytatásra.

Személyes vagy telefonos interjú / adatközlővel történő beszélgetés:

A pontos helyzetkép elkészítéséhez fontos látni, hogy egyes funkcionális területek vezetői milyen prioritások mentén gondolkodnak, mely területet, kérdéskört tartják kritikusnak, mely területek kiemelten fontosak a rendelkezésére álló információk alapján, mi az ő szubjektív véleményük a gyakorlati tapasztalataik alapján adott témakörről / témakörökről. A személyes vagy telefonos interjúk / adatközlővel történő beszélgetések nyomán feltérképezésre kerültek mind járás szintű, mind település és/vagy terület (pl.: foglalkoztatás, oktatás) fókuszú információk.

Szekunder kutatás:

Belső anyagból:

A program előkészítéseként kiemelt hangsúlyt kapott a települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjának vizsgálata, mint szekunder kutatás, emellett megtörtént a meghatározó stratégiai dokumentumok áttekintése.

Külső anyagból:

A program során több esetben a Központi Statisztikai Hivatal által közreadott információk alapján történt bizonyos prioritások alátámasztása.

A kerekasztal beszélgetések lefolytatására alkalmazott módszertan:

A kerekasztal beszélgetések egy a humánfejlesztés több területén hatékonyan alkalmazható modell, a GROW-modell mentén kerültek megvalósításra.

A modell választását az indokolta, hogy alkalmas arra, hogy

- minden résztvevő szerepet vállalhasson, azaz bevonásra kerüljön a beszélgetés során,
- résztvevői létszámtól és a rendelkezésre álló teljes időkerettől szinte függetlenül
- előre viszi a gondolkodást, és a kitűzött céloktól konkrét akciókig segít eljuttatni a gondolatmenetet.

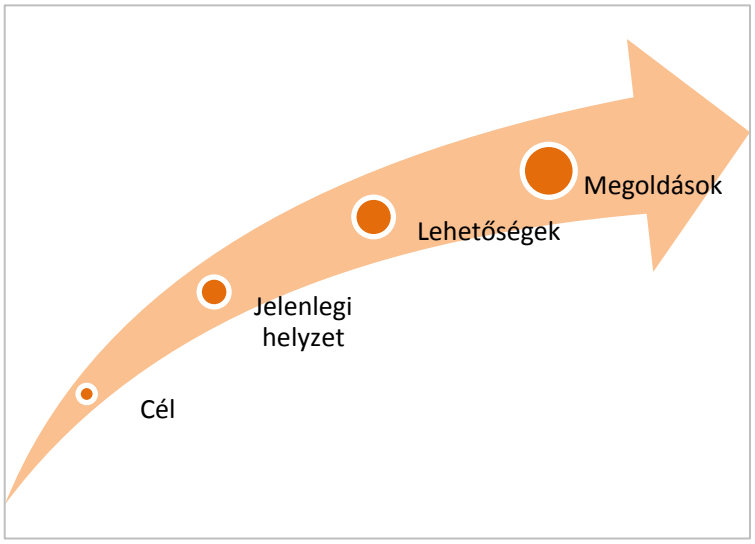

2. ábra GROW-modell

V. Helyzetelemzés

A helyzetelemzés során nyert információk közül meghatározóak a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjainak vizsgálata, a kérdőívekkel történő helyzetelemzés, valamint a kerekasztal beszélgetések során, személyes beszélgetések révén nyert információk.
A kerekasztal beszélgetések során nyert információk kevéssé strukturálhatóak, ennek megfelelően helyzetelemzés kapcsán a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedési terveinek vizsgálatát és a kérdőíves helyzetelemzés eredményeit célszerű jelen dokumentumban taglalni.
A helyzetelemzés eredményeinek bemutatását megelőzően rátekintünk jelen Járási Esélyteremtési Programterv és néhány stratégiai dokumentum, valamint európai uniós elvárás illeszkedésére.

Illeszkedés stratégiai dokumentumokhoz

Mint járásszékhely település, Győr város stratégiai dokumentumaiban foglaltak és jelen dokumentumban foglaltak összhangja elengedhetetlen.

Az alapvető stratégia dokumentumokban foglaltak kapcsán (Győr Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója, illetve Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS, 2014), Szociális Szolgáltatásszervezési Koncepció (2013.) fontosnak tartottuk egy pillanatképben összefoglalni Győr város agglomerációhoz való viszonyát, a térség településeinek jelenlegi együttműködési hajlandóságát – különös tekintettel Győr városra - és a város adottságait a szociális szolgáltatások terén.

A győri stratégiai dokumentumok közül az ITS kapcsán egyértelműen megállapítható, hogy az agglomerációs jellegű együttműködéseket – melyek e program egyik meghatározó elemét képezik – Győr kifejezetten fontosnak tartja és nyitott rájuk. A város és az agglomeráció közt van egyfajta kölcsönös „függés”. Az agglomeráció biztosítja részben a munkaerőt a győri munkahelyek számára, Győr pedig amellett, hogy az agglomeráció munkaerő kínálati oldala mellé a munkaerő keresleti oldalát biztosítja, számos területen támogatja a térség településeit (oktatás, egészségügy stb.).

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia egyértelmű célként fogalmazza meg a térség koherens fejlesztését, a városterület és a települések fejlesztési igényeinek összehangolását. A cél elérése érdekében agglomerációs tanács alakult.

A járási esélyteremtés kapcsán fontos megemlíteni, hogy az Integrált Városfejlesztési Stratégia agglomerációval történő együttműködés címszó alatt akcióként tartalmazza a lakosság általános életkörülményeinek javítását, figyelembe véve a települések lakóhelyi minőségét.

Győr Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának hosszú távú célkitűzése a társadalom terén az „egészséges, aktív és szolidáris társadalom” létrehozása.

A társadalmat érintő célkitűzései között egyértelműen rögzítésre kerültek az alábbiak:

- esélyegyenlőség biztosítása,
- befogadó társadalom fenntartása, ösztönzése,
- egészség-tudatosság, prevenció,
- szabadidő eltöltés lehetőségeinek szélesítése,
- időskorúak védelme.

Győr Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepciója egyértelműen arról árulkodik, hogy Győr város a lakossági igényeknek megfelelően differenciált szociális ellátórendszert alakított ki és az ellátórendszer kapacitását kihasználva a lehetőségekhez mérten kiterjeszti azt az agglomerációra is.

A győri járás azon néhány magyarországi járás közé tartozik, melynek vándorlási különbözete a rendszerváltás óta eltelt két és fél évtizedben végig pozitív értéket vett fel. A pozitív vándorlási különbözet miatt a Járási Esélyteremtési Programhoz kapcsolódva, annak mellékleteként kerül kidolgozásra a győri járás Győr fókuszú migrációs stratégiája. A fenti rövid összefoglaló alapján egyértelműen látható, hogy Győr járásszékhely település nyitott az agglomerációval való együttműködésre, emellett egyértelműen stratégiai céljai közt szerepelnek az esélyegyenlőséget előmozdító célok is.

Helyi Esélyegyenlőségi Programok szinergiái

A program előkészítésének meghatározó eleme a járás településeinek Helyi Esélyegyenlőségi Programjának áttekintése, járás szintű vizsgálata. A vizsgálat során fő cél volt, hogy objektív értékekre alapozottan kerüljön felépítésre a program, azaz a járás településeinek prioritásai egyértelműen visszatükrözhetőek legyenek a járás szintű Esélyteremtő Programterv prioritásai által. A vizsgálat a konkrét intézkedési tervek vizsgálatáig terjedt.

A járás szintű szinergiák vizsgálata alapvetően két szempontból került megközelítésre. Az egyik szempont a célcsoportok megoszlása volt, azaz, hogy a települések által megfogalmazott intézkedések összességében mely célcsoport tekintetében milyen aránnyal jelentek meg, a másik hogy, a különböző beavatkozási területek közt milyen megoszlással fogalmazódtak meg intézkedései. Mivel a települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjainak Intézkedési Terveiben beavatkozási terület nem kerül meghatározásra, ugyanakkor a járás szintű szinergiák vizsgálatához elengedhetetlen a kategorizálás, az alábbi beavatkozási területek kerültek azonosításra:

1. Akadálymentesítés
2. Informatikai ismeretek bővítése
3. Családon belüli erőszak
4. Közbiztonság
5. Egészségmegőrzés
6. Oktatás
7. Foglalkoztatás
8. Programszervezés időseknek
9. Gyermekjólét
10. Szociális ellátás
11. Helyzetfelmérés
12. Társadalmi elfogadás, érzékenyítés
13. Társadalmi felzárkóztatás
14. Generációk közös programszervezése

A kialakított beavatkozási területek ugyan eltérő mennyiségű és minőségű mögöttes tartalommal bírnak (pl.: kevéssé összehasonlítható az oktatás és a programszervezés időseknek témakör) ugyanakkor alkalmasak arra, hogy az Helyi Esélyegyenlőségi Programok tartalmáról járás szinten objektív képet nyújtsanak.

Célcsoportok szerinti megoszlás

A győri járás településeinek – ahogy ez más járásokban is így van - Helyi Esélyegyenlőségi Programjai szerteágazó intézkedési terveket tartalmaznak, ugyanakkor egyértelműen vizsgálható a célcsoportonkénti megoszlás.

A győri járás települései által a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban megfogalmazott intézkedési tervek a különböző célcsoportok tekintetében az alábbi megoszlást mutatják:

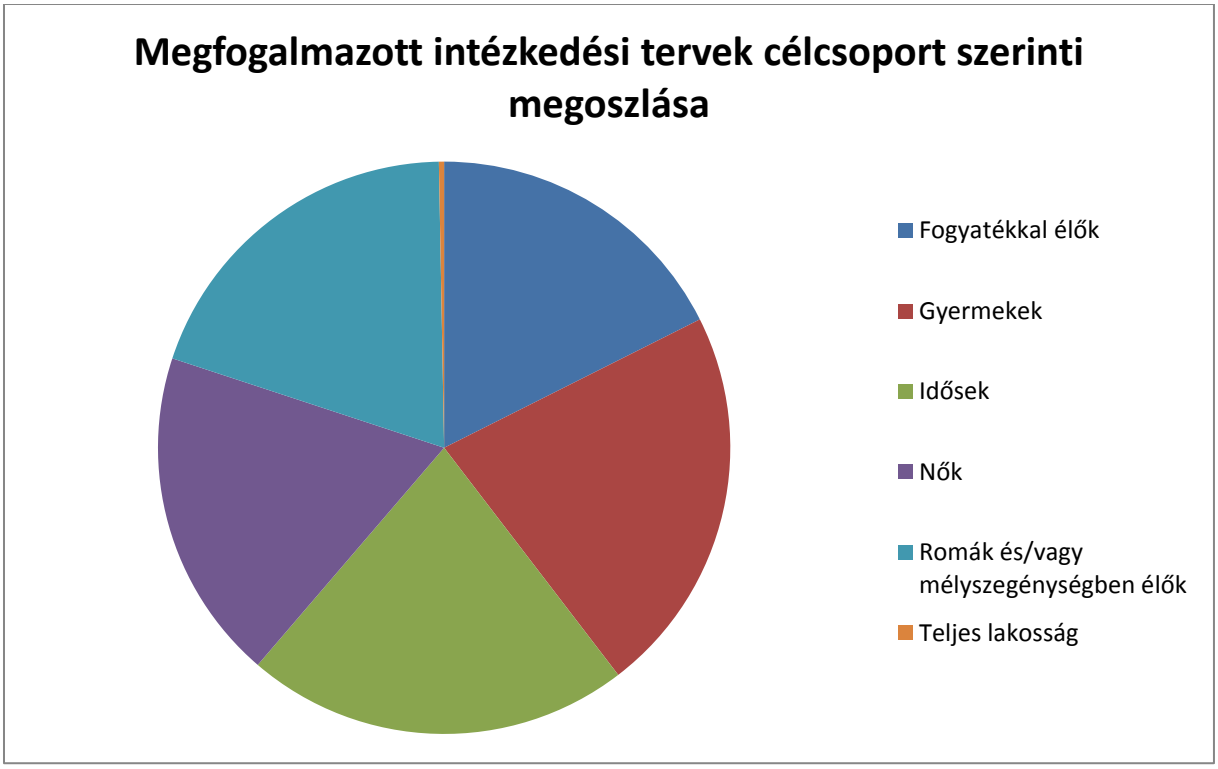

3. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek célcsoportonkénti megoszlása

Ahogy az a fenti diagramból egyértelműen látható, az egyes célcsoportok tekintetében nagyságrendileg megegyező mennyiségű intézkedési terv került megfogalmazásra a járás települései által.

Az egyes célcsoportok 18-22 % közti arányt képviselnek, azaz a járás szintű esélyteremtés kérdéskörében a települések által megfogalmazott intézkedési tervek alapján nem szükséges eltolni a fókuszt egyik célcsoport irányába sem.

A teljes lakosságot illetően (~1 %) egészségmegőrzés témakörben, az alapvető célcsoportok (fogyatékossággal élők, gyermekek, nők, idősek, romák és/vagy mélyszegénységben élők) esetében a beavatkozási területek széles körében került megfogalmazásra intézkedés.

Célcsoportok megoszlása beavatkozási területenként

A célcsoportok beavatkozási területenkénti vizsgálatát az alábbi diagram mutatja:

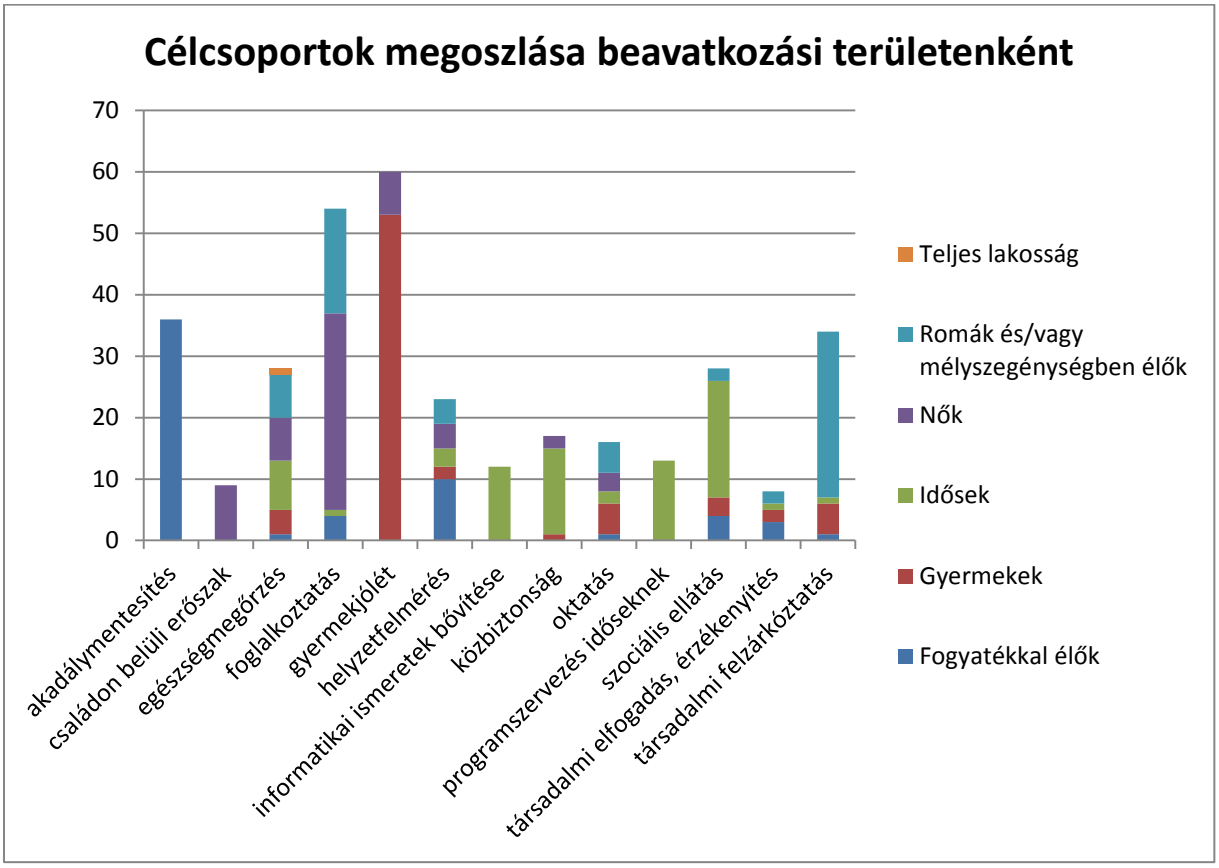

4. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása a célcsoportok tekintetében beavatkozási területenként

A diagram oszlopainak magassága azt mutatja, hogy mely beavatkozási területhez kapcsolódóan hány darab intézkedés került megfogalmazásra a járás települései által.

Az egyes beavatkozási területekhez kapcsolódóan megfogalmazott tervezett intézkedések megoszlása is kimutatásra került – a könnyebb áttekinthetőség érdekében.

A megoszlást az alábbi diagram mutatja:

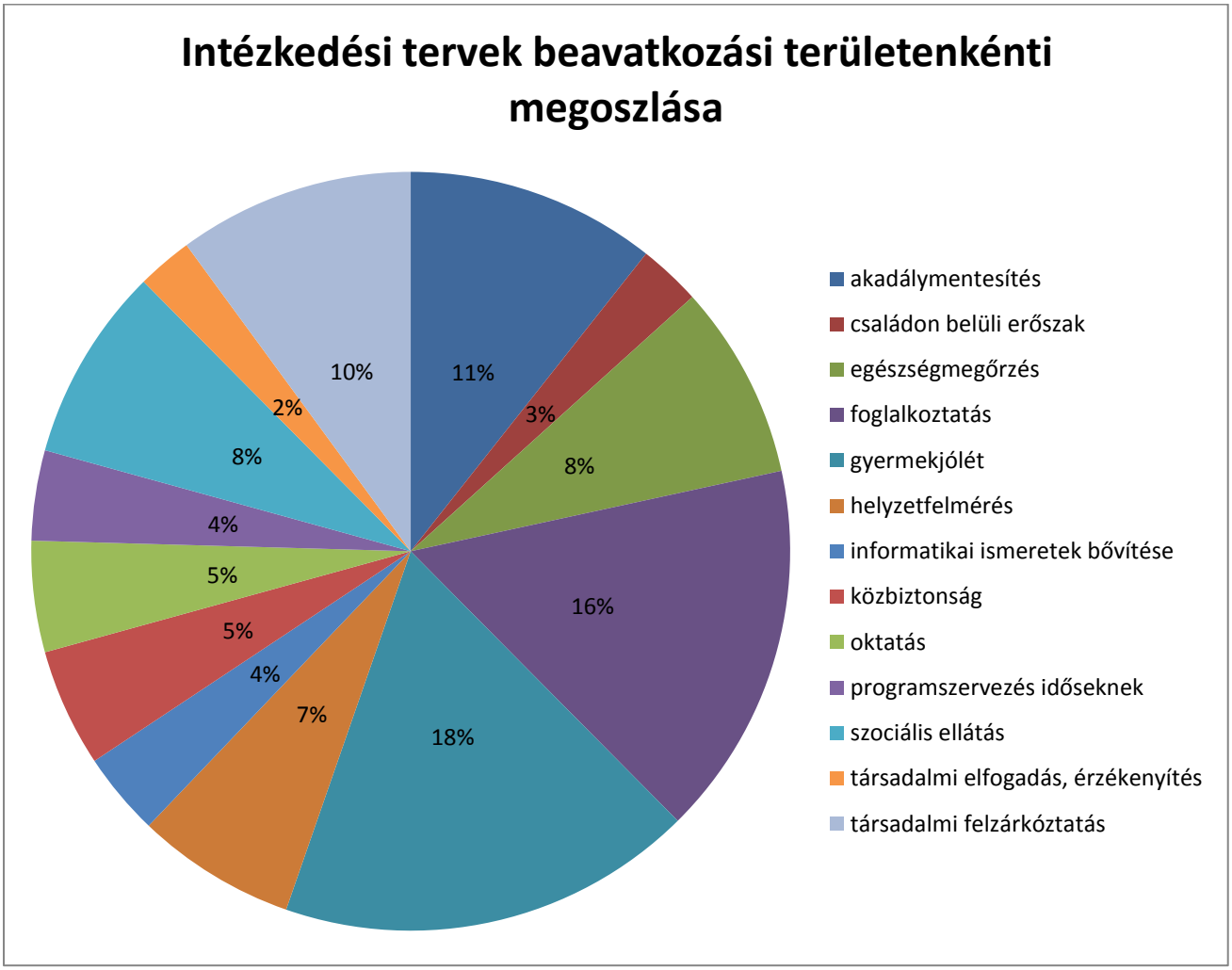

5. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása beavatkozási területenként

A fenti két diagram az alábbiakat mutatja:

Akadálymentesítés témakörben jelentős számban, kizárólag a fogyatékossággal élők célcsoport kapcsán került megfogalmazásra tervezett intézkedés.

Családon belüli erőszak kapcsán – kevésbé jelentős számban – kizárólag a nők célcsoportot illetően került megfogalmazásra.

Egészségmegőrzés témakörben jelentős számú, valamennyi célcsoportot érintő intézkedési terv került megfogalmazásra.

Foglalkoztatás, mint beavatkozási terület alatt fogalmazták meg a települések szinte a legtöbb intézkedési tervet elsősorban a romák és/vagy mélyszegénységben élők és a nők, valamint kisebb arányban a fogyatékossággal élők célcsoportjához kapcsolódóan.

A legtöbb tervezett intézkedés a gyermekjólét beavatkozási területen került rögzítésre a települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjában. Célcsoport tekintetében természetesen elsősorban a gyermekeket, másodsorban a nőket illetően.

Helyzetfelmérés témakörben is jelentős mennyiségű tervezett intézkedés fogalmazódott meg minden célcsoporot érintően. A célcsoportok érintettsége: a fogyatékossággal élők, a roma és/vagy mélyszegénységben élők valamint a nők.

Az informatikai ismeretek bővítése, mint beavatkozási terület szintén megjelenítésre kerül, hiszen függetlenül attól, hogy több egyéb beavatkozási területhez viszonyítva meglehetősen operatív kérdéskör, több járási település fontosnak tartotta intézkedési tervébe foglalni. A beavatkozási területtel kifejezetten az idősek célcsoportját érintik.

A közbiztonság, mint beavatkozási terület kevésbé hangsúlyos az intézkedési tervek arányait tekintve, célcsoport szinten főként az idősek, emellett a nők és a gyermekek.

Oktatás, mint beavatkozási terület szintén kevéssé hangsúlyos a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedési tervei által megfogalmazottak alapján. Elsősorban az idősek célcsoportot, emellett a nőket és a gyermekeket illetően kerültek megfogalmazásra tervezett intézkedések az oktatás témakörében.

Programszervezés időseknek beavatkozási terület – mely szintén operatív témakör – arányait tekintve kevéssé jelentős, egyértelműen az idősek célcsoportot célozza.

Szociális ellátás beavatkozási területhez kapcsolódóan jelentősebb számú intézkedés került a települések részéről főként az idősek célcsoport kapcsán, emellett a roma és/vagy mélyszegénységben élők, a gyermekek és a fogyatékossággal élők kapcsán. (A témakörben jellemzően az idősek elmagányosodása jelenik meg.)

A társadalmi elfogadás, érzékenyítés beavatkozási terület kapcsán alacsony arányban került megfogalmazásra intézkedés (2 %).

A társadalmi felzárkóztatás témakörben, szintén jelentős számú tervezett intézkedés került megfogalmazásra. Az intézkedések főként a roma és/vagy mélyszegénységben élők célcsoportot érintik.

A célcsoportok megoszlása beavatkozási területenként fordított perspektívából közelíti az előbbi kérdéskört, így egyértelműbb rálátást ad az egyes célcsoportokat érintő beavatkozási területek prioritására.

A beavatkozási területek megoszlását célcsoportonként az alábbi diagram mutatja:

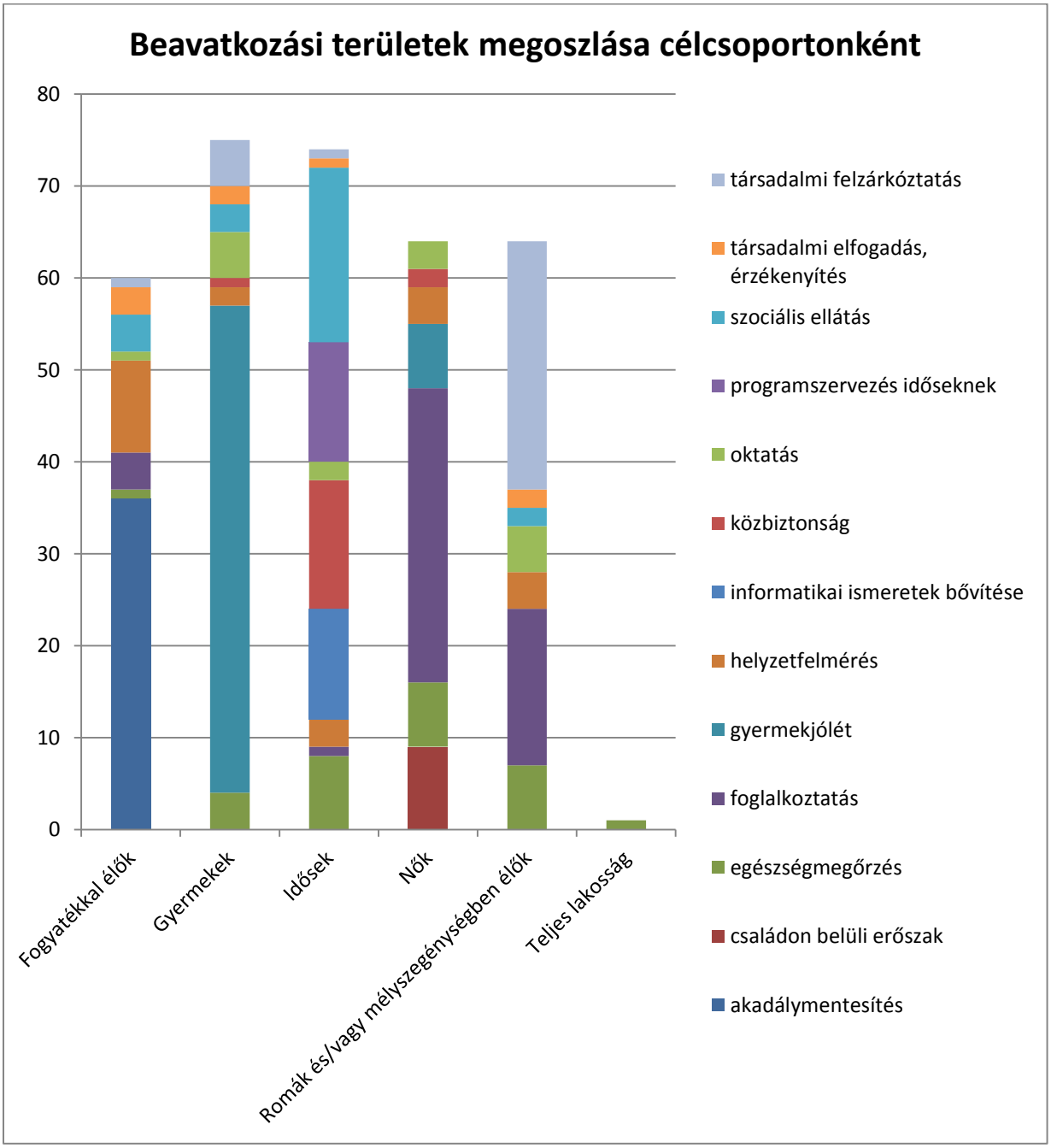

6. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása beavatkozási területek tekintetében célcsoportonként

A fenti diagram alapján az egyes célcsoportokhoz kapcsolódó prioritások az alábbiak:

Célcsoport	Prioritás I.	Prioritás II.	Prioritás III.
Fogyatékossággal élők	akadálymentesítés	helyzetelemzés	foglalkoztatás / szociális ellátás
Gyermekek	gyermekjólét	társadalmi felzárkóztatás / oktatás	egészségmegőrzés
Idősek	szociális ellátás	közbiztonság	programszervezés / fejlesztés
Nők	foglalkoztatás	családon belüli erőszak	egészségmegőrzés / gyermekjólét
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	társadalmi felzárkóztatás	foglalkoztatás	egészségmegőrzés / oktatás

2. táblázat Célcsoportonkénti prioritások a Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján

Kérdőívekkel történő helyzetelemzés

A különböző célcsoportokkal kapcsolatos problémák, nehézségek, kihívások közti prioritások specifikálása érdekében kérdőíves felmérés került elvégzésre. A felmérésben első sorban tehát arra kerestük a választ, hogy mely településen jellemzően mely célcsoporttal kapcsolatosan merülnek fel nehézségek és az adott célcsoporthoz kapcsolódóan mely kérdéskörök a legjelentősebbek.

A település kihívásai mellett megoldási javaslatokat és jó gyakorlatokat gyűjtöttünk a kérdőívekkel.

A kérdőíves helyzetelemzés eredményeként nyert prioritási területek és jellemző nehézségek – a várakozásoknak megfelelően – jelentős összhangban áll a Helyi Esélyegyenlőségi Programok vizsgálata során nyert információkkal.

A kérdőívkitöltés során az alábbi célcsoportok, az alábbi nehézségekkel, célokkal kerültek megemlítésre leggyakrabban a járás települései által:

Célcsoport	Megfogalmazott nehézségek
Elszegényedettek, romák	▪ Munka világába való be / visszakapcsolódás nehéz ▪ Alulképzettség jellemző → alacsony bérezés ▪ Életvezetési, mentálhigiénés problémák ▪ Pénzügyi kiszolgáltatottság – adósság csapda ▪ Mentális problémák

Célcsoport	Megfogalmazott nehézségek
Nők	▪ Munka világába való visszakapcsolódás - kisgyerekes anyák ▪ Igényekhez kapcsolódó szakképzés ▪ Egészséges életmód hiánya
Gyermekek	▪ Szabadidő hasznos eltöltése ▪ Közösségi élet hiánya ▪ Motiválatlanság, kevéssé nyitottak sok településen a fiatalok ▪ Anyagi biztonság hiánya
Idősek	▪ Jellemző az elmagányosodás ← családszerkezet változás ▪ Egészségügyi ellátás, szűrővizsgálatok elérhetősége nehéz ▪ Mobilitási nehézségek ← centralizált közlekedés ▪ Kevéssé nyitottak a tanulásra pl.: informatikai alapok
Fogyatékossággal élők	▪ Infó hiány ▪ Mobilitási nehézségek (akadálymentesítés, centralizált közlekedés)

3. táblázat Kérdőíves felmérés eredményeinek összegzése

KSH adatelemzés

A szekunder kutatások eredményei közül néhány a prioritások meghatározása szempontjából meghatározó soft információ:

1. A szubjektív jólléthez kapcsolódó biztonságérzet 65 éves kor felett ugrásszerűen csökken, emellett ugyanezen korosztály emberekbe vetett bizalma a 16-24 évesek után a második legmagasabb.
2. Társas kapcsolatokat leíró adatok alapján 35 éves kortól kezdődően megfigyelhető egyfajta növekedés a személyes kapcsolatok hiánya szempontjából.
3. Hasznosságérzet tekintetében 35 éves kortól kezdődően csökkenés figyelhető meg.

A következő tartalmi pontban a rendelkezésre álló információk alapján helyzetelemzés összegzéseként elkészítettük a célcsoportok hierarchiába, ok-okozati összefüggésbe rendezett problémafáját.

Problémák a célcsoportok szintjén

Az esélyegyenlőség témája rendkívül szerteágazó. A széles spektrumra utal a 2003. évi CXXV. törvény is, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról, kiindulva a jelentős számban megjelölt védett tulajdonságból. Emellett a téma soft jellegéből adódóan az egyes célcsoportok megközelítése, nehézségeik feltérképezése és megoldása többnyire nem lehetséges a teljes célcsoportra vonatkozóan. Ennek megfelelően a problémák vizsgálatakor és a megoldási lehetőségek keresésekor is azokra a nehézségekre fókuszálunk, melyek a célcsoportot szélesebb körben érintik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. Az előírásoknak megfelelően a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítése során az alábbi hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra különös tekintettel ki kell térni:

1. fogyatékossággal élők,
2. idősek,
3. gyermekek,
4. mélyszegénységben élők,
5. romák,
6. nők.

Ezen célcsoportok tekintetében vizsgálandó – legalább – az oktatás, lakhatás, foglalkoztatás, egészségügyi és szociális helyzet.

A járás települései által elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programok a fenti struktúra mentén készültek el. Ennek megfelelően jelen Programtervben is a fenti célcsoportokkal kapcsolatos nehézségeket és megoldási lehetőségeket taglaljuk.

Az egyes célcsoportokkal kapcsolatos jellemző nehézségeket, azok járás szintű hierarchikus felépítését az alábbi ábrák mutatják be.

Fogyatékossággal élőkkel kapcsolatos nehézségek

A fogyatékossággal élők csoportját számos oldalról megközelíthetjük, és különböző módokon differenciálhatjuk a célcsoportot. Jelen Programtervben azokat a járás szintű problémákat emeljük ki, melyek a fogyatékossággal élő emberek valamennyi tagját érintik, járás szinten kezelhetőek, gyakorlati problémák.

A célcsoport általános nehézségei az alábbiak:

1. integrációs problémák, nehézségek,
2. a nyílt és zárt, de főként a nyílt munkaerőpiacra való bejutás nehéz,
3. mentális épség és szociális készségek kialakítása, megőrzése gyakran nehézséget okoz,
4. önbizalommal, önértékeléssel kapcsolatos nehézség jellemző.

Az általános nehézségek közt megfigyelhető egyfajta hierarchia, azaz gyakorlatilag egymás egyenes következményeiként is értelmezhetőek. Az egyes általános problémákat egy szinttel elmélyítve közelebb kerülünk azokhoz az operatív probléma területekhez, melyekre választ adva, megoldást keresve valós hatást gyakorolhatunk a célcsoport tagjainak helyzetére.

Az alábbiakban a nehézségek egy fokkal operatívabb megközelítése által felépített problémafát ábrázoljuk, ami szintén hűen tükrözi, hogy az általános nehézségek ok-okozati összefüggésben állnak.

7. ábra Fogyatékkal élők célcsoport - Problémafa

A fogyatékossággal élők nehézségeit ábrázoló problémafa minden ága tovább mélyíthető, ugyanakkor fontos, hogy az egyes területekkel kapcsolatos nehézségek és megoldási lehetőségek elmélyítése olyan mértékű legyen, hogy a célcsoport valamennyi tagját felölelje és emellett a célcsoport differenciálása révén a bizonyos célcsoport szegmensek kapcsán specifikus megoldások szülessenek (amennyiben indokolt).

Idősekkel kapcsolatos nehézségek

Az idősek célcsoportot célszerű már a nehézségek megközelítése során differenciálni, mivel bizonyos problémakörök az időskorúak bizonyos csoportját érintik, így differenciálás hiányában az azonosított területek nem tükröznék a célcsoport jelentős számú tagjának nehézségeit, igényeit, és előre mozdító megoldási lehetőség sem adhatóak rájuk. Ennek megfelelően az alábbi két alcsoport szempontjából közelítjük meg a célcsoportot:

1. Idősek (nyugdíjas korúak)
2. Aktív középkorúak (45-65 évesek)

Az idősek alcsoportban jellemző nehézségeket és azok összefüggéseit az alábbi ábra mutatja be:

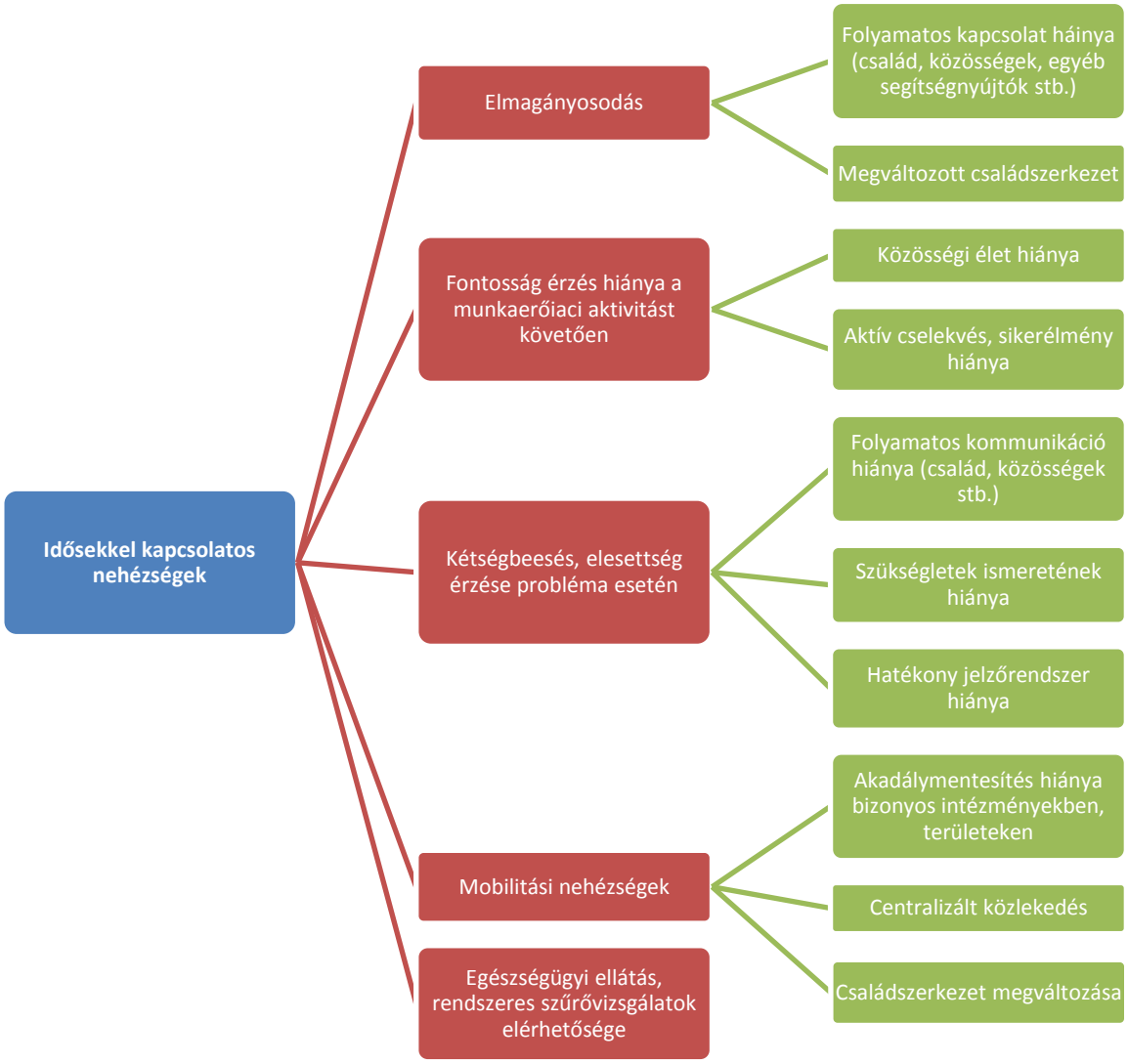

8. ábra Idősek (nyugdíjas korúak) célcsoport - Problémafa

Az aktív középkorú alcsoportban jellemző nehézségeket és azok összefüggéseit az alábbi ábra mutatja be:

9. ábra Idősek (aktív középkorúak) célcsoport - Problémafa

Mint az a fenti probléma hierarchiában is látható, az idősekkel kapcsolatos nehézségek – a többi célcsoporthoz hasonlóan – rendkívül szerteágazóak. A különböző problématerületekhez kapcsolódóan eltérő célok kapcsolódnak, melyekre eltérő eszközökkel adhatunk megoldást.

A fentiek alapján – és a helyzetelemzés során szerzett információk alapján – a nyugdíjas korú idősek esetében leginkább meghatározó probléma az elmagányosodás, a kevéssé tevékeny életvitel és a közösségek hiánya, amiből mind a mentális, a fizikális, mind a pszichés hátrányok keletkeznek.

Az aktív középkorúak számára a munkaerőpiacra történő kilépés jelenti 45-65 éves korban, ami képzettségük és a munkaerő piaci igények közti különbségekből adódik.

A fentiek mellett a időskorúak célcsoport problémái mellett érdemes megemlíteni az informatikai alapkészségek hiányát – amit a Helyi Esélyegyenlőségi Programok is tartalmaztak. Az aktív középkorúak esetében a megfelelő képzettséghez hozzátartozik-e terület, a nyugdíjas korúak esetében a vázolt problémafán kívül esik, ugyanakkor támogató eszközként jelentősen hozzájárulhat a nehézségek megoldásához, gyors reakcióképességükhöz, így biztonságérzetükhöz is e készség.

Gyermekekkel kapcsolatos nehézségek

A gyermekekkel kapcsolatos nehézségeket elsősorban az általános iskolás korosztálytól a középiskolás korosztályig bezárólag értelmezzük. E korosztály szempontjából meghatározó az őket közvetlenül körülvevő, adott esetben őket orientáló közösség (család, iskolai közösség, egyéb közösségek).

Az általános iskolás korosztály tekintetében elsődleges fontosságú a különböző készségek, attitűd kialakítása, mely a későbbi életvezetésükre jelentős befolyással van. A középiskolás korosztály tekintetében az önállóság és az effektív oktatás az elsődleges szempont.

A célcsoporttal kapcsolatos nehézségek hierarchiáját az alábbi ábra mutatja be.

Az ábrán látható, hogy az általános iskolás és a középiskolás korosztály külön került megjelenítésre. E cellák nem problémát tartalmaznak csupán azért kerültek beillesztésre a problémafába, megfelelően strukturálható legyen.

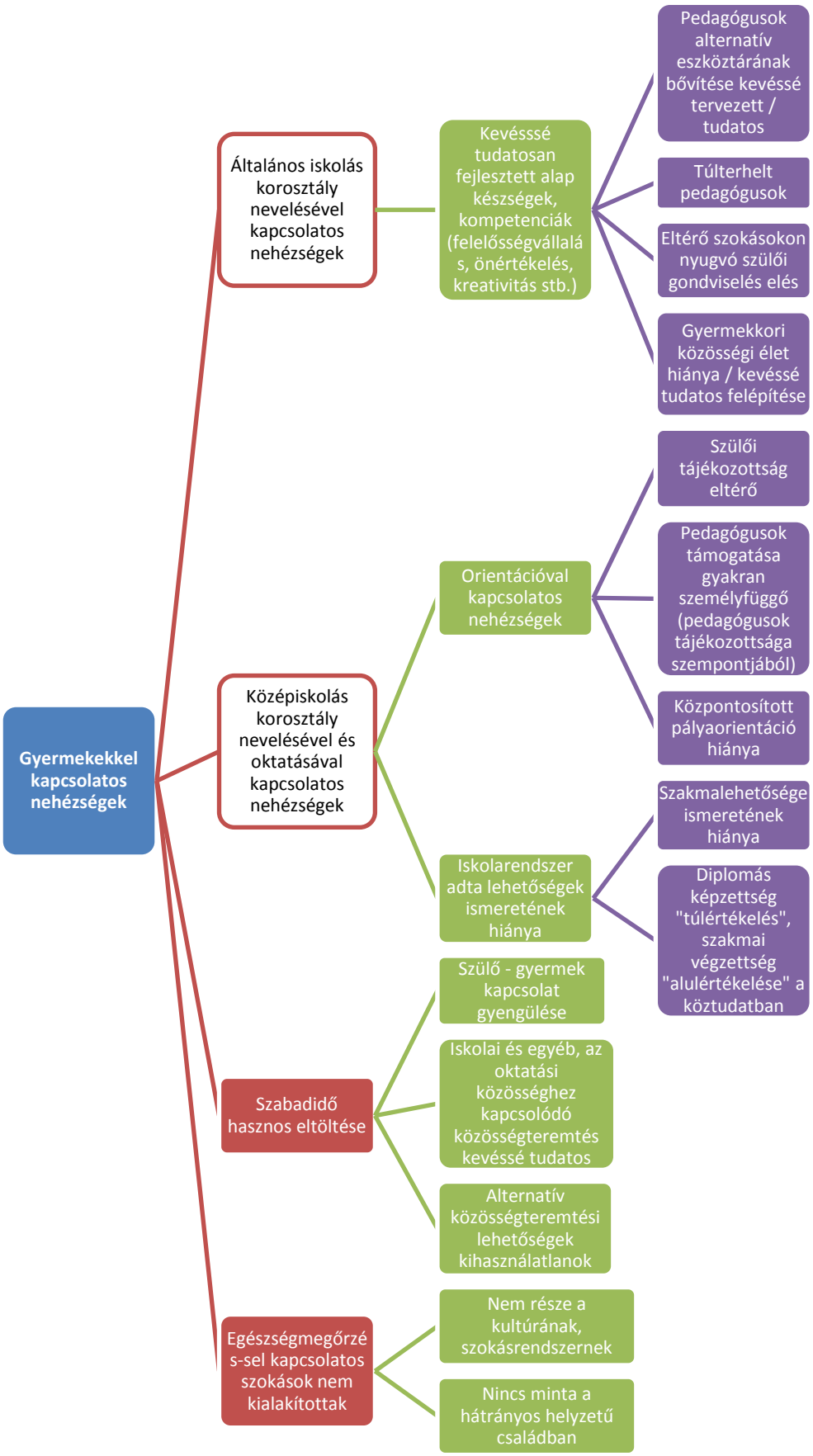

10. ábra Gyermekek célcsoport - Problémafa

A gyermekekkel kapcsolatos nehézségek rendkívül szerteágazóak a probléma területek 1-2 szintű mélyítése alapján is.

Az e célcsoport nehézségeit tekintve kifejezetten fontos a hátrányos helyzetű és kevéssé / egyáltalán nem hátrányos helyzetű gyermekek eltérő megközelítése, hiszen a problémák mélyítése során egyre inkább széthúznak a probléma területek, azaz egyre inkább eltérő megoldás lehet „gyógyír" a célcsoport két alcsoportja számára.

A fenti problémafa kialakítása, mélyítése során cél volt, hogy a célcsoport minél nagyobb hányadát fedjék le a probléma területek, ugyanakkor egyértelműen látható, hogy bizonyos problémák például az egészségmegőrzés kapcsán a családi minta hiánya és/vagy az orientáció kapcsán a szülők tájékozatlansága sokkal inkább – de nem kizárólag - a hátrányos helyzetű családokra jellemző (értve ezalatt az elszegényedett családokat), mint a kevésbé hátrányos helyzetűekre.

A társadalmi felzárkóztatás – a gyermekek célcsoporthoz kapcsolódó egyik prioritási terület - külön probléma területként nem került megjelenítésre a gyermekek problémafájában, ugyanakkor több probléma mögött – és majd a problémához kapcsolódó célok mögött – jelen van.

A fejlesztő típusú közösség teremtés, a pedagógusok részéről történő eszköztár bővítés, a szülő-gyerek kapcsolat erősítése, a tudatos orientáció, ami egyértelmű perspektívákat vázol a gyermek számára – főként a szakmák megismerésével kiegészítve, ami szélesíti a gyermek látókörét a „lehetséges életpályákkal" kapcsolatosan - mind a gyermek társadalmi felzárkóztatást célozza.

Romákkal és/vagy hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos nehézségek

A célcsoport megnevezése részben rendhagyó. Az Esélyegyenlőségi Program előkészítését előíró törvény a két célcsoportot külön említi. A települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjukban az intézkedési tervek összegzése során e két célcsoportot alapvetően egybe kezelik. A könnyebb átláthatóság és a járás szintű megközelítések könnyebb adaptálása céljából a célcsoport megnevezése jelen Programtervben illeszkedik a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban használt meghatározáshoz.

A megnevezés alapján lehatárolt célcsoportok a hátrányos helyzetűek és a romák. A két célcsoport azért került összevonásra, mert – bár több szempontból másként közelítendőek nehézségeik és más eszköztárral kezelhetőek azok – a mélyszegény célcsoport tagjai nagy arányban azonosak a roma célcsoport tagjaival.

A hátrányos helyzetűekkel és romákkal kapcsolatos jellemző, járás szintű nehézségek az alábbiak:

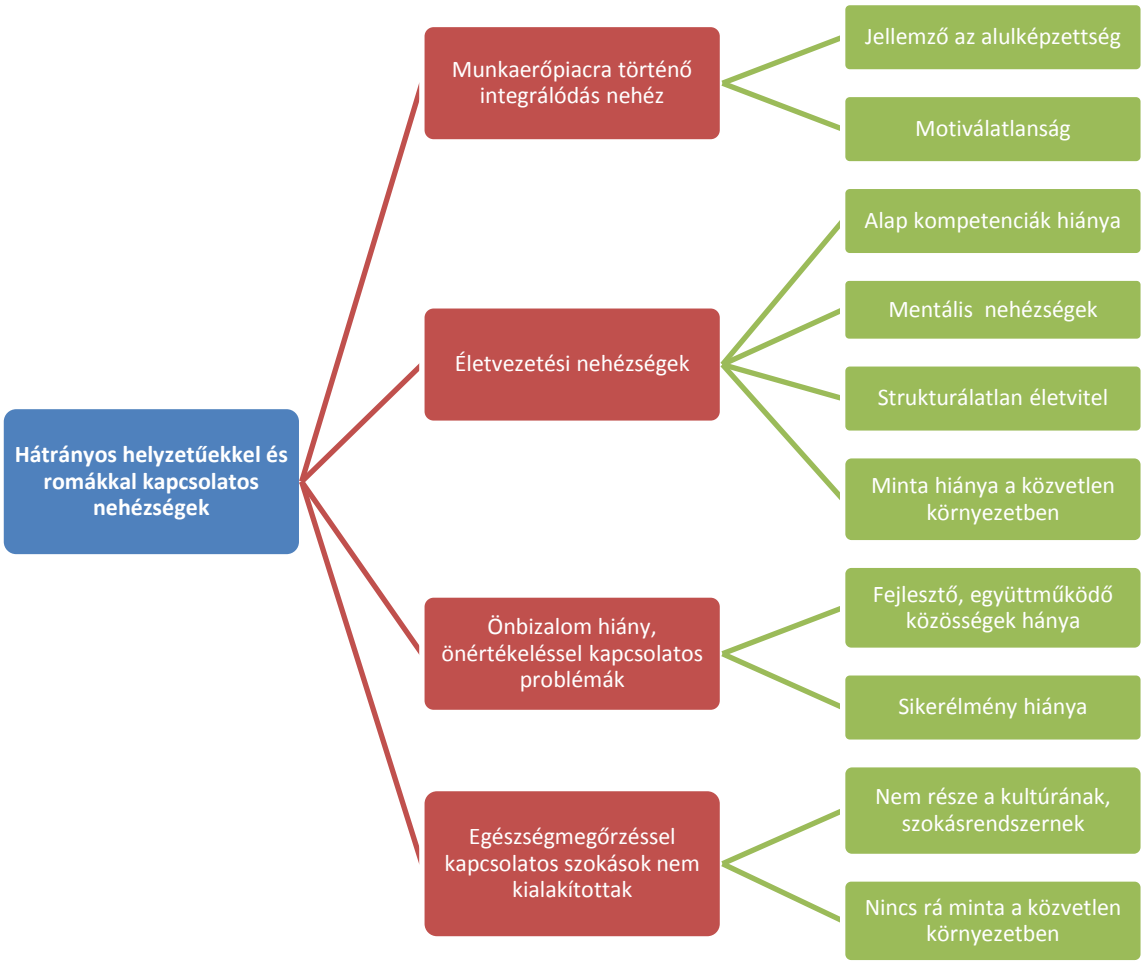

11. ábra Hátrányos helyzetűek és romák célcsoport - Problémafa

A roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport nehézségeinek megoldása különösen nehéz feladat, mivel a sok eszköz, amit általában megoldásként alkalmazásra kerül a szegénység kezelésére „nem nyúl kellően mélyre”.

A célcsoport alapvető jellegzetessége – amit a fenti ábrán is megjelenik – hogy az önbizalom hiányból és önbecsülési nehézségből fakadóan életvitelük eltérő. Azaz a kialakult belső problémák miatt olyan negatív spirálba kerülnek, ahonnan igen nehéz kijönni. Rendszer szinten történő kezelésük sem egyszerű azáltal, hogy első sorban a tünetek kezelésére irányul a legtöbb kezdeményezés.

Hogy csak egy példát említsünk: önéletrajzírással kapcsolatos szakmai segítségnyújtás gyakori. Ugyanakkor azzal, hogy elkészítünk egy hátrányos helyzetű embernek egy olyan önéletrajzot, amivel vélhetően a munkaerőpiac adott részén érvényesülhet, a negatív – érzelmi, mentális, életvezetési, hozzáállásbeli – spirálból nem mozdítottuk ki, vagyis a munkaerőpiacon kevéssé valószínű, hogy hosszú távon bent tud maradni. (Természetesen az önéletrajzírás, mint támogató tevékenység fontos, ugyanakkor indokolt a további, mélyebb támogatás annak érdekében, hogy ne tüneti szinten kezeljük a problémát.)

E célcsoport kapcsán kifejezetten fontos, hogy első sorban soft eszközök kerüljenek alkalmazásra, mivel a tünetek okozója az esetek jelentős hányadában pszichológiai alapú, ami okozza mind a mentális, mind a fizikális és egyéb hátrányokat.

Emellett szintén kiemelten fontos, hogy – a gyermekek mellett – e célcsoport a leginkább humán erőforrás igényes. A soft fejlesztéseket nem lehet hatékonyan megvalósítani nagy csoportban, személyes interakciók szükségesek ahhoz, hogy egy egyénben egy változási folyamat elinduljon és jelentős támogatás ahhoz, hogy a változás folyamata ne álljon meg. A szokások átrutinozása igen mély, komplex, hosszú folyamat. A terület mélysége, nehézsége miatt kiemelten nagy szerepe van a fejlesztésben résztvevő humán erőforrás tudásának, szakértelmének.

Nőkkel kapcsolatos nehézségek

E célcsoporttal kapcsolatos nehézségek feltérképezése, és a nehézségek priorizálása szintén széleskörű kérdéskör. Mivel a célcsoport részét képezik a fiatal, egyedülálló, alulképzett családanyák és a magasan képzett családfenntartó nők is, az egyes járás szintű probléma / célterületek egyértelműen a célcsoport bizonyos részét fedi csak le.

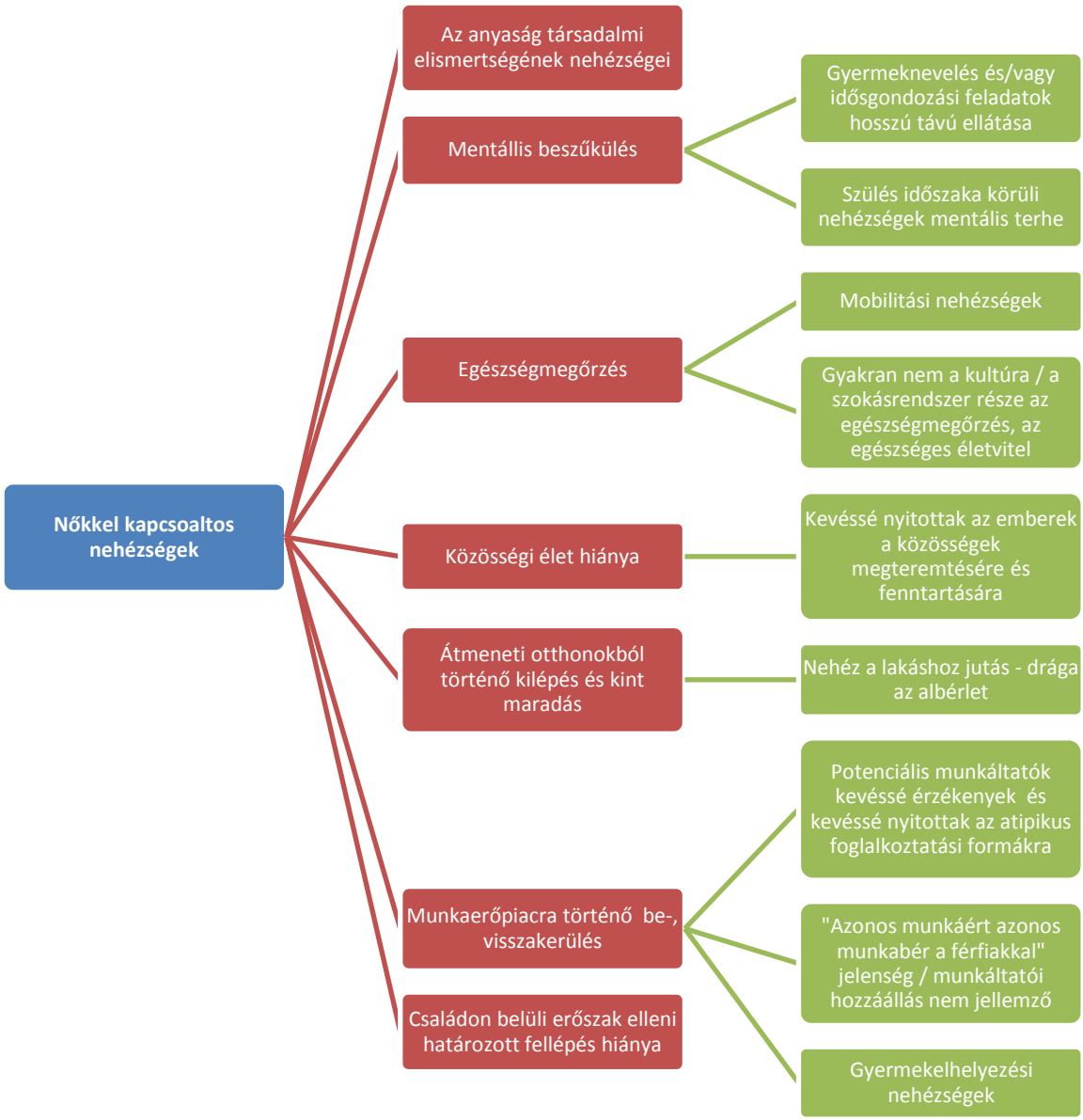

12. ábra Nők célcsoport - Problémafa

A nők tekintetében kifejezetten fontos terület azon élet szakaszok támogatása, melyek mentálisan, vagy adott esetben fizikálisan megterhelőek számukra.

Különös figyelmet igényelnek továbbá a gyermeküket egyedül nevelő nők, akik saját erőforrásaikon kívül a közvetlen környezetükből semmilyen erőforrást nem tudnak igénybe venni, ezáltal megrekednek az adott életszínvonalon, adott esetben mentális szinten. A megrekedt, vagy adott esetben negatív mentális / anyagi spirálba kerülő családok – jelen esetben a gyermeküket egyedül nevelő anyák – a következő generációnak sem képesek megfelelő mintával szolgálni, így a probléma gyakorlatilag öröklődik.

A fentiekben tehát a különböző célcsoportokkal kapcsolatos főbb, járás szintű nehézségek hierarchikus ábrázolása és értelmezése történt.

A problémák és célok vizsgálata során gyakori hiba, hogy nem történik meg azok kellő mélyítése, így olyan átfogó probléma területek kerülnek azonosításra és azokhoz kapcsolódó célok megfogalmazásra, melyek célzottan vonják maguk után a várt hatásokat.

A nehézségek megközelítése során különös figyelmet szenteltünk annak, hogy a problémák mélyítése által olyan területeket, tevékenységeket, eszközöket, illetve azok hiányát azonosítsuk, melyek kézzelfoghatóak, megfelelő eszközök alkalmazása, tevékenységek végrehajtása által egyértelműen kezelhetőek.

Kiindulva abból az alap gondolatból, hogy „az a hajó, amelyik nem tudja merre megy, annak egyik szél sem kedvez”, mind a probléma meghatározás, mind a célmeghatározás – következő tartalmi pont – során törekedtünk arra, hogy érvényesítsük a célkitűzés alapvető követelményeit, miszerint a „jó cél” rendelkezik az alábbi jellemzőkkel:

1. Konkrét (Specific)
2. Elkötelező (Relevant)
3. Mérhető (Measurable)
4. Elérhető (Achievable)
5. Időben behatárolt (Time-bound)

A fenti jellemzők alapján – függetlenül attól, hogy a célkitűzés milyen területhez, tevékenységhez, célcsoporthoz stb. tartozik – úgynevezett SMART (a magyar megfelelője alapján KEMEI) célok kerülnek kitűzésre, ami jó alapját képezi a tervezésnek és a végrehajtásnak egyaránt.

A soft jellegű fejlesztések esetében a fenti módszer alkalmazása kihívást jelent főként annak köszönhetően, hogy a célcsoportok további alcsoportokra bomlanak és a problémák mélyítése során ezek az alcsoportok további differenciálása lenne indokolt, így a célmeghatározás során a fenti módszer alkalmazása a gondolkodás, célok konkrét megfogalmazása kapcsán egyfajta háttértevékenység.

Kitekintés a határon átnyúló érintettek körére

A Járási Esélyteremtő Programterv célcsoportjait jelentő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a győri járást érintő migrációs folyamatokban eltérő reprezentáltsággal vesznek részt az egyes migrációs folyamatokban. Az alábbi táblázatban foglaltuk össze az esélyegyenlőségi célcsoportok és a főbb mobilitási csoportok között beazonosítható kapcsolatokat. A kapcsolatok vizsgálata során az ingázásban résztvevők mellett a velük egy háztartásban élőket is figyelembe vettük.

		Főbb mobilitási csoportok				
		Munkát vállalt bevándorlók	Szociális bevándorlók	Elvándorlók	Ausztriába ingázók	Menedék-jogot kérők
Esélyegyenlőségi célcsoportok	Fogyatékossággal élők	↓	?	?	↓	↓
	Idősek	↓	?	?	↓	↓
	Gyermekek	↓	=	=	↓	↓
	Romák és/vagy hátrányos helyzetűek	↓	↑	↓	↓	↓
	Nők	=	=	=	=	↓

4. táblázat Főbb mobilitási csoportok

Jelmagyarázat:

= Az adott esélyegyenlőségi célcsoport, tématerület a mobilitási csoporton belül a járási átlaggal közel azonos mértékben reprezentált.

↓ Az adott esélyegyenlőségi célcsoport, tématerület a mobilitási csoporton belül a járási átlaghoz képest alulreprezentált.

↑ Az adott esélyegyenlőségi célcsoport, tématerület a mobilitási csoporton belül a járási átlaghoz képest felülreprezentált.

? Nincsen adat

A reprezentáltságtól függetlenül, az adott kapcsolat jelentősége miatt stratégiai beavatkozást igénylő kapcsolat.

A stratégiai beavatkozásokat igényelő kapcsolatokhoz kapcsolódó kihívásokat, és szükséges intézkedéseket a Járási Esélyteremtő Program mellékleteként elkészült Migrációs stratégia ismerteti.

VI. Célrendszer

Jövőkép (Vízió)

„A győri járásban mindenkinek lehetősége van képességeinek kibontakoztatására.”

Képességeink és az azok kibontakoztatásából fakadó kreativitás – ami a folyamatos innováció alapja – esélyekről függetlenül mindenkiben meg van.

A győri járás az esélyegyenlőség megteremtése alatt amellett, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok társadalmi felzárkóztatását biztosítja, kiemelt hangsúlyt fektet a célcsoportok tagjaiban rejlő lehetőségek, képességek kibontakoztatására.

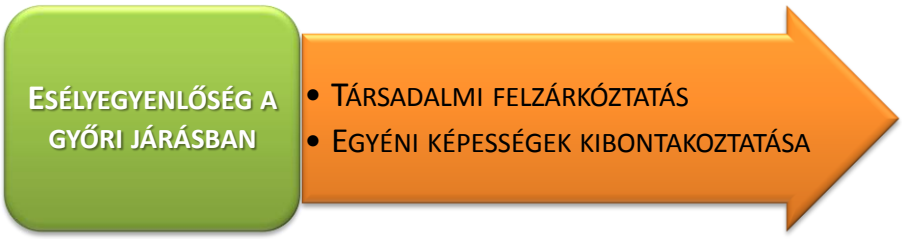

13. ábra Vízió vizuális megjelenítése

Célcsoport szintű célrendszer

A teljes célcsoport szintű célrendszer két megközelítés alapján alakul ki.

1. Az adott célcsoporthoz kapcsolódó problémafára építetten kerül kialakításra az általános célcsoport szintű célrendszer.
2. Az általános célcsoport szintű célrendszer kiegészítésre kerül az adott célcsoport specifikus céljaival.

A specifikus célok alatt egyrészt olyan célok kerülnek megfogalmazásra, melyek az általános célok közt nem kerültek megemlítésre (a célfában), másrész olyan általános célok, melyek értelmezésünk szerint magyarázatra szorulnak vagy kiemelésük szükséges annak érdekében, hogy a szinergiák láthatóvá váljanak.

Az alábbiakban a célcsoportonkénti általános célcsoport szintű célrendszerek és a célcsoportokhoz tartozó specifikus célok (amennyiben van ilyen a célcsoporthoz kapcsolódóan) kerülnek összegzésre.

Fogyatékossággal élők célcsoport járás szintű célrendszere

A fentebb levezetett problémafa alapján a fogyatékossággal élők célcsoporthoz kapcsolódó általános célrendszer az alábbi:

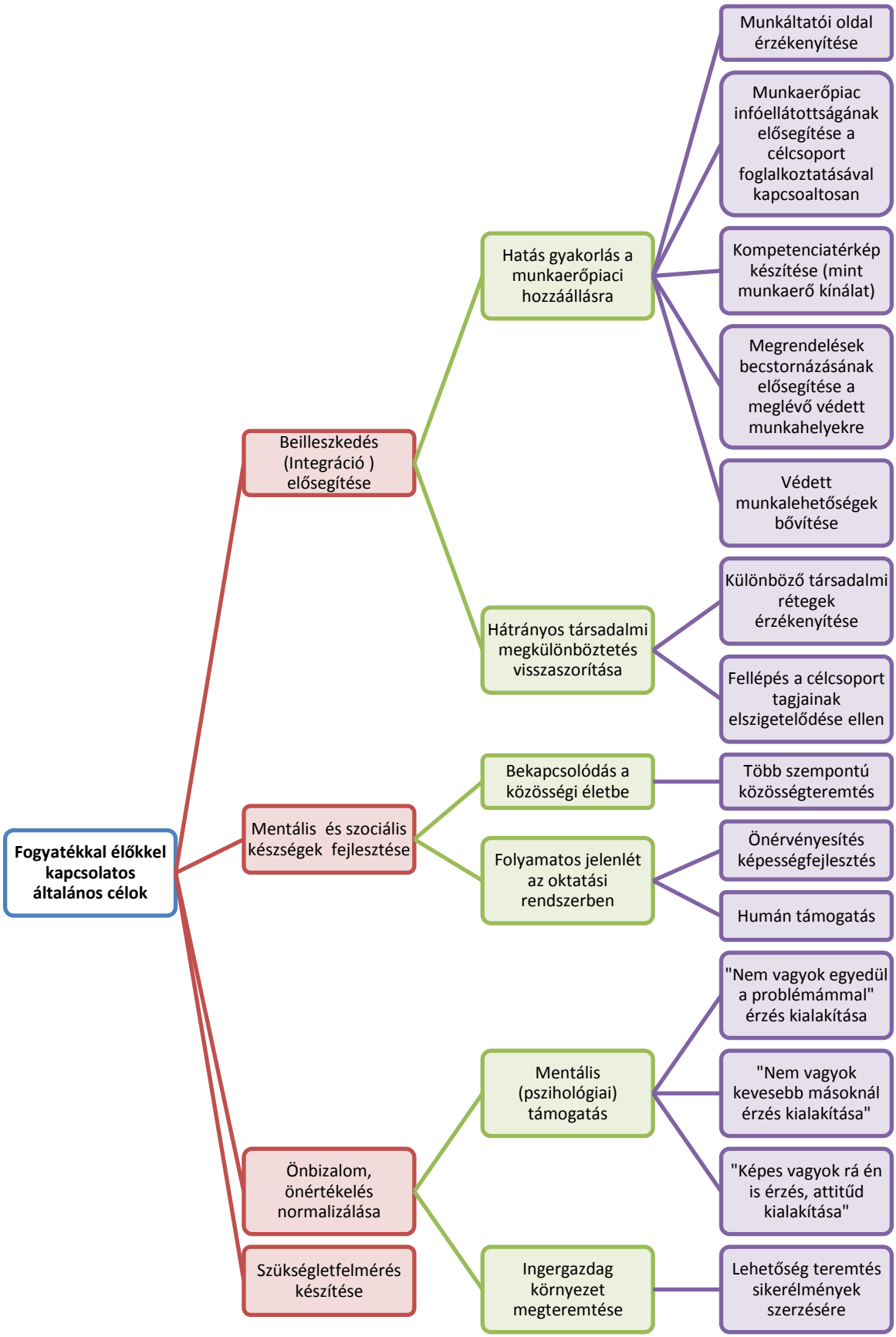

14. ábra Fogyatékossággal élők célcsoport – Célfa

A fogyatékossággal élők célcsoporthoz / a fogyatékossággal élőkkel kapcsolatban megfogalmazott általános célokhoz kapcsolódó specifikumok az alábbiak:

1. *Célcsoport kiterjesztés a védett munkahelyekkel kapcsolatosan*

   A védett munkahelyek működésének támogatása, új védett munkalehetőség teremtése nem kizárólag a fogyatékossággal élők célcsoport nehézségeinek megoldására alkalmasak, ennek megfelelően az intézkedések közt a további érintett célcsoportra is kiterjesztésre kerül, mint megoldási lehetőség. Az ok, amiért ezen célcsoport tekintetében került a célok közt megfogalmazásra, hogy jellemzően a fogyatékossággal élők közül kerülnek ki a védett foglalkoztatottak.

2. *Mobilitás kérdésköre*

   A célok közt nem került feltüntetésre a mobilitás, ugyanakkor egyértelműen a fogyatékossággal élők életét meghatározó tényező. A mobilitás alatt értjük mind a közlekedést, mind az épületek, közterületek stb. akadálymentesítését. Az ok, amiért nem került kiemelésre a mobilitás témaköre, egyrészt az, hogy több település is jelentős mértékben akadálymentesített, másrészt az egyéb megfogalmazott célok mélysége és széleskörűsége így is nagy mennyiségű feladatot ró a járásra. Emellett a mobilitási kérdéskörben egyértelműen akkor tud előre lépni bármelyik település, ha célzott forráshoz jut.

3. *Célzott támogatás*

   A fogyatékossággal élők esetében gyakran szükséges egy egész életen át tartó támogatás, ugyanakkor bizonyos élethelyzetek során – mint egyéb célcsoportoknál is – szükséges célzott támogatás. Ennek megfelelően cél, hogy a nehézséggel járó életszakaszokban tudatosan, rendszer szinten támogatva legyenek az érintettek.

4. *Sikerélmény az erőforrásokra támaszkodva*

   A sikerélmény megszerzése kapcsán kiemelten fontos olyan rendszer kialakításának átgondolása, amiben ez lehetséges a célcsoport adottságainak, erőforrásainak figyelembevételével, azokra támaszkodva.

5. *Egyéni / egyedi felkészítés*

   Az általános célok közt látható némi ellentmondás. Célként kerül megjelölésre a fogyatékossággal élők önbizalmának erősítése és a közösségi életbe történő bekapcsolódás is. Mindkét cél egyértelműen megalapozott és fontos, ugyanakkor látni kell, hogy azok az emberek, akik önértékelési, önbizalom problémákkal küzdenek, nehezen vonhatóak be a közösségi életbe – vagy akár a munka világába - kisebbségi érzésük és egyéb belső blokkjaik miatt. Az általános célrendszerben megfogalmazottak mellett ennek megfelelően specifikus cél a célcsoporthoz kapcsolódóan a célcsoport tagjainak egyéni / egyedi felkészítése.

Idősek célcsoport járás szintű célrendszere

A fentebb levezetett problémafa alapján az idősek célcsoporton belül a nyugdíjas korúakhoz kapcsolódó általános célrendszer az alábbi:

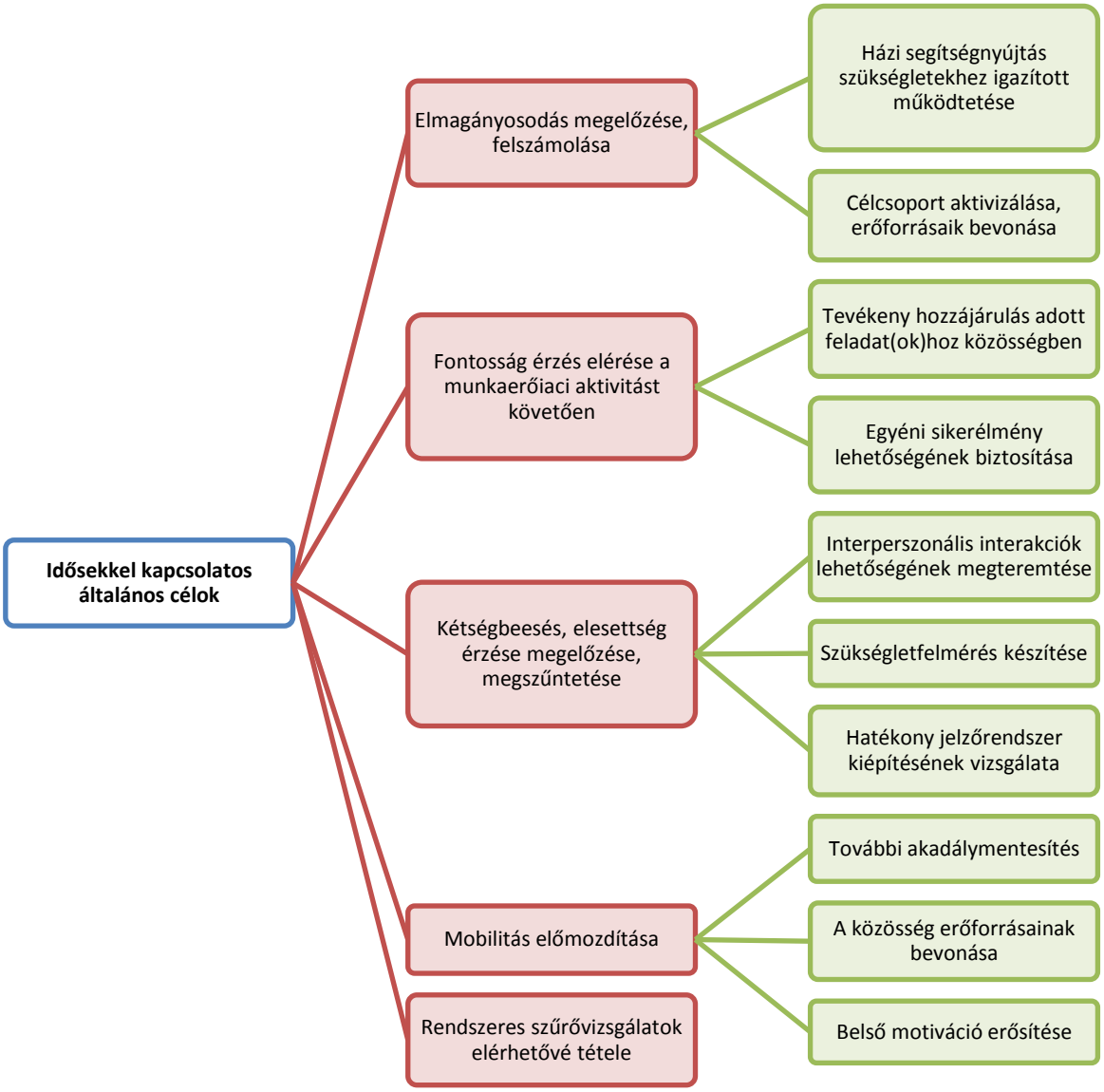

15. ábra Idősek (nyugdíjas korúak) célcsoport - Célfa

Az idősek célcsoporthoz / az idősekkel kapcsolatban megfogalmazott célokhoz kapcsolódó specifikumok az alábbiak:

1. *Sikerélmény az erőforrásokra támaszkodva*

Az idősek esetében – ahogyan az a fogyatékossággal élők életében is jellemző – fontos, hogy a rendelkezésükre álló erőforrásokból gazdálkodva is sikerélményt szerezzenek bizonyos tevékenységek által, terhelhetőségükhöz mérten felelősséget vállaljanak.

Ennek megfelelően a célcsoporthoz kapcsolódó specifikus cél olyan tevékenységi kör / körök kialakítása, melyben a fentiek teljesülnek és ezen tevékenységi körök kapcsán egyfajta rendszer kiépítése.

2. *Kompetenciavizsgálat*

Az 1. számú specifikus célhoz kapcsolódóan, annak előkészítésére további specifikus cél a célcsoport kompetenciavizsgálata, hiszen a rendelkezésre álló erőforrások ismerete nélkül kivitelezhetetlen a tevékenységi körök kialakítása és rendszerbe illesztése.

A fentebb levezetett problémafa alapján az idősek célcsoporton belül az aktív középkorúak alcsoporthoz kapcsolódó általános célrendszer az alábbi:

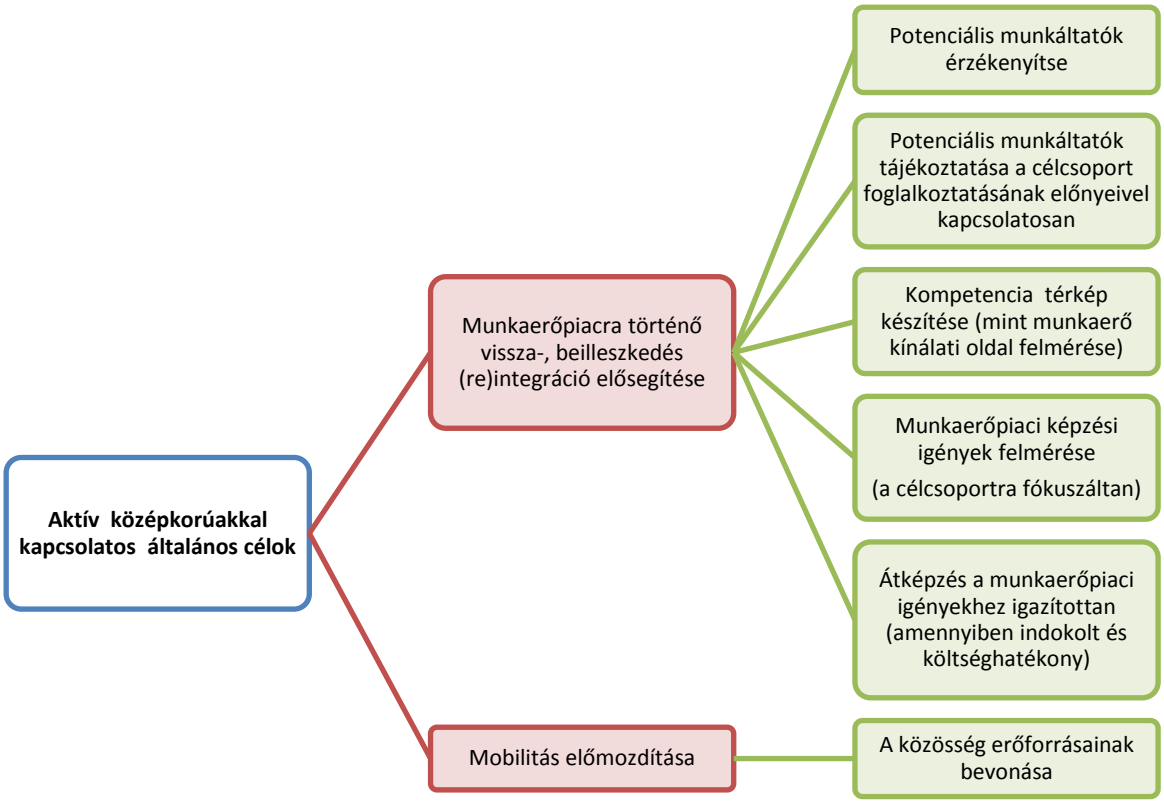

16. ábra Idősek - aktív középkorúak) célcsoport - Célfa

A mobilitás kérdésköre specifikus a célcsoportok tekintetében. Mivel Győr és a környező települések közlekedési adottságai alapvetően jók, a mobilitás problémaköre alatt alapvetően az alábbiak értendőek:

1. akadálymentesítés a fogyatékossággal élők, az idősek és a nők (kisgyermekes) célcsoportok érintett tagjainak segítésére,
2. települések közti közlekedési lehetőségek feltérképezése / kialakítása a centralizált közlekedés ellensúlyozásaként.

Gyermekek célcsoport járás szintű célrendszere

A fentebb levezetett problémafa alapján a gyermekek célcsoporthoz kapcsolódó általános célrendszer az alábbi:

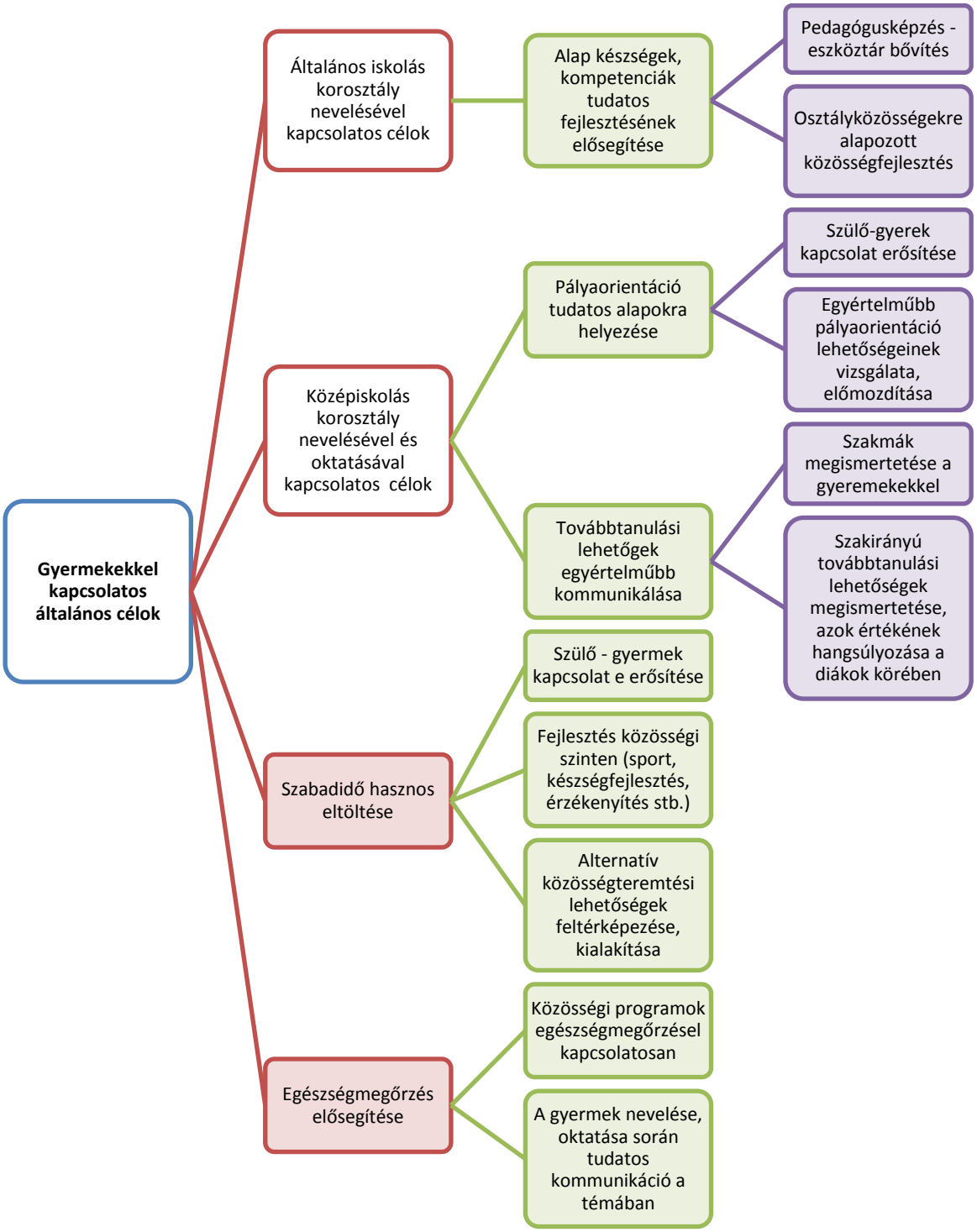

17. ábra Gyermekek célcsoport - Célfa

A gyermekek célcsoporthoz / a gyermekekkel kapcsolatban megfogalmazott célokhoz kapcsolódó speciális célok az alábbiak:

1. *Szakiskolák preferálása*

   A kormányzati szándékkal összhangban – ahogy az az általános célokból is tükröződik – cél a gyermekek „eltolása" a szakképzések irányába, hiszen egyre több a diplomás munkanélküli, emellett egyre nagyobb a szakképzett munkaerő hiánya.
   E specifikus célt illetően természetesen szükséges az illetékes oktatási intézményekkel történő további egyeztetés.

2. *Célzott támogatás*

   A hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek körében kiemelkedően nagy szerepe van a megfelelő közösségekbe történő integrálásnak, ugyanakkor bizonyos életszakaszokban szükség van egyéni segítségnyújtásra is.
   A fogyatékossággal élőhöz hasonlóan a gyermekek esetében is specifikus célként fogalmazódik meg célzott, bizonyos életszakaszokra fókuszáló támogatásuk.

Romák és/vagy hátrányos helyzetűek célcsoport járás szintű célrendszere

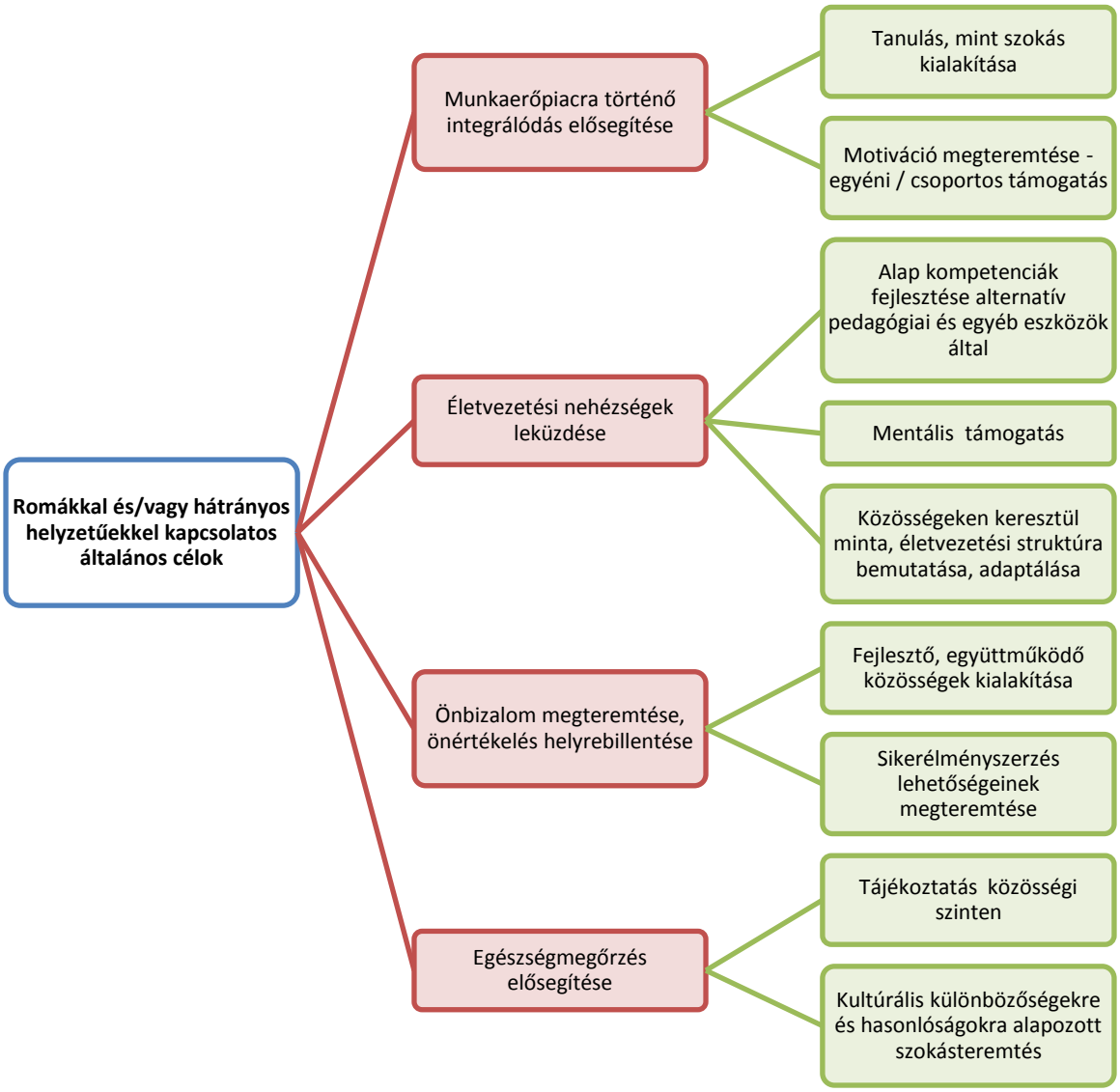

18. ábra Roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport - Célfa

E célcsoport kapcsán kifejezetten fontos, hogy elsősorban soft eszközök kerüljenek alkalmazásra, hiszen a gyökér-ok a rendszerben jellemzően a pszichológiai és/vagy mentális hátrány, amelynek helyreállítása kizárólag ezekkel az eszközökkel lehetséges.

A célcsoporthoz kapcsolódó speciális célok jellemzően átfedésben vannak az előző célcsoportok néhány speciális céljával, melyek az alábbiak:

- sikerélmény az erőforrásokra támaszkodva,
- egyéni / egyedi felkészítés,
- célzott támogatás.

Nők célcsoport járás szintű célrendszere

A fentebb levezetett problémafa alapján a nők célcsoporthoz kapcsolódó általános célrendszer az alábbi:

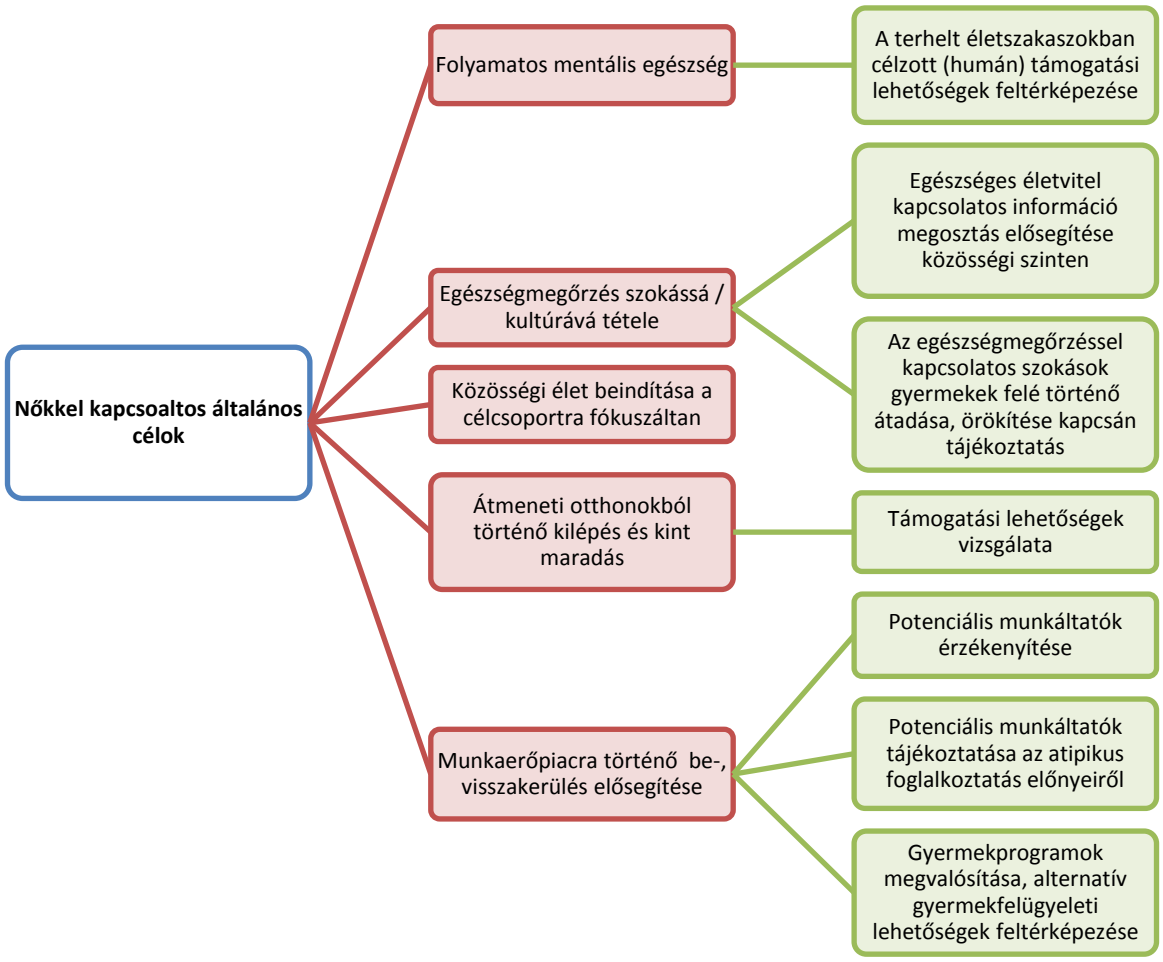

19. ábra Nők célcsoport - Célfa

A nőkkel kapcsolatos célok esetében fontos, hogy egyensúlyban tartsuk a nők munkaerő piaci aktivitásának és a család összetartó erejének fontosságát.

Jellemzően a női célcsoport terhelt a gyermeknevelési és idősgondozási feladatok jelentős részével, ami mind a család, mind a szociális ellátórendszer tehermentesítése szempontjából kiemelten fontos.

Mindemellett a gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldásában is kiemelkedő szerepe van a szülőknek – gyermekét egyedül nevelő anya esetében kifejezetten az anyának - ami szintén megfelelő idő és energia ráfordítást igényel a női célcsoporttól.

A célokhoz kapcsolódó megoldási lehetőségek vizsgálata tehát a fenti prioritások, prioritási területek közti összhang tükrében történnek.

Célok horizontális megközelítése

A célcsoport szintű célfák alapján látható, hogy az egyre mélyebb / operatívabb célkitűzés felé haladva egyre növekvő számban jelentkeznek szinergiák.

A horizontális célvizsgálat során a célcsoport szintű célok szinergiái kerülnek áttekintésre. A vizsgálat kiinduló alapját a települések Helyi Esélyegyenlőségi Programjainak elemzésekor alkalmazott beavatkozási területek képezik - tekintettel arra, hogy a helyzetelemzés során a beavatkozási területek alatt alkalmazott kategóriák jelentősen eltérő mélységűek voltak, a célok horizontális elemzése során attól eltérő perspektívából, a célcsoport szintű célfákra építetten kerülnek kialakításra a beavatkozási területek.

A helyzetelemzés során beavatkozási terület alatt alkalmazott kategorizálás az alábbi volt:

1. Akadálymentesítés
2. Családon belüli erőszak
3. Egészségmegőrzés
4. Foglalkoztatás
5. Gyermekjólét
6. Helyzetfelmérés
7. Informatikai ismeretek bővítése
8. Közbiztonság
9. Oktatás
10. Programszervezés időseknek
11. Szociális ellátás
12. Társadalmi elfogadás, érzékenyítés
13. Társadalmi felzárkóztatás

A célok horizontális vizsgálata során a célcsoport szintű célok közül az általános és a speciális célok egyaránt számbavételre kerülnek.

A vizsgálat elkészítésének mozgatója az, hogy láthatóvá váljanak azon a beavatkozási területek / témakörök, melyek több célcsoportot érintenek, így a hozzájuk kapcsolódó akciók kidolgozása során indokolt a komplex megközelítés.

A horizontális megközelítés során gyakorlatilag a szinergiáik egy magasabb szintű kategorizálás alá rendezése történik anélkül, hogy célcsoport szinten megfogalmazott célokat jelentősen átformálnánk, átfogalmaznánk. Az átfogalmazást követően a célok könnyen elveszítik SMART jellegüket, így egyre nehezebben kezelhetőek, a végrehajtás valószínűsége és pontossága egyre inkább megkérdőjelezhetővé válik és egyre inkább kategorizálás, mint valós célmeghatározás történne.

Horizontális megközelítés alapján az alábbi célrendszer rajzolódik ki a célcsoport szintű célkitűzésekre alapozottan:

Beavatkozási területek	Fogyatékos-sággal élők	Gyermekek	Nyugdíjas korúak	Aktív középkorúak	Nők	Romák és/vagy mélyszegénys égben élők
Mentális támogatás						
Interperszonális interakciók elősegítése		✓	✓			✓
Pszichológiai támogatás	✓		✓		(✓)	✓
Célzott támogatás (terhelt időszakokra)	✓	✓			✓	✓
Sikerélmény lehetőségének megteremtése	✓	✓	✓	(✓)	(✓)	✓
Egyéni támogatás	✓	✓				✓
Motivációnövelés	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Közösségteremtés	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Foglalkoztatás						
Potenciális munkáltatók érzékenyítése	✓	(✓)		✓	✓	✓
Védett munkahelyekkel kapcsolatos célok	✓					✓
Akadálymentesítés	✓		✓		✓	

Beavatkozási területek	Fogyatékos-sággal élők	Gyermekek	Nyugdíjas korúak	Aktív középkorúak	Nők	Romák és/vagy mélyszegénys égben élők
Oktatás						
Alapkompetenciák, készségek fejlesztése	✓	✓		✓		✓
Egyéb, általános oktatási célok		✓		✓	✓	✓
Egészségmegőrzés	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Társadalom érzékenyítése	✓					✓
Kompetencia térkép készítése	✓		✓	✓	✓	✓

5. táblázat Horizontális célrendszer

A fenti célrendszerben a zárójelbe rakott jelölések azt szemléltetik, hogy a célcsoport közvetetten érintett az adott beavatkozási területtel kapcsolatosan.

A célok áttekintése során egyértelműen látható, hogy meghatározó mennyiségű soft eszköz használatával érhető el a célok jelentős hányada. A soft fejlesztéseken belül jelentős arányban jelenik meg az egyéni támogatás is, ami kiemelkedően magas humán erőforrás igénnyel jár.

Annak érdekébe, hogy a feladatok humánerőforrás igényét csökkenteni lehessen, célszerű olyan fejlesztési eszközöket választani, melyek valamilyen módon képesek közösség / csoport szinten hatást gyakorolni.

A közösség szintű hatásgyakorlás alapjaként tekinthetünk egy pszichológiai megközelítésre, amit önmeghatározás elméletnek nevezünk.

A látható / tüneti problémák kezelése kapcsán gyakran úgy tűnik, mintha csak egyéni / egyedi megközelítés válthatná ki a kívánt hatást, ugyanakkor, ha az önmeghatározás elméletére alapozottan abból indulunk ki, hogy minden embernek három alapszükséglete van, melyek az alábbiak:

1. önállóság (autonómia),
2. hozzáértés (kompetencia),
3. társas kapcsolatok,

akkor mind az egyéni, mind a közösségekre fókuszáló fejlesztési programegységek kidolgozhatóak olyan módszertan alapján, aminek valós hatása lesz.

E szerint az elmélet szerint az ember vele született hajlamai szerint igyekszik más emberekkel társas kapcsolatokat létesíteni, ezek között az emberek között hatékonyan működni (kompetensnek lenni), és önállónak és kezdeményezőnek lenni.

A megközelítés alapján az olyan tanulási / fejlődési motiváció, mely kívülről próbál az egyénre hatni, ráerőltetni valamit és nem számol a fenti alapszükségletekkel, a tanulást és az egyéni fejlődést akadályozza.

A soft fejlesztések kidolgozás során tehát fontos célnak és módszertani megközelítésnek kell legyen, hogy az egyén belső motivációját felkeltsük.

A módszertanhoz illeszkedő közösségfejlesztő eszközök megtalálásával az egyéni / egyedi nehézségek közösség / csoport szinten kezelhetőek, így a fejlesztés humán erőforrás igénye jelentősen csökkenthető.

VII. Intézkedési terv

Az intézkedési terv összeállítása néhány alapgondolat mentén történt:

1. a megfogalmazásra kerülő intézkedések / ötletek a lehető legnagyobb mértékben fedjék le az érintet célcsoportot, lehetőség szerint több célcsoport nehézségére / nehézségeire adjon minél konkrétabb választ, megoldást,
2. a kreativitás elősegítése érdekében az ötletek összegyűjtése első körben erőforráskorlátokra való tekintet nélkül történjen, majd a konkrét megoldási lehetőségek kidolgozásakor kerüljön mérlegelésre a rendelkezésre álló / potenciálisan megszerezhető erőforrás mennyiség,
3. az ötletek kidolgozása során tartsuk szem előtt, hogy a leírt megoldási lehetőségek tervként nem kötelezettségként kerülnek megfogalmazásra – szintén az erőforráskorlátok adta kreativitás blokkot támogatandó,
4. a különböző megoldási lehetőségek eltérő mélységben kerülhetnek kidolgozásra (bizonyos megoldási lehetőség leírása történhet koncepció és/vagy módszertani szinten, ugyanakkor történhet elsődlegesen azoknak az eszközöknek a felsorolásával, melyek az adott megoldási lehetőség szempontjából – a rendelkezésre álló információk alapján – a leginkább fontosak),
5. az egyes megoldási lehetőségek célokkal kapcsolatos összhangja és erőforrás szükséglete utólagosan kerüljön áttekintésre, vizsgálatra.

Az intézkedési terv alatt tehát olyan megoldási lehetőségek / ötletek kerülnek kidolgozásra, melyek a célcsoportokkal kapcsolatos célok minél szélesebb körének eléréséhez vezethetnek.

Az utólagos szükségletvizsgálat (5. alapgondolat) egyértelműen rámutat, hogy milyen erőforrások be-, megszerzése az adott megoldási lehetőség végrehajtásának korlátai.

A következőkben kifejtett megoldási lehetőségek jelentős része – az 1. alapgondolatot hűen tükrözve – több célcsoportot érintő megoldási lehetőség.

Az alábbiakban kifejtésre kerülő megoldási lehetőségek az alábbi struktúra mentén haladnak:

1. Több célcsoportot érintő megoldási lehetőségek (jelölése: TC)
2. Kifejezetten a fogyatékossággal élők célcsoportra vonatkozó megoldási lehetőségek (jelölése: F)
3. Kifejezetten a gyermekek célcsoportra vonatkozó megoldási lehetőségek (jelölése: GY)
4. Kifejezetten az idősek célcsoportból a nyugdíjas korúakra vonatkozó megoldási lehetőségek (jelölése: Id)
5. Kifejezetten a roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoportra vonatkozó megoldási lehetőségek (jelölése: RH)
6. Kifejezetten a nőkkel kapcsolatos megoldási lehetőségek (jelölése: N)

Több célcsoportot érintő megoldási lehetőségek

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (TC/I.)
Akció megnevezése:
Téma specifikus fórumsorozat kialakítása
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
A program során az egyes témák szakmailag érintett tagjai kifejezetten örömmel fogadták és rendkívül hasznosnak tartották a felzárkózási kerekasztal beszélgetéseket, minden esetben új gondolattal, információval tudtak szolgálni az adott témában. A települések részéről érkező képviselők visszajelzései alapján a leghasznosabb kerekasztal beszélgetések azok voltak, melyek során a Helyi Esélyegyenlőségi Programokkal kapcsolatos általános kérdéskörök mellett (pl.: járás szintű szinergiák vizsgálata) jelentős idő jutott a téma specifikus kérdések elmélyítésére a témához kapcsolódó szakember(ek) közreműködésével. A települések önkormányzatai / közös önkormányzatai kapacitáskorlátaik miatt (humán erőforrás tekintetében) gyakran reaktív szereplői a változásoknak, mert a rendelkezésre álló létszámmal nincs lehetőségük arra, hogy proaktívan az egy-egy területhez kapcsolódó változás elébe menjenek, indokolt esetben felkészüljenek azokra. Mindemellett egyértelműen láthatóvá vált, hogy néhány témakör kapcsán egy-egy település képviselője kiemelkedően tájékozott, tudását, tapasztalatait érdemes lenne megosztani a projektet követően is.
Akció leírása:
A téma specifikus fórumok programsorozat, mint akció alapvetően a települések képviselői közül azokra épít, akik bizonyos témákkal kapcsolatosan kiemelkedően tájékozottak, adott estben a téma kapcsán kapcsolatrendszerrel is rendelkeznek. A fórum sorozat lényege az lenne, hogy adott témakör tekintetében kiemelkedő tudással rendelkező képviselő megossza a többi településsel tudását, tapasztalatait, amellett, hogy az aktualitásokkal kapcsolatban tájékoztatja őket. Az egyes fórumok megtartói egyrészt a téma specifikus települési képviselők, másrészt legalább egy a témához kapcsolódó szakember lenne. Szakértői oldalról érdemes egy a témához általánosan kapcsolódó standard meghívottal és ezen felül egy vagy több az aktuális kérdéskörökkel kapcsolatos meghívottal megrendezni a fórumot. Téma specifikus települési képviselők esetében kifejezetten fontos, hogy ne feladatot rendeljünk emberhez, hanem emberhez rendeljünk feladatot, azaz figyelembe véve a települések képviselőinek készségeit, kompetenciáit és kifejezetten az érdeklődési köreit, belső motivációit rendeljünk bizonyos témákhoz felelősöket a településekről.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (TC/I.)
Téma specifikus rendezvény lehet többek közt: - oktatási rendszerben történő változások megosztása - rehab ellátással kapcsolatos változások megosztása - valamely település / települések által megismert új jó gyakorlat megosztása - bármely célcsoport ellátásával kapcsolatos változások megosztása, a változások által generált kérdések, nehézségek megoldására irányuló ötleteléssel egybekötve - a TC/III. Járás szintű kihívás / probléma és terv nyilvántartás alapján o tervezett fejlesztésekkel kapcsolatos ötletbörze, tudásmegosztás, feladatmegosztás o olyan problémák átbeszélése illetékes szakemberek bevonásával, amik a nyilvántartás alapján több településen jelentkeznek
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás a koordinátori szerep ellátásához – lista a téma specifikus települési képviselőkről – lista a téma specifikus szakemberekről + eseményt megelőzően az aktuális kérdésekben kompetens szakértő(k)ről – települések igényfelmérése – Mely téma mely települések számára érdekes az aktualitásoktól függetlenül is – infrastruktúra biztosítása: - igény esetén gondoskodni arról, hogy az illetékesek eljussanak a fórumra - helyszín biztosítása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A megoldási lehetőség kidolgozását nem közvetetten valamely célcsoport(ok) kitűzött céljai tették indokolttá, hanem felzárkózási kerekasztal beszélgetésekről érkező visszajelzések. Ugyanakkor függetlenül attól, hogy nem a hátrányos helyzetű célcsoportokhoz közvetlenül kapcsolódó célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség egyértelmű, hogy a települések illetékes szakembereinek segítségnyújtásának minősége, proaktivitása alapjaiban függ tájékozottságuktól.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG II. (TC/II.)
Akció megnevezése:
Járás szintű kapacitás nyilvántartás
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
A járás szintű együttműködés előfeltétele, hogy legyen információ arról, hogy mely település esetében miben van hiány és miben van többlet. Az együttműködési lehetőségek teljeskörű kiaknázása érdekében célszerű ezekről az erőforrásokról – többlet esetén – információkról – hiány esetén – nyilvántartást készíteni.
Akció leírása:
A települések kapacitás nyilvántartása a településeken rendelkezésre álló többlet, felhasználható vagy aktivizálható erőforrások gyűjteménye. A nyilvántartás elkészítése során fontos, hogy a nyilvántartásban szerepeltethető erőforrások minden korlát nélkül rögzítésre kerülhessenek, azaz pl.: ne kifejezetten a tárgyi vagy a humán erőforrásokra koncentráltan, vagy adott esetben az óvodai vagy az egészségügyi ellátásra vonatkozóan kerüljenek feltüntetésre adatok, hanem meghatározott struktúrában minden erőforrás szerepeltetve legyen. A könnyebb kezelhetőség érdekében célszerű a nyilvántartást egy online felületen rögzíteni és elengedhetetlen a településenkénti felelős kijelölése. A hatékony információ megosztás érdekében egy online felület kerül kialakításra, melyhez minden település hozzáfér. Az adatbázis elkészítését követően célszerű időszakosan kommunikálni a települések felé, hogy használják ki az adatbázis adta lehetőségeket és emellett frissítsék saját településükhöz tartozó, korábban rögzített erőforráslistájukat.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás a koordinátori szerep ellátásához – településenkénti felelős – nyilvántartásra alkalmas adatbázis elkészítése – online felület kialakítása az adatbázis számára
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A vázolt megoldási lehetőség közvetlenül nem kapcsolódik egy célcsoport céljaihoz sem. Célja, hogy erősítse az együttműködést a járás települései között, és hogy a használat szokássá válása révén önműködővé váljon az együttműködés rendszerén alapuló kollektív kapacitáskihasználás.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (TC/III.)
Akció megnevezése:
Járás szintű kihívás (probléma) és terv nyilvántartás
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
A járás szintű hatékony együttműködés egyik alapja – a rendelkezésre álló erőforrások nyilvántartása mellett - hogy egyértelműen láthatóak legyenek a járás településein adódó kihívások / problémák / tervek szinergiái. A kihívások, problémák nyilvántartása egyrészt inputtal szolgál a téma specifikus fórumok fókuszterületeinek kialakításához, másrészt gondolatindítóként hat a települések erőforrásainak feltérképezéséhez, rögzítéséhez (a koordinátori szerepkör részét képezné a szinergiák vizsgálata). A település szintű tervek rögzítése lehetőséget biztosít arra, hogy a települések aktívan együttműködjenek bizonyos témákban. Adott tervhez kapcsolódóan a rendelkezésre álló erőforrásaikat (humán, tőke, tudás stb.) megosztva egymással, a tervek megvalósítása jelentősen könnyebbé válhat.
Akció leírása:
A települések kihívás (probléma) és terv nyilvántartása egy a kapacitás nyilvántartáshoz hasonló információ gyűjtemény. A két témakör - kihívás (probléma) és terv - egy adatbázisban történő rögzítése – természetesen elkülöníthetően - arra szolgál, hogy ne egy listakészítési feladatként jelenjen meg az adatbázis töltése a feladatok végrehajtója számára, hanem egy közös gondolkodási folyamat első lépéseként tekintsen rá. Azaz amellett, hogy a saját kihívásait és terveit rögzíti, egyúttal lehetősége legyen áttekinteni a már rögzítetteket és adott esetben arra reflektálni, proaktívan felvenni a kapcsolatot az egyéb érintettekkel. Fontos, hogy a nyilvántartás folyamatos feltöltése mellett elősegítésre kerüljön a szinergiákkal kapcsolatos kommunikáció (koordinátori szerepbe tartozó feladat). A nyilvántartás vezetésével kapcsolatosan – hasonlóan a települések kapacitás nyilvántartásához – cél a települések együttműködésének elősegítése és hogy a használat szokássá válása révén önműködővé váljon a rendszer. A nyilvántartást célszerű egy a kapacitás nyilvántartáshoz hasonló online felületen elhelyezni a használat és az elérhetőség megkönnyítése céljából. A koordinátor szerepe, hogy ellenőrizze, hogy a különböző tartalmi egységeknek megfelelő tartalom kerül-e feltöltésre, vizsgálja a szinergiákat és proaktívan kapcsolatot teremtsen az érintett települések közt. Mivel a kihívás (probléma) és terv nyilvántartás egy komplex gondolatokat összegző nyilvántartás, a koordinátori szerepvállalásra időszakosan abban az esetben is szükség van, ha a települések proaktívan kezelik az adatbázis.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (TC/III.)
A szinergiák vizsgálata alapján a koordinátor feladata a fentiek mellett a kérdéses területekkel / témákkal kapcsolatos illetékes szakemberek felkeresése és az adatbázisban rögzített igények kielégítését szolgáló inputokat becsatornázni a téma specifikus fórumok programsorozatba. Amennyiben a téma nem ültethető be a fórumsorozatba, ugyanakkor indokolt meghatározott időintervallumon belül annak tárgyalása, az kapcsolódó információk begyűjtése, a koordinátor egyeztet a fórum sorozat téma szerint illetékes képviselőjével és az illetékes szakemberekkel majd egy rendkívüli megbeszélést tart az érintettekkel.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás a koordinátori szerep ellátásához – településenkénti felelős – nyilvántartásra alkalmas adatbázis elkészítése – online felület kialakítása az adatbázis számára
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A vázolt megoldási lehetőség közvetlenül nem kapcsolódik egy célcsoport céljaihoz sem – hasonlóan a kapacitás nyilvántartáshoz. Célja, hogy erősítse az együttműködést a járás települései között, és hogy a használat szokássá válása révén önműködővé váljon az együttműködés rendszerén alapuló kollektív kapacitáskihasználás (főként tudás, mint kapacitás).

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG IV. (TC/IV.)
Akció megnevezése:
Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport, de főként 1. az idősek 2. a fogyatékossággal élők **3.** a romák és/vagy hátrányos helyzetűek
Akció indokoltsága:
A célcsoportokkal közvetlenül kapcsolatban álló szociális szakemberek egyrészt gyakran eltérő képzésben részesültek, másrészt a különböző képzések pszichológiai tananyag tartalma nem egységes, ugyanakkor munkájuk során fontos, hogy ügyfeleiket kellő pszichológiai háttértudással gondozzák, kezeljék.
Akció leírása:
A Felkészítés mentális támogatásra mentorprogram célja, hogy a célcsoportokkal közvetlenül kapcsolatban álló szociális szakemberek pszichológiai felkészültségét egyenszilárdságúvá tegyük. (Tehát nem a kliens, hanem a szakember vesz részt a mentor programban.) A különböző célcsoportokban a szociális szakemberek gondozása / kezelése alatt eltérő mentális állapotban lévő ügyfelek vannak. A különböző mentális képességekkel rendelkező ügyfeleken eltérő eszközzel tudnak segíteni a gondozók, amihez fontos és előremozdító, ha egységes tudással rendelkeznek az állapotok azonosítása és kezelése kapcsán. A kliens amellett, hogy egyedi ellátásra szorul, közvetlen környezetére is hatást gyakorol, ezért fontos, hogy a szakemberek képzése által amellett, hogy az ügyfelek egyedi megközelítésében, kezelésében fejlődnek a mentorprogram során, a kliens közvetlen környezetére is pozitívan tudjanak hatni. A mentorprogram részeként az egységes tudás biztosítása céljából egyéni / csoportos mentorálás mellett szükségszerű képzések megvalósítása is. A képzések során kifejezetten fontos, hogy megfelelő felkészültségű és tapasztalattal rendelkező szakemberek legyenek a képzés megvalósítói. A mentorprogramot alapvetően a járás minden szociális szakembere, szociális ellátással foglalkozó dolgozója számára szükséges lehetővé tenni különös tekintettel a házi segítségnyújtókra és azon civil szervezetek munkatársaira, akik e területen dolgoznak. Amennyiben a program elindítható, de limitált létszámmal, a programot megelőzően szükségszerű egy előzetes helyzetelemzés annak érdekében, hogy láthatóvá váljon, hogy mely szakemberek esetében kiemelten indokolt a felkészítés.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG IV. (TC/IV.)
A program hatékonyságát elősegítendő, célszerű a célcsoport igényfelmérése, illetve egyfajta helyzetfelmérés – akár on the job megfigyelés módszerével - hogy a képzés előkészítése során, egyértelműen láthatóvá váljanak azok a helyzetek és a helyzetekből adódó nehézségek, melyekre a mentorálás és/vagy a képzés során célzottan megoldást, eszközt kell adni a szociális szakemberek kezébe.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás a koordinátori szerep ellátásához – humán erőforrás a mentori és/vagy tréneri szerepek ellátásához – célcsoport – szociális szakemberek – számosságának pontos felmérése – célcsoport igényfelmérése + helyzetfelmérés – fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a Felkészítés mentális támogatásra mentorprogram közvetlenül vagy közvetetten az alábbi célokhoz kapcsolódik: – pszichológiai támogatás (3 +1 célcsoport érintett) – interperszonális interakciók elősegítése (3 célcsoport érintett) – egyéni támogatás (3 célcsoport érintett) – célzott támogatás (4 célcsoportot érintett) A fentiek mellett közvetetten a motivációnövelés célt is szolgálja a mentorprogram, hiszen ha a programban elsajátított pszichológiai és egyéb tudással elősegíti a szociális szakember ügyfele önbizalmát, önértékelésének helyrebillentését, akkor a motivációs szintje egyértelműen növekedni fog.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG V. (TC/V.)
Akció megnevezése:
„Védőháló” program kidolgozása
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
Valamennyi célcsoport tekintetében célként megfogalmazódott a célzott támogatás, azaz hogy a terhelt időszakokban megfelelő támogatást kapjon. A megfelelő támogatás alatt értendő akár egy mentorprogramban való részvételi lehetőség, akár egy intézmény, ahová adott problémával küzdő egyén / csoport közvetlenül becsatornázható. A különböző célcsoportok tekintetében ezek a terhelt időszakok általában vagy különböző életszakaszokhoz, élethelyzetekhez kötődnek, vagy hátrányos helyzetükből kifolyólag magától értetődő, hogy be fog következni. Ahhoz, hogy a több célcsoportot érintő cél, nehézség egységbe foglalva, ezáltal könnyebben koordinálhatóan, menedzselhetően, költséghatékonyabban kezelhetővé váljon, célszerű egy rendszerbe ágyazottan megoldást találni.
Akció leírása:
A „Védőháló” program kidolgozásának célja, hogy a különböző célcsoportokat rendszer szinten támogatni lehessen a terhelt időszakokban. A védőháló egy mátrix, ami célcsoportonként azonosítja a nehéz életszakaszokat és célzott megoldást nyújt rájuk. Minden célcsoport tekintetében (fogyatékossággal élők, gyermekek, idősek, romák és/vagy hátrányos helyzetűek, nők) célszerű a célcsoport körülményeire, sajátosságaira alapozottan kidolgozni egy listát a terhelt időszakokról, élethelyzetekről. A lista elkészítését szociális szakembereknek és olyan szociális munkát végzőknek kell elkészíteniük, akik a mindennapok során közvetlen kapcsolatban állnak az adott célcsoporttal. A vizsgálat elkészítését követően célszerű elvégezi egy szinergia vizsgálatot – annak ellenére, hogy az esetek jelentős részében a különböző célcsoportok tagjai számára eltérőek a megoldások. Az azonosított nehézségekre – a lista véglegesítését követően – célzott megoldások keresésére van szükség. A megoldások alatt jellemzően olyan potenciális partnerek, módszertanok felkutatása értendő, ami az adott problémára fókuszáltan kínál megoldást (pl.: kismamák munkaerő piaci reintegrációjának támogatása; hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek készségfejlesztése, roma gyermekek tehetséggondozása stb). A megoldási lehetőségek keresése során fontos, hogy mind egyéni, mind csoportos megoldási lehetőségek feltérképezésre kerüljenek. Az egyéni segítség a legtöbb esetben gyors és hatékony változást / megoldást von maga után, ugyanakkor rendkívül nagy humán erőforrás igénnyel bír.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG V. (TC/V.)

A csoportos megoldás kevesebb humán erőforrás igénnyel tud helyzeteket kezelni, ugyanakkor a közösség összetartó és önmotiváló ereje érvényesül (pl.: hátrányos helyzetű gyermekek osztályközösségben történő készségfejlesztése mellett kerüljön feltérképezésre, hogy milyen egyéni – adott esetben pszichológiai, sport, művészi fejlesztési vagy egyéb területeket felölelő – fejlődési lehetőségei vannak)

A program a gyermekek célcsoportra kiemelt hangsúlyt fektet.

A hátrányos helyzetű családokban a gyermekek számára nincs megfelelő minta, a fejlődésükhöz, szocializációjukhoz. E program kidolgozása és megvalósítása által a gyermekek számára olyan intézményi és/vagy mentori támogatás mátrix alakítható ki, melynek segítségével a generációkon át öröklődő státuszból - hátrányos helyzetből – kimozdítható a következő generáció.

A jelenleg azonosított, az egyes célcsoportokhoz kapcsolódó terhelt életszakaszok az alábbiak (a program megvalósítása esetén az alábbi lista felülvizsgálandó, tudományos alapokra helyezendő):

Fogyatékossággal élők célcsoport terhelt életszakaszai:

1. közösségbe való beilleszkedés – iskolakezdés
2. hétköznapi szocializációba való beilleszkedés – mindennapi interperszonális interakciók kialakítása
3. új közösségbe való beilleszkedés – oktatási intézmények közti vándorlás során
4. munkaerőpiacra történő beilleszkedés

Gyermekek célcsoport terhelt életszakaszai:

1. közösségbe való beilleszkedés – iskolakezdés
2. egyéni alap készségek, képességek, kreativitás felszínre hozása – általános iskola 1-4. osztály
3. pályaorientáció – általános iskola 8. osztálya
4. pályaorientáció – középiskola utolsó éve
5. tehetségek kibontakoztatása – az oktatás teljes időtartama alatt
6. munkaerőpiacra történő kilépés

A gyermekek célcsoport terhelt életszakaszainak feltérképezése során különös tekintettel kell lenni a roma és/vagy hátrányos helyzetű gyermekek támogatására, hiszen a kevésbé hátrányos helyzetű gyermekek jelentős „erőforrást” kapnak családjuktól, a hátrányos helyzetűek a család által közvetíthető, örökíthető értékekből rendkívül keveset pl.: felelősségvállalás, önismeret, önérvényesítés, motiváció, problémamegoldó képesség, kreativitás felszínre hozása, sikerélmény biztosítása stb.

Idősek célcsoport terhelt életszakaszai:

1. munkaerőpiacról történő kiesés
2. családszerkezet változásából adódó elmagányosodás
3. betegségek kialakulása

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG V. (TC/V.)
Nők célcsoport terhelt életszakaszai: 1. szülés előtti / utáni időszak 2. gyermeknevelés korai időszaka 3. válás időszaka 4. gyermek pályaorientációjának időszaka 5. tartós háztartásbeliséget követően 6. tartós gyermeknevelési és/vagy idősgondozási időszak alatt, azt követően **7.** munkaerőpiacra történő reintegráció során
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– humán erőforrás ▪ szakértői szerepek ellátásához pl.: főként szociális szakemberek, emellett jogi feladatokhoz és egyéb funkcionális feladatok ellátásához ▪ koordinátori feladatok ellátásához ▪ mentori és/vagy tréneri feladatok ellátásához – fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása, erőforrás szükséglet pontos meghatározása külsős szakértő bevonásával – „Védőháló” mátrix kidolgozása – potenciális partnerek azonosítása, kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás – kommunikációs terv készítése – a programhoz csatlakozó szakemberek, munkatársak kompetencia térképének elkészítése – indokolt esetben a programot működtető szakemberek, munkatársak képzése
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a „Védőháló” program az alábbi célokhoz kapcsolódik: – célzott támogatás terhelt időszakokra (4 célcsoport érintett) – egyéni támogatás (3 célcsoport érintett) – közösségteremtés (5 célcsoport érintett) – sikerélmény lehetőségének biztosítása (5 célcsoport érintett) – motivációnövelés (5 célcsoport érintett) – alapkompetenciák és készségek fejlesztése (4 célcsoport érintett)

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG VI. (TC/VI.)
Akció megnevezése:
„Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
Valamennyi célcsoport jelentős számú tagja függetlenül hátrányos helyzetétől birtokában van olyan erőforrásoknak, melyek mások számára hasznosak lehetnek. Ezen erőforrások aktivizálására jó megoldás lehet egy önkéntes háló kialakítása. Az önkéntes háló a célcsoportok érintettjeinek úgy segít, hogy legfőbb erőforrásait a célcsoport tagjaiból meríti. A háló kialakításának pozitív következménye amellett, hogy aktivizálásra kerül a hátrányos helyzetű célcsoportokban rejlő erőforrás egyértelműen a különböző célcsoportok tagjai számára biztosítható sikerélmény és fontosság érzés megteremtése.
Akció leírása:
A „Segíts, hogy segíthessek” önkéntes háló kialakításának elsődleges célja, hogy feladatot, felelősséget, ezáltal motivációt, sikerélményt adjunk a hátrányos helyzetű célcsoportok azon tagjai számára, akikre ez pozitívan hat. Az önkéntes háló kialakításával tehát alapvetően a hátrányos helyzetű célcsoportok tagjai kezdenek el segíteni hátrányos helyzetű társaiknak, de természetesen lehetőség és igény van rá, hogy hátrányos helyzettől függetlenül bárki csatlakozzon a hálóhoz (pl.: háztartásbeliek). A háló működtetéséhez jelentős szakmai támogatás szükséges. Az önkéntesek toborzása, kiválasztása, kompetenciáik felmérése, betanítása valamely tevékenység elvégzésére, a munkájuk kontrollálása stb. jelentős és felkészült humán erőforrás igénnyel jár. Az önkéntes hálózat kialakítása kapcsán különböző funkcionális feladatok ellátására szintén jelentős humán erőforrás bevonására van szükség. Az önkéntességgel elsődlegesen célozni tervezett csoportok: – a hátrányos helyzetű célcsoportok mindegyike (fogyatékossággal élők, gyermekek, idősek, romák és/vagy hátrányos helyzetűek, nők) tekintettel mentális és fizikális képességeikre, – háztartásbeliek, – munkanélküliek, – gyermekek. A háló kidolgozásának első lépése a program részletes koncepciójának, módszertanának, erőforrásigény kidolgozása, majd azt követően a különböző folyamatok - pl.: toborzás – és az azokhoz kapcsolódó kommunikációs tervek kidolgozása.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG VI. (TC/VI.)

A hálózat kialakításakor a hátrányos helyzetű érintettek kapcsán fontos adatbázis szerűen rögzíteni a szükségleteket és a rendelkezésre álló erőforrásokat egyaránt.

Ez az adatbázis alapját képezi a „Segíts, hogy segíthessek” koncepciónak, mivel ez alapján csatornázható be a megfelelő támogatás – kompetencia - a szükségletekhez.

Az adatgyűjtés során kiemelten fontos szempont a mentális és fizikális képességek rögzítése.

Az önkéntesek toborzása során fontos, hogy rögzítésre kerüljön a csatlakozó önkéntesek mobilitása is – település szinten / több településen / járás szinten képes-e feladatot ellátni.

Az önkéntes háló önkéntes tagjainak konkrét tevékenységei a kidolgozás során célcsoportonként kerülnek rögzítésre. (pl.: idősek számára rendszeres látogatás, beszélgetés, bevásárlás, gyermekek esetében felügyelet, fogyatékossággal élők esetében ügyintézésben való segítségnyújtás stb)

Az akció végrehajtásához szükséges:

- humán erőforrás
  - szakértői szerepek ellátásához pl.: főként szociális szakemberek, emellett jogi feladatokhoz és egyéb funkcionális feladatok ellátásához
  - koordinátori feladatok ellátásához
  - mentori és/vagy tréneri feladatok ellátásához
- fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása, erőforrás szükséglet pontos meghatározása, kommunikációs terv készítése, folyamatok kidolgozása külsős szakértő bevonásával
- a programhoz csatlakozó önkéntesek kompetencia térképének elkészítése
- önkéntesek képzése

Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?

A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a „Segíts, hogy segíthessek” önkéntes háló kialakítása az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten:

- interperszonális interakciók elősegítése (3 célcsoport érintett)
- sikerélmény lehetőségének megteremtése (5 célcsoport érintett)
- motivációnövelés (5 célcsoport érintett)
- közösségteremtés (5 célcsoport érintett)
- társadalom érzékenyítése (2 célcsoport érintett)

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG VII. (TC/VII.)
Akció megnevezése:
Kompetencia térkép készítése
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - fogyatékossággal élők, - idősek (különös tekintettel az aktív középkorúakra), - nők, - romák és/vagy hátrányos helyzetűek.
Akció indokoltsága:
Néhány célcsoportban egyértelműen vannak olyanok, aki esetében a nyílt munkaerő piaci elhelyezkedés gátját nem kompetenciák jelentik. Ennek megfelelően ahhoz, hogy a munkaerő piaci igényeknek megfeleltessük a munkakínálat adta erőforrásokat, egyértelműen láthatóvá kell tenni azokat.
Akció leírása:
A kompetencia térkép elkészítése során első sorban azoknak a kompetenciáknak a feltérképezésére kell koncentrálni, amelyek a nyílt munkaerő piacon értéket jelenthetnek. Másodsorban, tekintve, hogy a Segíts, hogy segíthessek önkéntes háló programba minden inaktív lakos erőforrásaira igényt tartunk, az önkéntes program kompetencia készletének összeállítása is elkészíthető a jelen kompetencia térkép összeállításával egy időben. A kompetencia térkép elkészítése során különösen azoknak a munkalehetőségeknek a kompetencia igényeire érdemes koncentrálni, melyek az érintett célcsoportok számára potenciális álláslehetőséget jelentenek.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– kompetencia térkép elkészítéséhez szükséges koncepció és módszertan kidolgozása, majd megvalósítása külsős szakértő bevonásával – együttműködés a Segíts, hogy segítsek önkéntes háló program kialakításán dolgozókkal (amennyiben az akció megvalósítása megtörténik)
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a kompetencia térkép elkészítése az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül: – kompetencia térkép készítése (4 célcsoport érintett) Mivel a horizontális megközelítés során alapvetően a célcsoportokhoz kapcsolódó célok szinergiáinak vizsgálata történt, további általános és specifikus célok az adott célcsoportokhoz tartozó célfában találhatóak. A célfákban rögzített további célok közül természetesen a munkaerő piaci integráció / reintegráció cél kapcsolódik közvetlenül az akcióhoz.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG VIII. (TC/VIII.)
Akció megnevezése:
Munkáltatói igényfelmérés
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - fogyatékossággal élők, - idősek (különös tekintettel az aktív középkorúakra), - nők, - romák és/vagy hátrányos helyzetűek.
Akció indokoltsága:
A hátrányos helyzetű célcsoportok azon tagjai, akik munkaképesek, a visszajelzések alapján gyakran nem megfelelő képzettséggel rendelkeznek. Annak érdekében, hogy láthatóvá váljon a munkaerőpiac igénye képzettségük tekintetében, indokolt a potenciális munkáltatói körben igényfelmérés készítése.
Akció leírása:
Az hátrányos helyzetűek potenciális munkáltatói körében olyan speciális igényfelmérés elvégzése szükséges, mely alapján 1. egyértelműen megállapítható, hogy mely hátránnyal / hiányossággal (pl.: vakság, siketség) milyen munkalehetőségek vannak a piacon, 2. az egyes munkakörökhöz milyen képzettség szükséges. Az igényfelmérés alapján elkerülhető az indokolatlan átképzés és pontosan láthatóvá válik, hogy mely hátrányos helyzetű célcsoport mely tagjai helyezhetőek ki tudatos támogatás mellett a nyílt munkaerőpiacra.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– lista a potenciális munkáltatókról – speciális munkaerő piaci igényfelmérés
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A potenciális munkáltatók igényfelmérése általánosságban az érintett célcsoportok munkaerő piaci integrációját / reintegrációját célozza. Járulékos hozzáadott értéke az akciónak, hogy inputot ad a hátrányos helyzetűek átképzési szükségletének megállapításához.

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG IX. (TC/IX.)
Akció megnevezése:
Potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel)
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - fogyatékossággal élők, - idősek (aktív középkorúak), - nők, - romák és/vagy hátrányos helyzetűek, - gyermekek célcsoport peremterületeként értelmezve: fiatal diplomások.
Akció indokoltsága:
A munkáltatók általában a legkevesebb erőforrás ráfordítással (pénz, idő, energia) kívánják megszerezni és megtartani munkavállalóikat. Érzékenyítésük olyan szempontból indokolt, hogy külső impulzusok hatására vélhetően egyre nagyobb részben veszik ki részüket a hátrányos helyzetű célcsoportok támogatásában azáltal, hogy foglalkoztatják őket. A tudatos külső impulzusok hatására várhatóan a potenciális foglalkoztatók hozzáállásában indítható el változás, ami hosszútávon mozdítja elő az érintett célcsoportok foglalkoztatásának megoldását.
Akció leírása:
A célcsoportok munkaképes tagjainak foglalkoztatásával kapcsolatosan alapvetően két féle potenciális munkáltatói körre vonatkozóan érdemes végig gondolni és kidolgozni az akciót. Az egyik a KKV-k szektora, a másik a nagyvállalatok. A KKV-k és a nagyvállalatok különböző helyzetükből kifolyólag eltérő módokon közelíthetőek meg a témával. A KKV-k jellemzően alacsony költségkeretekkel dolgoznak, nincs lehetőségük külön budget kialakítására a fejlesztés és/vagy a CSR tevékenységekre. A nagyvállalatok gyakran elkülönített költségkerettel rendelkeznek és adott esetben presztízs kérdés számukra a társadalmi felelősségvállalás. Ennek megfelelően a két munkáltatói kör eltérő módon közelíthető meg. A KKV-k esetében a költségoptimalizálási témakörök, a nagyvállalatok esetében a CSR stratégiai irányokhoz való hozzákapcsolása lehet a meghatározó irány az érzékenyítő programok el-, befogadtatása szempontjából. Ugyanakkor mivel a nagyvállalatok is egyértelműen üzleti alapon hoznak döntéseket, amennyiben fejlesztés gyanánt - pl.: érzékenyítés, csapatépítés – befogadhatóbb számukra az érzékenyítés és adott esetben ezeket a programokat – a szociális háló erőforrásaira támaszkodva – költséghatékonyan, vagy akár ingyenesen megkaphatják, minden bizonnyal érték teremthető számukra. A fentiek alapján tehát differenciált érzékenyítés szükséges a különböző kategóriákba tartozó munkáltatók számára. Szintén a fentiekre támaszkova az is egyértelműen látható, hogy ahhoz, hogy a

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG IX. (TC/IX.)
munkáltatói érzékenyítés témakörében változás legyen elérhető, az érzékenyítő programok megtartására képes szervezetek gyakran reaktív szerepéből ki kell mozdulni és el kell indítani egy tudatos tárgyalási folyamatot (a munkáltató prioritásai mentén kialakítani a tárgyalás érvrendszerét és felkészült tárgyalóként fellépni a potenciális munkáltatói körökben). Az ok-okozati összefüggések vizsgálata által tehát az is egyértelmű, hogy a potenciális megvalósítók (érzékenyítő programok megtartására alkalmas potenciális partnerek) tárgyalási készségeinek különösen nagy jelentősége van a munkáltatói érzékenyítés, mint akció végrehajtásában. Visszatérve a különböző kategóriákba tartozó potenciális munkáltatók (KKV, nagyvállalat) kérdésköréhez, mint az már említésre került, a KKV-k számára a költségoptimalizálás jelenthet értéket. Ennek megfelelően amellett, hogy különböző érzékenyítő programok megvalósítására nyílik lehetőség – amennyiben a potenciális foglalkoztató befogadó – fontos, hogy a KKV-k igényeinek kielégítésére szolgáló egyértelmű, áttekinthető tájékoztató anyagok készüljenek a különböző célcsoportok foglalkoztatásával kapcsolatos anyagi előnyökről, és atipikus foglalkoztatási lehetőségekről. Az anyagi előnyök mellett – hogy érvényesítsük előzetesen kitűzött célunkat – fontos, hogy kiemelésre kerüljenek azok az emberi tényezők is, melyek a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásával járó pozitívumok pl.: gyermekét egyedül nevelő anyuka átlag feletti felelősségvállalási képessége / készsége. A munkáltatói érzékenyítés tehát egy komplex folyamat, melyet érdemes – kifejezetten a célzott munkáltatók igényeire alapozottan, – tekintettel a célcsoportok foglalkoztatásának mind az anyagi, mind az emberi pozitív hozadékára és – a folyamatban résztvevők kompetencia készletére / szükségletére tekintettel kidolgozni. Azaz szükséges egyfajta profitorientált gondolkodás az akció hatékony és eredményes megvalósításához.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– potenciális munkáltatók listája – érzékenyítő programok potenciális megtartóinak listája – az érzékenyítés folyamatának, koncepciójának, módszertanának, kompetencia szükségletének feltérképezése és kidolgozása külső szakértő bevonásával – a folyamatban résztvevők kompetenciakészletének vizsgálata
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel) az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – potenciális munkáltatók érzékenyítése (4 +1 célcsoport érintett) – sikerélmény lehetőségének megteremtése (3 +1 célcsoport érintett) – motivációnövelés (4 célcsoport érintett) – interperszonális interakciók elősegítése (3 célcsoport érintett)

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG X. (TC/X.)
Akció megnevezése:
Védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre
Érintett célcsoportok:
Kifejezetten célcsoport a fogyatékossággal élők, továbbá minden célcsoport azon tagjai számára, akik mentális és/vagy fizikális állapotukból kifolyólag nem képesek a nyílt munkaerőpiac által elvárt tempóban, minőségben, struktúrában munkát végezni pl.: szenvedélybetegek bizonyos csoportja.
Akció indokoltsága:
A munkavállalás pszichológiailag jól hat az emberekre. A munkavégzésből fakadó sikerélmény, felelősségvállalás, fontosság érzés kifejezetten fontos fejlődésük – vagy adott esetben mentális képességeik megőrzése – szempontjából. A védett munkahelyek olyan munkakörülményeket, elvárásokat támasztanak az általuk foglalkoztatott munkavállalók számára, melyek abszolút illeszkednek képességeikhez / készségeikhez, továbbá a különböző munkafolyamatokra betanítják őket, azaz fejlesztik is képességeiket.
Akció leírása:
A védett munkahely, mint megoldási lehetőség egyértelműen mentálisan és/vagy fizikálisan hátrányos, ugyanakkor munkaképes, tanítható célcsoport tagoknak segít. A meglévő védett munkahelyek jól működnek jelenleg a térségben, ugyanakkor fontos lenne látni, hogy mely területekre, milyen létszámmal működő védett munkahely kialakítása lenne indokolt. Az objektív információszerzéshez és azt követő állásfoglaláshoz kifejezetten a témával kapcsolatos statisztikai adatok, helyi tapasztalatok, egyedi megoldások, jó gyakorlatok feltérképezésére lenne szükség, azaz egy előzetes elemzés a védett munkahely kialakításának pontos indokoltságáról. Amellett, hogy a védett munkahelyek bővítésének elemzése indokolt fontos, hogy a meglévő – alapvetően több szempontból kifejezetten nehéz helyzetben lévő - védett munkahelyek egyik legnagyobb kihívásával kapcsolatban - ami a megrendelés generálás - segítséget nyújtson az önkormányzat. A védett munkahelyeken dolgozók több típusú részmunkát el tudnak végezni, betaníthatóak rá és megközelítőleg hasonló hatékonysággal
Az akció végrehajtásához szükséges:
– konzultáció a védett munkahelyekkel – kapcsolatteremtés a profit orientált szektor és a védett munkahelyek között – humán erőforrás – indokolt esetben képzés – célok, prioritások, erőforrások, kapacitás pontos ismerete – kommunikációs terv
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG X. (TC/X.)
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – potenciális munkáltatók érzékenyítése (4 +1 célcsoport érintett) – sikerélmény lehetőségének megteremtése (3 +1 célcsoport érintett) – motivációnövelés (4 célcsoport érintett) – interperszonális interakciók elősegítése (3 célcsoport érintett)

TÖBB CÉLCSOPORTOT ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG XI. (TC/XI.)
Akció megnevezése:
„Egészségünkre!” programsorozat
Érintett célcsoportok:
minden célcsoport
Akció indokoltsága:
Több célcsoport tekintetében megjelent célként az egészségmegőrzés, hiszen a hátrányos helyzetű célcsoportok esetében nem a kultúrának / szokásrendszernek részei az egészségmegőrzéssel kapcsolatos tevékenységek. Ennek megfelelően indokolt, hogy olyan érintéseket kapjanak a különböző célcsoportok tagjai, amik elindítják, motiválják őket arra, hogy tudatosan tegyenek egészségükért.
Akció leírása:
A programsorozat megvalósítása során cél, hogy a különböző célcsoportok számára befogadható, kihasználható lehetőségekről információt kapjanak amellett, hogy motivációjukat felkeltsük egészségük megőrzésével kapcsolatosan. Az „Egészségünkre!” programsorozat témafókuszait tekintve főként az alábbiakra épít: egyéni sport, tömegsport, egészséges táplálkozás, mentálhigiéné, egészséges életvezetés. A programsorozat kialakításakor a célcsoportokat együtt és külön kezelve is indokolt programokat kialakítani. A különböző célcsoportok különböző adottságokkal rendelkeznek – emellett különböző belső blokkokkal is – hozzáállásuk e témakörhöz szintén eltérő, ennek megfelelően különböző kommunikáció szükséges bevonzásukhoz. A roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport tekintetében kifejezetten fontos, hogy a célcsoportot differenciáltan szólítsuk meg, mivel bevonásuk várhatóan személyes interakciók révén lehet csak. A fogyatékossággal élők tekintetében szintén fontos a célcsoport differenciált kezelése, hiszen például a sport, mint témafókusz kapcsán egyértelműen más-más fogyatékossággal élő számára más-más fog lehetőséget jelenteni. Az akció végrehajtását megelőzően a kommunikációs tervek mellett célszerű egy ütemtervet készíteni összehangoltan az egyéb megvalósításra kerülő, célcsoportokat érintő programokkal.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– humán erőforrás az akció koordinálásához és végrehajtásához – kommunikációs és ütemterv készítése
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva az „Egészségünkre!” programsorozat akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – egészségmegőrzés (4 célcsoport érintett)

Célcsoport specifikus megoldási lehetőségek

A célcsoportok céljai közt bizonyos célokhoz kapcsolódó megoldási lehetőség kifejezetten az adott célcsoporthoz / célhoz kapcsolódó. Ezeket a megoldási lehetőségek az alábbiakban kerülnek összegyűjtésre.

Fogyatékossággal élőkkel kapcsolatos megoldási lehetőségek

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (F/I.)
Akció megnevezése:
Elfogadó programsorozat
Érintett célcsoportok:
Közvetlenül az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - fogyatékossággal élők, közvetetten az alábbiakhoz: - romák és/vagy hátrányos helyzetűek, - gyermekek.
Akció indokoltsága:
A fogyatékossággal élők és/ vagy mentális hátránnyal küzdők társadalmi kirekesztettsége már egyre inkább csökken, ugyanakkor még mindig érzékelhető a hátrányos megkülönböztetés, mely ellen indokolt fellépni.
Akció leírása:
Az elfogadó programsorozat elsődleges célcsoportja a gyermekek. A gyermekek érzékenyítése által a generációkon át örökített hátrányos megkülönböztetés szüntethető meg. A programsorozat célja, hogy minél több gyermek számára ismertté, elfogadottá, tapasztalathoz köthetővé váljon az, hogy élnek köztünk fogyatékossággal élők és/vagy mentális hátránnyal küzdők. A gyermekek mellett célcsoport a társadalom egésze. Mind a szülői szerepben, mind a családban, mint mikroközösségben, mind az iskolában, mint a gyermekek életében meghatározó közösségekben fontos, hogy az elfogadás, egyenlőség érzése, gondolata szerepet játsszon a mindennapok során, ezáltal változtasson a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos hozzáálláson. Az elfogadó programsorozat kidolgozása, elmélyítése, módszertani felépítése szükséges az akció végrehajtását megelőzően, ugyanakkor az alábbi program típusok beépítését tartjuk indokoltnak: - sportolás közösen a fogyatékossággal élőkkel, - alkotás közösen a fogyatékossággal élőkkel, - szülő-gyermek programok fogyatékossággal élő és ép családok számára - „oldjuk meg együtt” közös játékos gondolkodás, adott esetben konkrét feladatmegoldás (cél, hogy az épek tapasztalják meg a fogyatékossággal élők mindennapi kihívásaikat).

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (F/I.)
Az elfogadó programsorozat kiegészítéseként fókuszáltan az önelfogadásra a fogyatékossággal élők célcsoport számára történő közösségi találkozók is az akció részét képezik. A közösségi találkozók alatt azonos fogyatékkal élők találkozóját értjük. A találkozók lényege, hogy a különböző fogyatékossággal rendelkező emberek találkozzanak egymással, lássák, érezzék meg, hogy „nincsenek egyedül”, osszák meg egymással nehézségeiket és a nehézségek megoldásával kapcsolatos egyedi tapasztalataikat. A közösségi találkozók megszervezése az egyéb elfogadó programokat megelőzően indokolt, mivel ezek szűkebb, a hátrányos helyzetű célcsoportok számára könnyebb beilleszkedést lehetővé tevő események, ezáltal felkészíthetőek a résztvevők az ép társaikkal együtt történő eseményekre.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– humán erőforrás a koordináció ellátásához – kapcsolatfelvétel a fogyatékossággal élők közösségteremtésével foglalkozó intézményekkel – kommunikációs terv a célcsoportok megszólításához
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva az elfogadó programsorozat az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – közösségteremtés – sikerélmény lehetőségének megteremtése – társadalom érzékenyítése

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG II. (F/II.)
Akció megnevezése:
Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan)
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - fogyatékossággal élők.
Akció indokoltsága:
A fogyatékossággal élők célcsoportját célzó impulzusok, események, beavatkozások hátterében különös figyelmet kell fordítani azok pszichológiai hatásgyakorlására, ennek megfelelően azok tudatos átgondolására, tudományos megalapozására, egymásra építésére van szükség.
Akció leírása:
Az éves programterv elkészítése során figyelembe kell venni az egyéb szervezetek által szervezett település és/vagy járás szintű eseményeket, azok céljait, célcsoportját, alkalmazott módszertanait, eszközeit és ahhoz illesztetten kell járás szinten a célcsoportot érintő programtervet kialakítani. A programterv elkészítéséhez a célcsoporttal foglalkozó szociális szakemberek, adott esetben pszichológusok bevonása elengedhetetlen. A programterv elkészítése és végrehajtása kapcsán tehát szükséges egy munkacsoport kialakítása. A programtervnek – az F/I. akcióban foglaltaknak megfelelően – ki kell térnie a különböző fogyatékossággal élőkre, eltérő megközelítéssel indokolt a programtervük elkészítése. A programtervben foglaltak végrehajtása természetesen jelentős humán erőforrás igénnyel jár, így a munkacsoport tagjainak és koordinátorának kiemelt feladata a programterv elkészítését megelőzően az illetékes intézményekkel / szakértőkkel történő kapcsolatfelvétel. Az éves programterv részeként a fogyatékossággal élők szükségletfelmérése is megtörténik.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– munkacsoport létrehozása – humán erőforrás a koordináció ellátásához – szakértők, pszichológusok bevonása – kapcsolatfelvétel a fogyatékossággal élők közösségteremtésével foglalkozó intézményekkel – a programterv differenciálása a különböző fogyatékossággal élő célcsoportokra
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva az éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan) az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – közösségteremtés – interperszonális interakciók elősegítése

Gyermekekkel kapcsolatos megoldási lehetőségek

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (GY/I.)
Akció megnevezése:
Szülő-gyerek programsorozat
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: gyermekek.
Akció indokoltsága:
A mai dinamikusan fejlődő világban – a családok jelentős részében – egyre kisebb hangsúly kerül a szülő-gyerek kapcsolat erősítésére pl.: a szülőnek tudatosan kell „elszakítani” a gyermekeket a különböző elektronikai berendezések elől, ha beszélgetni szeretne vele. Emellett a szülők tudattalanul illeszkednek a körülményekhez és észrevétlenül csökken, elmarad a gyermekkel együtt töltött idő mennyisége, a gyermekekkel szerzett közös tapasztalatok, élmények lehetősége.
Akció leírása:
A szülő-gyerek programsorozat célja a kapcsolat erősítése közös élmények, tapasztalatok szerzése által. A programsorozat kidolgozása során kifejezetten azokra a programlehetőségekre célszerű koncentrálni, melyek mind a gyermek, mind a szülő számára érdekesek. Az egyes programok kialakítása során érdemes külön hangsúlyt fektetni a szülő és a gyermek prioritásaira is annak érdekében, hogy a célcsoportok könnyebben bevonhatóak legyenek. Mivel a célcsoport fókusz a hátrányos helyzetű családok és gyermekeik, megszólításuk, bevonásuk jelenti a legnagyobb kihívást és várhatóan a legnagyobb energia igényt is bevonásuk fogja jelenteni. A programok tematikájukat, tartalmukat tekintve a közös alkotás, valaminek a közös teljesítése, együtt gondolkodás, egymás erőforrásaira történő támaszkodás, bizalom kérdéskörök köré kell, hogy csoportosuljanak. A szülő-gyerek programok tartalmának, módszertanának, koncepciójának kidolgozása szükséges az akció megvalósítását megelőzően, amihez célszerű az illetékes szervezetek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– téma specifikus szakértők és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása – kommunikációs és intézkedési terv elkészítése a célcsoport aktivizálására
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a szülő-gyerek programsorozat az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – közösségteremtés – interperszonális interakciók elősegítése

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG II. (GY/II.)
A pedagógusok eszköztárának bővítése egyértelműen csak az illetékes szervekkel történő egyeztetést követően, az általuk meghatározott keretek közt történhet, ugyanakkor a gyermekek hatékony fejlesztése kapcsán fontosnak tartjuk kitérni e témakörre és egy lehetséges akcióként megfogalmazni a kapcsolódó ötletet.
Akció megnevezése:
Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: a gyermekek.
Akció indokoltsága:
A pedagógusok gyakran az általuk tanul tradicionális eszköz készlettel dolgoznak, nevelnek (emellett természetesen a pedagógusok jelentős száma folyamatosan fejleszti, képezi magát). Az újabb pedagógiai megközelítések révén a tanítás, nevelés hatékonysága jelentősen megnövelhető.
Akció leírása:
Az akció során cél a pedagógusok eszköztárának olyan típusú bővítése, mely a gyermekek tanulásának, fejlődésének hatékonyságát növeli. Az élménypedagógia sokféle terápiás, nevelési, szabadidős és rehabilitációs stratégia szintézisét jelenti, a tapasztalati nevelés egyik formája, egyfajta alternatív módszer. Olyan elmélet és gyakorlat, amely eltávolítja a tanulókat az iskolapadtól, kivezeti a tanulókat a való világba, hogy próbára tegyék értékeiket, tudásukat, meggyőződéseiket, interperszonális képességeiket és kreatív gondolkodásukat. Az élménypedagógia tehát kifejezetten jó eszköze lehet egy innovatív fejlesztési, nevelési módszeren alapuló eszközbővítésnek. Az akció végrehajtása során egy pedagógus képzéssorozat által sajátíthatnák el a pedagógusok az élménypedagógia elvein alapuló eszköztárat. A célzott pedagógusi kör kifejezetten az általános iskola 1-4. osztályokat nevelő pedagógusok. Mivel az akció elmélyítése a pedagógusképzéssel kapcsolatban illetékes szervezetek által meghatározott keretek alapján történhet, az ötlet további részletének kidolgozására az akció tényleges megvalósítása esetén tartjuk célszerűnek energiát fordítani.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a pedagógusképzés – élménypedagógia alkalmazása az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – alapkompetenciák, készségek fejlesztése – interperszonális interakciók elősegítése

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (GY/III.)
Az alábbi – Közelebb a szakképzéshez - akció egyértelműen csak az illetékes szervekkel történő egyeztetést követően, az általuk meghatározott keretek közt valósulhat meg, ugyanakkor a gyermekek orientációja kapcsán fontosnak tartjuk kitérni e témakörre és egy lehetséges akcióként megfogalmazni a kapcsolódó ötletet.
Akció megnevezése:
„Közelebb a szakképzéshez”
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - a gyermekek.
Akció indokoltsága:
A köztudatban egyre nagyobb értéke van a diplomának és egyre kevésbé van értéke a szakmáknak. Ennek megfelelően a pályaválasztás során – amennyiben olyan pályán kíván elindulni a gyermek, ahol várhatóan egzisztencia teremtésére lesz lehetősége – eltolódik a főiskolai, egyetemi képzésekben való részvétel / becsatlakozási szándék felé az arány.
Akció leírása:
A „Közelebb a szakképzéshez” nevet viselő akció gyakorlatilag egy ötletgyűjtemény arra vonatkozóan, hogy a milyen eszközökkel kerülhetne közelebb és erődíthető a gyermek – és adott esetben a szülő – a szakképzéshez, mint választható továbbtanulási lehetőséghez. A Közelebb a szakképzéshez akció részeként célszerűnek tartjuk: - üzemlátogatások szervezését az általános iskolások számára (nem csak a 8. osztályos tanulók számára továbbtanulást megelőzően), - tájékoztató előadások szervezését a magyarországi, különböző szakmákhoz kapcsolódó elért eredményekről, tradíciókról, - szakmai napok / hetek szervezését, - ösztöndíj program beindítását (újrakezdését). A Győr-Moson-Sopron Megyei Iparkamara szerepe kiemelkedő e témakörben, így az akció megvalósulása esetén a velük történő egyeztetés együttműködés fontos (az egyéb illetékes szervezetek mellett). Az akció kapcsán kifejezett cél, hogy a gyermekek minél fiatalabb korban tapasztalatot, élményt szerezzenek a különböző szakmákról. Az akció mélyítése, részletes kidolgozása által cél lenne egy olyan szint elérése, ami alapján kvázi „presztizs kéréssé” alakítható a jó szakmunkássá válás.

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (GY/III.)
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a „Közelebb a szakképzéshez” akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – egyéb, általános oktatás – motivációnövelés

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG IV. (GY/IV.)
Akció megnevezése:
Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - a gyermekek.
Akció indokoltsága:
A lehetséges továbbtanulási lehetőségekről több fórumon, kiadványon, online listán keresztül tud tájékozódni a tovább tanulni vágyó, ugyanakkor egy minden lehetőségről tájékozott, akár egyedi segítséget nyújtó, lehetőség szerint személyes tanácsadás útján orientáló központ nem létezik. Az egyéni tehetségek kibontakoztatása az előbbi akciók hátterében meghúzódik, ugyanakkor az ő orientációjuk is fontos kérdés, hiszen gyakran a szülő és/vagy a pedagógus nem eléggé tájékozott e téren ahhoz, hogy a lehető legjobb megoldás irányába mozdítsa el a gyermeket.
Akció leírása:
A pályaorientációs központ kialakításával kapcsolatosan a jelenleg rendelkezésre álló információk mellett további vizsgálat szükséges ahhoz, hogy amennyiben lehetőség van a központ kialakításához, az megfelelően megalapozott, az igényekhez illeszkedően jól szervezett lehessen. A központ kialakításának feltérképezése során az egyik fő kérdéskör – amellett, hogy a szükséges erőforrásokat, hogyan lehet biztosítani – az lenne, hogy a továbbtanulás szakaszában milyen kommunikációs terv mentén lehetne becsatornázni a legtöbb érintettet. Pályaorientációval több szervezet foglalkozik jelenleg is a térségben, az ő bevonásuk elengedhetetlen az akció végrehajtásához.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – egyéb, általános oktatási célok

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG V. (GY/V.)
Akció megnevezése:
„Alkotunk!” programsorozat
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - a gyermekek.
Akció indokoltsága:
A szülő-gyermek kapcsolat erősítését és érzékenyítésüket célzó programsorozatok mellett fontos, hogy kifejezetten a gyermekek közösség szinten történő készségfejlesztését célzó programok is megtartásra kerüljenek, hiszen ezek jelentősen hozzájárulnak alap készségeik, kompetenciáik fejlődéséhez.
Akció leírása:
Az „Alkotunk!” programsorozat fő célja a gyermekek készségfejlesztése, kreativitásuk felszínre hozása. A programsorozat része pl a táboroztatás, túraszervezés. A programok fő témakörei: sport, egészség, készségfejlesztés, érzékenyítés. A fejlesztés egy folyamat, így megfelelően ütemezve, kellően előkészítve célszerű megvalósítani ahhoz, hogy a várt eredményt produkálja. Az „Alkotunk!” programsorozat kapcsán célszerű egy éves ütemtervet készíteni, melyben rögzítésre kerülnek a jelen programsorozat kapcsán tervezett programok és emellett a járásban egyéb szervezetek, intézmények által szintén a gyermekek számára megrendezésre kerülő programok egyaránt. Az programsorozat ütemezését természetesen célszerű összehangolni az egyéb rendezvényekkel. A gyermekek fejlesztése mellett pozitív hozadéka a programsorozatnak, hogy a gyermekek tervezhető részvételével a nők munkában tölthető ideje kiszámíthatóbbá válik, így a munkáltatói oldal hajlandósága is növelhető foglalkoztatásukkal kapcsolatosan. Mivel a programsorozat egyik fő célcsoportja a hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű családokba tartozó gyermekek – akik bevonása jellemzően nehézséget jelent az ilyen jellegű programokba – külön kommunikációs tervet szükséges e témakörre készíteni. Kiemelten fontos, hogy a megvalósításra kerülő programok olyan módszertan alapján kerüljenek kidolgozásra, melyek a gyermekek pszichológiai működésén alapulnak, így valós hatás érhető el a programok megvalósítása által. A program jelentsen a gyermekek számára kihívást, amellett, hogy fejleszti őket.

GYERMEKEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG V. (GY/V.)
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– célcsoport pontos feltérképezése – téma specifikus szakértők, külsős szakértő (tanácsadó) bevonása – a programsorozat koncepciójának, módszertanának, eszközeinek és ütemezésének kidolgozása – potenciális együttműködési partnerek feltérképezés
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva az „Alkotunk” programsorozat akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – alapkompetenciák, készségek fejlesztése – közösségteremtés – sikerélmény lehetőségének megteremtése

Idősekkel kapcsolatos megoldási lehetőségek

IDŐSEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (ID/I.)
Akció megnevezése:
Szükségletfelmérés készítése
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - idősek.
Akció indokoltsága:
Az idősgondozás alapja a gondozási szükségletek ismerete. Emellett, hogy alternatív ellátást végző erőforrások bevonásra / kialakításra kerülhessenek (pl.: önkéntes háló) elengedhetetlen az idősek szükségleteinek pontos ismerete.
Akció leírása:
Az idősek szükségletfelmérése egy szakemberek által meghatározott szükségletkategóriák kialakítását követő általános felmérés. A szükségletek meghatározásában természetesen fontos szerepet játszik a háziorvos állásfoglalása is, hiszen a különböző mentális képességekkel rendelkező idős nem feltétlenül képes arra, hogy egyértelműen, pontosan vázolja szükségleteit. A fentieknek megfelelően a felmérésbe mindenképp bevonásra kell kerüljön minden szakember, aki a célcsoporttal közvetlen kapcsolatban áll, van rálátása a valós szükségletekre.
Az akció végrehajtásához szükséges (a teljesség igénye nélkül):
– célcsoport pontos feltérképezése – téma specifikus és a célcsoporttal közvetlenül kapcsolatban álló szakértők / szakemberek bevonása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A szükséglet felmérés akció az idősekkel kapcsolatos valamennyi cél elérésének alapját jelenti, hiszen objektív információval szolgála a célcsoporttal kapcsolatban felmerülő hiányosságokról, nehézségekről, kihívásokról, feladatokról. A szükségletfelmérés kiemelt hozzáadott értéke, hogy alapjául szolgálhat a házi segítségnyújtók létszámának relevanciájának vizsgálatához és adott esetben létszámuk település szintű bővítéséhez is. Miután a házi segítségnyújtók létszám-felülvizsgálatának alapjául szolgáló információ gyűjteményként is szolgál a szükségletfelmérés, célszerű a felmérés módszertanának kialakítása során figyelembe venni, hogy a reális létszám meghatározásához milyen extra információk összegyűjtése indokolt.

IDŐSEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG II. (ID/II.)
Akció megnevezése:
Hatékony jelzőrendszer vizsgálata
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - idősek.
Akció indokoltsága:
A járás településein már több típusú jelzőrendszer kialakításra került, ugyanakkor a járás minden településére kiterjedő hatékony jelzőrendszer megtalálása kihívást jelent a települések eltérő tulajdonságai, adottságai miatt.
Akció leírása:
A hatékony jelzőrendszer vizsgálata során cél, hogy az adott tulajdonsággal, adottságokkal rendelkező települések számára megtaláljuk a megfelelő, hatékonyan, hosszútávon működtethető jelzőrendszert. Az akció során első lépésként a már – nem csak a járás települései által – alkalmazott direkt és indirekt jelzőrendszerekről minél szélesebb körű információkat gyűjtsünk. Következő lépésként a járás településeinek adottságainak vizsgálatát célszerű elvégezni annak érdekében, hogy rendszer szinten legyen megközelíthető a kérdéskör. A hatékony jelzőrendszer kiválasztásához célszerű egy szempontrendszer kialakítása, mely alapján a települések adottságainak feltérképezését követően a különböző jelzőrendszerek objektív módon értékelhetővé válnak. Az akció megvalósításának kulcsmomentuma a szempontrendszer kialakítása, mivel ahhoz, hogy egy ilyen jellegű kérdéskörben kvázi objektív mérési szempontrendszerként szolgáljon egy eszköz, annak kidolgozásakor rendkívül sok szempontot figyelembe kell venni és emellett megfelelő módszertant követően kell megfogalmazni az egyes szempontokat.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás az akció végrehajtásához – települések adottságainak feltérképezése – már használt jelzőrendszerek feltérképezése – objektív mérési szempontrendszer kialakítása
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
Az akció az idősek célcsoport céljaihoz általánosan kapcsolódik különösen az elmagányosodást és a kétségbeesés, elesettség érzését megelőző, megszüntető célokhoz.

IDŐSEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (ID/III.)
Akció megnevezése:
Rendszeres szűrővizsgálatok szervezése
Érintett célcsoportok:
Első sorban az idősek, emellett minden további célcsoport.
Akció indokoltsága:
Az idősek gyakran a rendelkezésre álló közösségi közlekedési lehetőségektől függetlenül mobilitási nehézségekkel küzdenek, hiszen mozgásuk gyakran jelentősen korlátozott, ugyanakkor az általános szűrővizsgálatokon való részvétel egészségük megőrzése céljából fontos.
Akció leírása:
A rendszeres szűrővizsgálatok szervezése nehézséget jelent a teljes járás területén. A szűrővizsgálatokon való megjelenés elsősorban mobilitási , másodsorban motivációs nehézségeik fakad. Annak érdekében, hogy az egészségmegőrzés szempontjából kiemelten fontos szűrővizsgálatok elérhetőek legyenek ezen akció keretében célszerűnek tartjuk a településeken történő rendszeres szűrővizsgálatok megszervezését. A szükségletfelmérés során a mobilitással kapcsolatos kérdéskörre is célszerű kitérni, így információ gyűjthető arról, hogy a kihelyezett szűrővizsgálatok elérhetőek-e az idősek számára abban az esetben, ha több település együttműködésével legalább 2-3 település számára közösen kerül megszervezésre a vizsgálat. Amennyiben a mobilitási nehézségek arra mutatnak, hogy kifejezetten az adott településen lenne célszerű a szűrések megszervezése, fontos mérlegelni és költséghatékonyság szempontjából vizsgálni a kérdéskört, azaz megvizsgálni, hogy a minden településre külön történő kitelepülés vagy a célcsoport célzott utaztatása jár kevesebb költséggel.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás az akció koordinálásához – információ az idősek mobilitásáról – kapcsolatfelvétel a szűrővizsgálatokat végző szervezetekkel
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
Az akció minden célcsoport egészségmegőrzéssel kapcsolatos céljait szolgálja.

Roma és/vagy hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos megoldási lehetőségek

ROMÁKAT ÉS/VAGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (RH/I.)
Akció megnevezése:
Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - romák és/vagy hátrányos helyzetűek
Akció indokoltsága:
A roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport esetében kiemelt jelentőséggel bír, hogy hátrányos helyzetükből kifolyólag (vagy annak okozójaként) életvezetésük gyakran meglehetősen strukturálatlan, így a konzekvensen tervezett, rendszerességet megkívánó folyamatokban alapvetően nem vesznek részt, nehézséget jelent becsatornázásuk az ilyen típusú programokba, lehetőségekbe pl.: fejlesztési programsorozatok, munkavállalás.
Akció leírása:
A mentálhigiénés és életvezetési programsorozatok kifejezetten a roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport életvezetésére, hozzáállására, motivációjára, felelősségvállalási képességeik előmozdítására ható programsorozat. A programsorozat kidolgozása során e két témakör szakértőinek bevonása elengedhetetlen. Emellett – a tapasztalatokból kiindulva – e lehetőség megvalósítása esetén rendkívül nagy humán erőforrás igénnyel kell számolni, mivel az életvezetési szokások megváltoztatásához személyes kapcsolat kialakítására, folyamatos jelenlétre van szükség. A szakértők bevonása mellett szükséges feltérképezni azt is, hogy a konkrét feladatok végrehajtására kit / milyen csoportokat lehet bevonni (pl.: az önkéntes háló tagjait, házi segítségnyújtókat, Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálatot, Máltai Szeretetszolgálatot stb.) a bevonásra kerülő csoportokat hogyan lehet felkészíteni a feladatra. A megoldási lehetőség megvalósításának – aminek része a megvalósítást végzők felkészítése, képzése is – kulcsfontosságú szereplője a koordinációt ellátó személy és/vagy szervezet. Annak érdekében, hogy a programsorozat hosszú távon elérje a kívánt hatást, azaz hasson a célcsoport életvezetési stílusára, a megvalósítást megelőzően pszichológiai megközelítésen alapuló koncepció és módszertan kidolgozása szükséges. A koncepció és a módszertan, valamint az alkalmazni tervezett eszközök kidolgozását a programban résztvevő szakértői munkacsoportnak célszerű kialakítani egy külső

ROMÁKAT ÉS/VAGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG I. (RH/I.)
szakértő (tanácsadó) bevonásával, aki a folyamat hatékonyságáért felel. Várhatóan a legnagyobb kihívást a célcsoport tagjainak aktivizálása fogja jelenteni, ezért erre a feladatra külön – legalább módszertani és kommunikációs – terv készítése indokolt.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás az akció koordinálásához – szakértők bevonása – koncepció, módszertan, tervek kidolgozása – pszichológiai megközelítés biztosítása – külsős szakértő (tanácsadó) bevonása a folyamatok hatékonyságának biztosítására
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a mentálhigiénés és életvezetési programsorozat az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: - alapkompetenciák, képességek fejlesztése - motivációnövelés

ROMÁKAT ÉS/VAGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG II. (RH/II.)
Akció megnevezése:
Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - romák és/vagy hátrányos helyzetűek
Akció indokoltsága:
A roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport tagjai esetében – mint az már korábban is említésre került – az egyik legnagyobb kihívás az ő bevonásuk. A közösségi programokat olyan eszköznek tartjuk, melyek képesek arra, hogy fejlesztéssel célzott témakörökkel kapcsolatban megszólításra kerüljön a célcsoport és a fejlődéssel / fejlesztéssel kapcsolatos elköteleződésük, motiváltságuk felé tegyünk egy lépést előre.
Akció leírása:
A közösségi programok a roma kultúrára alapozottan akció első körben azt a célt szolgálja, hogy a célcsoport bevonódjon az akciók végrehajtásába, együttműködővé váljon valamelyest. Emellett a roma kultúra hagyományainak megőrzését, valamint az érzékenyítést is célozza, hiszen az események résztvevői nem csak a célcsoport tagjai. A programok során kiemelt témakörök természetesen a roma kultúra sajátosságai, amit a célcsoport tagjai mutatnak be valamilyen formában. Az akció megvalósítását megelőzően pontos módszertan kidolgozására van szükség annak érdekében, hogy a célcsoport tagjainál valóban elérjük a kívánt hatást, azaz nyitottá váljanak további impulzusok befogadására. Jelen megoldási lehetőséget érdemes a mentálhigiénés és életvezetési akciót megelőzően, majd abba ágyazottan végrehajtani.
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás az akció koordinálásához és megvalósításához – módszertan kidolgozása és összehangolása az RH/I. akcióval
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a közösségi programok a roma kultúrára alapozottan akció az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – közösségteremtés – interperszonális interakciók elősegítése – sikerélmény lehetőségének megteremtése – motivációnövelés – alapkompetenciák, készségek fejlesztése (megvalósítási módszertan függvényében)

ROMÁKAT ÉS/VAGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (RH/III.)
Akció megnevezése:
Szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség
Érintett célcsoportok:
Az alábbi célcsoporthoz kapcsolódóan: - romák és/vagy hátrányos helyzetűek
Akció indokoltsága:
A célcsoport – már említett – strukturálatlan életvitelének velejárója, hogy a nyílt munkaerőpiacon történő munkavállalással járó kötelezettségeket nem tudják vállalni, ezért indokolt feltérképezni azokat a lehetőségeket, melyek hidat képeznek a munkanélküliség, a közfoglalkoztatás és a nyílt munkaerő piaci munkavállalás között ilyen tekintetben. Fontos hangsúlyozni, hogy az akció csak abban az esetben lehet hatásos és eredményes, amennyiben a szociális szövetkezetek szabályozási és finanszírozási kérdései hosszú távra rendeződnek.
Akció leírása:
A szociális szövetkezetek alapítása és működtetése is kihívást jelentő feladat, ugyanakkor a célcsoport adottságait figyelembe véve igen jó lehetőséget biztosít számukra, mint alternatív munkavállalási lehetőség. A térség már létező szociális szövetkezeteinek együttműködése, további szociális szövetkezet beindítása, az e szervezetek tudatos – némileg profitorientált megközelítéssel történő – menedzselése jelen akció keretében olyan munkavállalási lehetőséget biztosít, mely képes arra, hogy a célcsoport számára helyben biztosítson munkalehetőséget – ami indokolt, hiszen a célcsoport tagjai nehezen mobilizálhatóak – és emellett rugalmas munkavállalási körülményeket biztosítson. A szociális szövetkezetek jelenlegi működésében hátrány, hogy alapvetően hiányzik a tudás, a tőke és a megfelelő menedzsment e szervezetekből, amiben a meglévő, e programba bevonható szövetkezeteknek támogatásra van szükségük, az újonnan alapítandó szövetkezetek esetében, alapításukat megelőzően gondoskodni kell ezen erőforrások biztosítottságáról. A szövetkezetek szempontjából kihívást jelent a megrendelések generálása, amiben szintén támogatásra van szükség ahhoz, hogy ne a személyes kapcsolatokon múljanak, és ezáltal esetleges megrendelésekre legyenek alapozottak. A célcsoport tekintetében várhatóan kihívást fog jelenteni toborzásuk, amire külön koncepció elkészítése szükséges. Külön célcsoportként nem került kiemelésre, ugyanakkor számosságuk miatt jelen akció keretében fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy az akció célcsoportjának egy meghatározó részét képezik a hajléktalanok.

ROMÁKAT ÉS/VAGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰEKET ÉRINTŐ MEGOLDÁSI LEHETŐSÉG III. (RH/III.)
Az akció végrehajtásához szükséges:
– humán erőforrás az akció koordinálásához és végrehajtásához – meglévő szociális szövetkezetek szinergiáinak vizsgálata – újonnan alapítandó szociális szövetkezetek indokoltságának vizsgálata – külső szakértő (tanácsadó) bevonása a szociális szövetkezetek hosszú távú hatékony és eredményes működését biztosító koncepció és módszertan kidolgozására
Mely célokhoz kapcsolódik a megoldási lehetőség?
A célok horizontális megközelítéséből kiindulva a szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség az alábbi célokhoz kapcsolódik közvetlenül vagy közvetetten: – interperszonális interakciók elősegítése – sikerélmény lehetőségének megteremtése – motivációnövelés – közösségteremtés

Nőkkel kapcsolatos megoldási lehetőségek

A nők célcsoporttal kapcsolatos célkitűzésekhez kötődő megoldási lehetőségeket (akciókat) a több célcsoportot érintő megoldási lehetőségek tartalmazzák.

A megoldási lehetőségek átfogó áttekintése

A fent kifejtett megoldási lehetőségeket az alábbi táblázatban kivonatoljuk a könnyebb áttekinthetőség érdekében.

Intézkedés megnevezése	Érintett célcsoport(ok)	Intézkedés rövid leírása	Szükséges erőforrások, eszközök
Téma specifikus fórumsorozat kialakítása (TC/I.)	minden célcsoport	A fórumsorozat téma fókuszait alapvetően a járás szintű probléma és terv nyilvántartás határozza meg (3. akció). Megtartói téma specifikus szakemberek és a települések adott témában illetékes képviselői	humán erőforrás lista a téma specifikus települési képviselőkről lista a szakemberekről települések igényfelmérése infrastruktúra biztosítása
Járás szintű kapacitás nyilvántartás (TC/II.)	minden célcsoport	A járás településein rendelkezésre álló erőforrások feltérképezése és aktivizálása a járás többi település céljainak elérése, elősegítése céljából	humán erőforrás településenkénti felelős nyilvántartásra alkalmas adatbázis online felület
Járás szintű kihívás-, (probléma) és tervnyilvántartás (TC/III.)	minden célcsoport	A járás településein jelentkező nehézségek és tervek párhuzamainak nyilvántartása az együttműködés, közös, egyszerűbb megoldások elősegítése céljából.	humán erőforrás településenkénti felelős nyilvántartásra alkalmas adatbázis online felület
Mentorprogram: Felkészülés a mentális támogatásra (TC/IV.)	idősek, fogyatékossággal élők, romák és/vagy hátrányos helyzetűek	A mentorprogram azon szociális szakembereket célozza, akik közvetlen kapcsolatban állnak a célcsoportok tagjaival, így az ő mentális állapotukat fel kell ismerniük és bizonyos szintig kezelniük kell azt. A program során cél ezen szakemberek – mentális támogatással kapcsolatos – tudásának egyenszilárdságúvá formálása, fejlesztése.	humán erőforrás speciálisan képzett humán erőforrás a mentori és/vagy tréneri szerepek ellátásához szociális szakemberek számosságának pontos felmérése célcsoport igényfelmérése + helyzetfelmérés fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása
„Védőháló” program kidolgozása (TC/V.)	minden célcsoport	A „Védőháló” egy támogató program mátrix, aminek célja, hogy a különböző célcsoportok kritikus életszakaszaiban célzottan támogatva legyenek. A támogatás már létező és újonnan kialakításra kerülő mentor programok, szervezetek, intézmények végeznék.	humán erőforrás fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása, erőforrás szükséglet pontos meghatározása „Védőháló” mátrix kommunikációs terv készítése kompetencia térképének elkészítése képzések

Intézkedés megnevezése	Érintett célcsoport(ok)	Intézkedés rövid leírása	Szükséges erőforrások, eszközök
„Segíts, hogy segíthessek" - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása (TC/VI.)	minden célcsoport	Az akció egy önkéntes háló kialakítása a célcsoportok tagjaiból a célcsoportok tagjai számára aktivizálva a különböző célcsoport tagokban rejlő erőforrásokat.	humán erőforrás fejlesztési koncepció, módszertan kidolgozása, erőforrás szükséglet pontos meghatározása kommunikációs terv készítése, folyamatok kidolgozása kompetencia térkép kelkészítése önkéntesek képzése
Kompetencia térkép készítése (TC/VII.)	fogyatékossággal élők, idősek, nők, romák és/vagy hátrányos helyzetűek	A kompetencia térkép készítése a célcsoportok erőforrásainak aktivizálásához szüksége – munkaerő piacra történő integráció, reintegráció vagy akár az önkéntes hálóhoz történő csatlakozás alapja az akció.	kompetencia térkép elkészítéséhez szükséges koncepció és módszertan kidolgozása, majd megvalósítása külsős szakértő bevonásával
Munkáltatói igényfelmérés (TC/VIII.)	fogyatékossággal élők, idősek, nők, romák és/vagy hátrányos helyzetűek	A munkaerő piaci integráció, reintegráció alapja a kínálati oldal feltérképezése. A célcsoportok esetében az akció a munkaerőpiac kínálati oldalának speciális igényfelmérését célozza.	lista a potenciális munkáltatókról speciális munkaerő piaci igényfelmérés
Potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel) (TC/IX.)	fogyatékossággal élők, idősek, nők, romák és/vagy hátrányos helyzetűek	Az akció a különböző adottságokkal, prioritási rendszerrel működő potenciális munkáltatók differenciált érzékenyítését célozza.	potenciális munkáltatók listája érzékenyítő programok potenciális megtartóinak listája az érzékenyítés folyamatának, koncepciójának, módszertanának, kompetencia szükségletének feltérképezése és kidolgozása
Védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre (TC/X.)	különösen a fogyatékossággal élők célcsoport, emellett minden további célcsoport	A védett munkahelyek számára kihívást jelent a megrendelések becsatornázása, ami a hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztatásának lehetőségeit szorítja korlátok közé. Az akció célja, hogy e tekintetben segítséget nyújtsunk a védett munkahelyek számára, emellett feltérképezzük, hogy indokol-e további védett munkalehetőség teremtése.	konzultáció a védett munkahelyekkel kapcsolatteremtés a profit orientált szektor és a védett munkahelyek között humán erőforrás indokolt esetben képzés célok, prioritások, erőforrások, kapacitás pontos ismerete kommunikációs terv

Intézkedés megnevezése	Érintett célcsoport(ok)	Intézkedés rövid leírása	Szükséges erőforrások, eszközök
„Egészségünkre!" programsorozat (TC/XI.)	minden célcsoport	Az akció egy célcsoportok adottságainak megfelelően differenciált egészségmegőrzést célzó programsorozat.	humán erőforrás kommunikációs és ütemterv készítése
Elfogadó programsorozat (F/I.)	fogyatékossággal élők (+ gyermekek)	A programsorozat célja, hogy a fogyatékossággal élők célcsoportot integráljuk a társadalomba, a mindennapokba. Mind a célcsoport mind az épek számára természetes legyen az együttműködés, együtt játszás, gondolkodás, dolgozás stb.	humán erőforrás a koordináció ellátásához kapcsolatfelvétel a fogyatékossággal élők közösségteremtésével foglalkozó intézményekkel kommunikációs terv a célcsoportok megszólításához
Éves programterv készítése (F/II.)	fogyatékossággal élők	A programterv készítése során a térségben a célcsoport számára megrendezésre kerülő események és a jelen akciók megvalósításából fakadó események kerülnek rögzítésre kiegészítve egyéb, a célcsoport számára fontos, hasznos információval pl szűrő vizsgálatok időpontja, kompetencia felmérés.	munkacsoport létrehozása humán erőforrás szakértők, pszichológusok bevonása kapcsolatfelvétel a fogyatékossággal élők közösségteremtésével foglalkozó intézményekkel a programterv differenciálása a különböző fogyatékossággal élő célcsoportokra
Szülő-gyerek programsorozat (GY/I.)	gyermekek	A programsorozat során a szülő-gyermek kapcsolat, azaz a család, mint mikrokörnyezet erősítése a cél.	téma specifikus szakértők és szakértők kommunikációs és intézkedési terv elkészítése a célcsoport aktivizálására
Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása (GY/II.)	gyermekek	A gyermekek nevelésében jelentős szerepe van az általános iskolai környezetnek. Az akció azt célozza, hogy az általános iskolai környezet minél ingergazdagabb legyen, a pedagógusok kreativitást felszínre hozó eszköztára fejlődjön.	téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása
„Közelebb a szakképzéshez" (GY/III.)	gyermekek	Az akció egy ötletgyűjtemény gyakorlatilag, ami azt célozza, hogy hogy a gyermekek a továbbtanulás során minél több információval, tapasztalattal rendelkezzenek a szakmákat illetően, lássák a lehetőségeket.	téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása

Intézkedés megnevezése	Érintett célcsoport(ok)	Intézkedés rövid leírása	Szükséges erőforrások, eszközök
Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése (GY/IV.)	gyermekek	A pályaválasztás megkönnyítése céljából és annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló lehetőségek minél szélesebb skálája jusson el a gyermekekhez és a szülőkhöz a továbbtanulás időszakában, célszerű lehet egy központ kialakítása erre a célra. Az akció ennek relevanciáját vizsgálja.	téma specifikus szakértők, szervek és külsős szakértő (tanácsadó) bevonása
„Alkotunk!" programsorozat (GY/V.)	gyermekek	A programsorozat kifejezetten a gyermekek készségfejlesztését, kreativitásuk felszínre hozását és a közösségteremtést célozza.	célcsoport pontos feltérképezése téma specifikus szakértők, külsős szakértő (tanácsadó) bevonása koncepció, módszertan, eszközök és ütemezés kidolgozása
Szükségletfelmérés (Id/I.)	első sorban az idősek, másod sorban a fogyatékossággal élők	A célcsoportok pontos szükségleteinek ismerete elengedhetetlen ellátásuk optimalizálása, fejlesztése szempontjából. Az akció célja az ellátás objektív alapjainak megteremtése.	humán erőforrás (pl házi segítségnyújtókkal együttműködve) felmérés módszertanának kialakítása
Hatékony jelzőrendszer vizsgálata (Id/II.)	idősek	Több településen működik jelzőrendszer eltérő hatékonysággal. Az akció célja, hogy megtalálja a járás települései számára ideális, hosszú távon jól működtethető jelzőrendszert.	humán erőforrás települések adottságainak feltérképezése már használt jelzőrendszerek feltérképezése objektív mérési szempontrendszer kialakítása
Rendszeres szűrővizsgálatok (Id/III.)	első sorban az idősek, emellett minden célcsoport	Kihelyezett szűrővizsgálatok megszervezése a mobilitásból fakadó nehézségek kiküszöbölése érdekében.	humán erőforrás információ az idősek mobilitásáról kapcsolatfelvétel a szűrővizsgálatokat végző szervezetekkel
Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat (RH/I.)	romák és/vagy hátrányos helyzetűek	A programsorozat a célcsoport motivációs szintjének, felelősségvállalási hajlandóságának növelését célozza amellett, hogy a strukturálatlan életvezetésből fakadó hátrányok leküzdését célozza.	humán erőforrás szakértők bevonása koncepció, módszertan, tervek kidolgozása pszichológiai megközelítés biztosítása külsős szakértő (tanácsadó) bevonása a folyamatok hatékonyságának biztosítására

Intézkedés megnevezése	Érintett célcsoport(ok)	Intézkedés rövid leírása	Szükséges erőforrások, eszközök
Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan (RH/II.)	romák és/vagy hátrányos helyzetűek	A célcsoporttal kapcsolatos nehézségek leküzdésének egyik kiemelt eszköze a közösségteremtés. Az akció célja a célcsoport involválása, együttműködési hajlandóságuk növelése, sikerélmény biztosítása.	humán erőforrás az akció koordinálásához és megvalósításához módszertan kidolgozása és összehangolása az RH/I. akcióval
Szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség (RH/III.)	romák és/vagy hátrányos helyzetűek	Az akció célja, hogy a már létező és újonnan alapítandó szociális szövetkezetekből egy olyan rugalmas munkalehetőséget kínáljunk a célcsoportok tagjai számára, ami illeszkedik adottságaikhoz. Fontos hangsúlyozni, hogy az akció csak abban az esetben lehet hatásos és eredményes, amennyiben a szociális szövetkezetek szabályozási és finanszírozási kérdései hosszú távra rendeződnek.	humán erőforrás meglévő szociális szövetkezetek szinergiáinak vizsgálata újonnan alapítandó szociális szövetkezetek indokoltságának vizsgálata külső szakértő (tanácsadó) bevonása a szociális szövetkezetek hosszú távú hatékony és eredményes működését biztosító koncepció és módszertan kidolgozására

6. táblázat Megoldási lehetőségek kivonata

Célok és akciók összhangja

A fentiekben vázolt akciókat igyekeztünk úgy kialakítani, hogy közvetlenül vagy közvetetten minden célcsoport általános és specifikus céljaira egyaránt vázoljunk megoldási lehetőséget / lehetőségeket.

A horizontális megközelítés alapján megfogalmazott beavatkozási területek és a megfogalmazott akciók összhangját az alábbi táblázat mutatja be:

Beavatkozási területek	Több célcsoportra megfogalmazott célok (TC)	Célcsoport specifikus célok
Mentális támogatás		
Interperszonális interakciók elősegítése	IV; VI; IX; X	F/II; RH/I; RH/II; RH/III
Pszichológiai támogatás	IV	
Célzott támogatás (terhelt időszakokra)	IV; V	
Sikerélmény lehetőségének megteremtése	V; VI; IX; X	F/I; GY/V; RH/II; RH/III
Egyéni támogatás	IV; V	
Motivációnövelés	V; VI; IX; X	GY/III; GY/5; RH/I; RH/II; RH/III
Közösségteremtés	V; VI	F/I; F/II; GY/I; GY/V; RH/II; RH/III
Foglalkoztatás		
Potenciális munkáltatók érzékenyítése	IX	
Védett munkahelyekkel kapcsolatos célok	X	
Oktatás		
Alapkompetenciák, készségek fejlesztése	V	GY/II; GY/V; RH/II
Egyéb, általános oktatási célok		GY/III, GY/IV
Egészségmegőrzés	XI	Id/III; GY/5; RH/II
Társadalom érzékenyítése	VI	F/I
Kompetencia térkép készítése	VII	

7. táblázat Horizontális célok és megoldási lehetőségek összhangja

Az idősekkel kapcsolatos megoldási lehetőségek az eredeti beavatkozási területek alá nehezen, nem egyértelműen kategorizálhatóak be. A célzottan e célcsoport kapcsán vázolt megoldási lehetőségek a célcsoporthoz kapcsolódó célfa alapján kerültek kidolgozásra.

Az akadálymentesítés, mint beavatkozási terület – mint az korábban is említésre került – azért került ki az intézkedési terv megvalósítási lehetőségeit kategorizáló beavatkozási területek köréből, mert egyrészt jelentős számú település akadálymentesítése előrehaladott állapotban van, másrészt kizárólag pályázati forrás függvénye a további fejlesztés e területen.

Arról, hogy az egyes célcsoportokat – számosság szerint - milyen mértékben érintik a megfogalmazott akciók, az alábbi tábla ad információt:

Célok típusa	Fogyatékos - sággal élők	Gyermeke	Idősek	Romák és/vagy hátrányos helyzetűek	Nők
Több célcsoportot érintő célok	11	7	10	10	8
Célcsoport specifikus célok	2	5	3	3	0
ÖSSZESEN:	**13**	**12**	**13**	**13**	**8**

8. táblázat Célcsoportok lefedettsége megoldási lehetőségek tekintetében

A fentiek alapján tehát látható, hogy a helyzetelemzésben foglaltaknak megfelelően a fókusz nem került eltolásra egyik célcsoport irányába sem.

A nők esetben a valamelyest alacsonyabb akció számot az indokolja, hogy a célcsoport rendkívül szerteágazó körülményeiket, élethelyzeteiket tekintve, emiatt jelen Programtervben kifejezetten azokra a célokra, megoldásokra fókuszálunk a nők esetében, melyek egyértelműen láthatóak, megfelelő eszközzel / eszközökkel kezelhetőek.

A megoldási lehetőségekhez kapcsolódó cselekvési terv és nyomon követés

A megoldási lehetőségek (akciók) kidolgozása során – ahogy az a VII. Intézkedési terv pontban látható – a szükséges erőforrásokat is számba vettük.

A szükséges erőforrások közt a humán erőforrás szükséglet jelenik meg jelentős esetben.

Az egyes megoldási lehetőségek kapcsán nem került külön kiemelésre, de egyértelműen célzott forrásigénnyel is bír minden egyes akció megvalósítása.

A kidolgozott ötletek jelentős része komplex, több célcsoportra, több területre kiható ötlet, így megvalósításuk is várhatóan hasonlóan komplex folyamat lesz. A komplex folyamatok megvalósítása egyértelműen jelentős erőforrás (idő, tőke, humán erőforrás stb.) befektetéssel járnak.

Mint ahogy az az intézkedési tervek kialakításának alapgondolatai közt is kiemelésre kerültek, a program során az intézkedési terv kidolgozását tervként, és nem kötelezettségként közelítettük meg.

A központi koordinátori szerepkör betöltésére szakmailag a Türr István Képző- és Kutató Központ Intézet lenne a legalkalmasabb. Az Intézetnek állami szervként közvetlen kapcsolata van a járás településeivel, nehézségeikről, adottságaikról releváns információkkal rendelkezik, emellett kapcsolat rendszerük is adott ahhoz, hogy a különböző ötletek megvalósítása során hatékonyan előremozdítsa a folyamatot. Az együttműködés az Intézettel jelen projekt megvalósítása során is gördülékeny volt, minden esetben hozzáadott értékkel bírt részvételük a felzárkózási kerekasztal beszélgetéseken és rendezvényeken.

A részletes cselekvési terv kidolgozását abban az esetben tartjuk indokoltnak, ha valamely megoldási lehetőség megvalósíthatóvá válik, azaz rendelkezésre állnak a szükséges erőforrások, hiszen a rendelkezésre álló erőforrások erősen befolyásolják a megvalósítási folyamatot, a felelősségi és feladatkörök alakulását valamint egyéb a végrehajtás és a kontroll szempontjából fontos keretet.

Jelen Járási Esélyteremtő Programterv kapcsán egy átfogó cselekvési terv elkészítését tartunk indokoltnak az alábbiak szerint:

CSELEKVÉSI TERV

Intézkedési terv (megoldási lehetőségek)

1. Téma specifikus fórumsorozat kialakítása
2. Járás szintű kapacitás nyilvántartás
3. Járás szintű kihívás (probléma) és terv nyilvántartás
4. Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra
5. „Védőháló" program kidolgozása
6. „Segíts, hogy segíthessek" - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása
7. Kompetencia térkép készítése
8. Munkáltatói igényfelmérés
9. Potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel)
10. Védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre
11. „Egészségünkre!" programsorozat
12. Elfogadó programsorozat
13. Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan)
14. Szülő-gyerek programsorozat
15. Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása
16. „Közelebb a szakképzéshez"
17. Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
18. „Alkotunk!" programsorozat
19. Szükségletfelmérés készítése
20. Hatékony jelzőrendszer vizsgálata
21. Rendszeres szűrővizsgálatok szervezése
22. Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat
23. Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan
24. Szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség

Érintettek

A győri járás települései, melyek az alábbiak:

1. Győr
2. Abda
3. Bezi
4. Bőny
5. Börcs
6. Dunaszeg
7. Dunaszentpál
8. Enese
9. Fehértó
10. Gönyű
11. Győrladamér
12. Győrság
13. Győrsövényház
14. Győrújbarát
15. Győrújfalu
16. Győrzámoly
17. Ikrény
18. Kajárpéc
19. Kisbajcs
20. Koroncó
21. Kunsziget
22. Mezőörs
23. Mosonszentmiklós
24. Nagybajcs
25. Nagyszentjános
26. Nyúl
27. Öttevény
28. Pér
29. Rábapatona
30. Rétalap
31. Sokorópátka
32. Tényő
33. Töltéstava
34. Vámosszabadi
35. Vének

CSELEKVÉSI TERV
Felelős
Amennyiben valamely megoldási lehetőség (akció) megvalósításához minden erőforrás rendelkezésre áll, az akcióhoz kapcsolódó fő felelős és a megvalósítási folyamat különböző szereplőinek felelősségi- és feladatköre is pontosan meghatározásra kerül.
Határidő
Határidőt minden egyes megvalósításra kerülő megoldási lehetőséghez akkor rendelünk, amennyiben rendelkezésre állnak a szükséges erőforrások és a megvalósítási folyamat várhatóan elindítható.
Pénzügyi forrás
A vázolt megoldási lehetőségek mindegyikének megvalósításához célzott pályázati és/vagy központi forrásra van szükség. Mivel a pénzügyi forrás meghatározó erőforrás a megvalósítás kapcsán, ugyanakkor a járásnak nincs ráhatása a források ilyen típusú megszerzésére, a megvalósítás szintén csak akkor tervezhető, amennyiben a források rendelkezésre állnak.
Indikátorok
Az egyes akciók megvalósításához kapcsolódóan, azok hatékonyságának mérhetőségének biztosítására szükséges több indikátor meghatározása. Az akciók jelenlegi kidolgozottsága mellett az alábbi lehetséges indikátorokat van lehetőség azonosítani, ugyanakkor egyértelmű, hogy az indikátorok pontos kidolgozása indokolt az akciók megvalósítását megelőzően.
Indikátorok az akciókhoz kapcsolódóan

Akciók	**Indikátorok**
1. Téma specifikus fórumsorozat kialakítása	- megvalósított fórumok száma - fórumok időtartama - résztvevők száma - bevont szakértők száma - feldolgozott témák száma
2. Járás szintű kapacitás nyilvántartás	- nyilvántartás frissítéseinek száma - rögzített tételek száma - a nyilvántartást aktívan használó települések száma - kialakult együttműködések száma

CSELEKVÉSI TERV	
3. Járás szintű kihívás (probléma) és terv nyilvántartás	- nyilvántartás frissítéseinek száma - rögzített tételek száma - a nyilvántartást aktívan használó települések száma - fórumra bocsátott témák száma - kialakult együttműködések száma
4. Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra	- mentorprogramban résztvevők száma - megvalósított személyes fejlesztési alkalmak száma - megvalósított képzési alkalmak száma - résztvevők száma a képzésen
5. „Védőháló” program kidolgozása	a kidolgozás fázisára indokolatlan indikátor meghatározása
6. „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása	
7. Kompetencia térkép készítése	mivel az akció 1 db dokumentum elkészítését takarja, indikátor meghatározása indokolatlan
8. Munkáltatói igényfelmérés	
9. Potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel)	- megvalósított interakciók száma (tárgyalás, előadás stb.)
10. Védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre	- megvalósított interakciók száma (tárgyalás, előadás stb.) a bővítéssel kapcsolatosan az indokoltság alátámasztását tartalmazza az akció
11. „Egészségünkre!” programsorozat	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma - meghívott / résztvevő téma specifikus meghívottak száma
12. Elfogadó programsorozat	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma - meghívott / résztvevő téma specifikus meghívottak száma

CSELEKVÉSI TERV	
13. Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan)	mivel az akció 1 db dokumentum elkészítését takarja, indikátor meghatározása indokolatlan
14. Szülő-gyerek programsorozat	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma - meghívott / résztvevő téma specifikus meghívottak száma
15. Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása	- megvalósított pedagógusképzések száma - résztvevők száma
16. „Közelebb a szakképzéshez”	az akció minden eleme az illetékes szervezetekkel történő egyeztetés alapján véglegesíthető csak, jelenleg indikátor meghatározása indokolatlan
17. Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek feltérképezése	a feltérképezés / kidolgozás fázisára indokolatlan indikátor meghatározása
18. „Alkotunk!” programsorozat	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma
19. Szükségletfelmérés készítése	mivel az akció 1 db dokumentum elkészítését takarja, indikátor meghatározása indokolatlan
20. Hatékony jelzőrendszer vizsgálata	az akció egy meghatározott eszköz segítségével végig vitt folyamatról szól, jelenleg indikátor meghatározása indokolatlan
21. Rendszeres szűrővizsgálatok szervezése	- településekre kihelyezett, megrendezésre került szűrővizsgálatok száma - szűrővizsgálaton részvettek száma - a szükségletfelméréshez viszonyítva hányan vettek részt a kihelyezett szűrővizsgálatokon - a település teljes lakosságának mekkora hányada vett részt a kihelyezett szűrővizsgálaton

CSELEKVÉSI TERV	
22. Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma
23. Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan	- megvalósított programegységek száma - résztvevők száma
24. Szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség	az akcióhoz kapcsolódóan az akció jelenlegi részletességű kidolgozása mellett nem fogalmazható meg indikátor

9. táblázat Akciókhoz kapcsolódó alap indokátorok

Amennyiben valamely akció megvalósításához rendelkezésre állnak a szükséges erőforrások, a fenti indikátorok pontosítása mellett indokoltnak tartjuk az akcióhoz kapcsolódó konkrét mérési rendszer kidolgozását. A mérési rendszer kapcsán kiemelten fontos a pontosított indikátorok összegzése és azok egymásra hatásának vizsgálata, ütemezés kidolgozása, projekt felelős meghatározása és részfeladatok felelőseinek meghatározása.

A folyamatok végrehajtása közben történő mérés mellett célszerű EX-POST értékelést végezni a projektek (akciók) végrehajtását követően.

VIII. Együttműködési lehetőségek

Több megoldási lehetőség kidolgozása során (VII. Intézkedési terv tartalmi pontban) említésre került, hogy az ötlet konkrét koncepciójának, módszertanának kidolgozása szükséges, ami alapjaiban meghatározza azt is, hogy milyen adottságokkal rendelkező együttműködő partner bevonására lesz szükség a megvalósításhoz. A fentiek alapján jelenleg a lehetséges együttműködő partnerek közt kizárólag azon szervezetek kerülnek megemlítésre, akik az eddigi tapasztalatok alapján preferált partnerek, a konkrét akciókhoz, speciális szaktudásuk, tapasztalatuk miatt bevonásra kerülő partnerekre nem térünk ki. Az együttműködési lehetőségek összegzése során összegyűjtjük, hogy mely akció végrehajtásával kapcsolatosan gondolkodunk első sorban az adott partnerrel történő együttműködésben.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)
Járás önkormányzatai
Téma specifikus fórumsorozat kialakítása Járás szintű kapacitás nyilvántartás Járás szintű kihívás**-,** (probléma) és te**rv**nyilvántartás
Győr Műszaki Szakképzési Centrum
Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása „Közelebb a szakképzéshez” Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Győri Tankerülete
Pedagógusképzés – Élménypedagógia alkalmazása „Közelebb a szakképzéshez” Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége
Kompetencia térkép készítése Munkáltatói igényfelmérés Védett munkahelyek bővítése és / vagy megrendelések becsatornázásának elősegítése a meglévő védett munkahelyekre
Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
„Közelebb a szakképzéshez” Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése „Alkotunk!” programsorozat Szülő-gyerek programsorozat Szociális szövetkezetek, mint rugalmas munkavállalási lehetőség Munkáltatói igényfelmérés

EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)
Esély Győri Rehabilitációs és Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.
„Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása Elfogadó programsorozat Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan) Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat
Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Potenciális munkáltatók érzékenyítése (komplex megközelítéssel) Elfogadó programsorozat
Családsegítő Szolgálat
Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra „Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása „Egészségünkre!” programsorozat Elfogadó programsorozat Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan) Szülő-gyerek programsorozat Szükségletfelmérés készítése Hatékony jelzőrendszer vizsgálata Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan
Szt Cirill és Method Alapítvány
Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra „Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása Elfogadó programsorozat Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan) Közösségi programok a roma kultúrára alapozottan Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat
Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra „Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása „Egészségünkre!” programsorozat Elfogadó programsorozat Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan) Szülő-gyerek programsorozat Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat

EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)
Magyar Vöröskereszt Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezet
Mentálhigiénés és életvezetési programsorozat Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra „Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása „Egészségünkre!” programsorozat Elfogadó programsorozat Éves programterv elkészítése (fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan)
Települési házi segítségnyújtók
Mentorprogram: Felkészítés mentális támogatásra „Védőháló” program kidolgozása „Segíts, hogy segíthessek” - járás szintű önkéntes háló kialakításának kidolgozása Szükségletfelmérés készítése Hatékony jelzőrendszer vizsgálata
Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft.
„Alkotunk!” programsorozat „Közelebb a szakképzéshez”
ARVIT Service Park Vállalkozói Inkubátorház
„Védőháló” program kidolgozása
Széchenyi István Egyetem (PLESZI)
„Védőháló” program kidolgozása Munkáltatói igényfelmérés „Közelebb a szakképzéshez” „Alkotunk!” programsorozat Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
INNONET Innovációs és Technológiai Központ Kht.
„Védőháló” program kidolgozása Pályaorientációs központ kialakításának lehetőségeinek, relevanciájának feltérképezése
Széchenyi Programiroda
Járás szintű kihívás**-,** (probléma) és te**rv**nyilvántartás

10. táblázat Együttműködési lehetőségek (akciók megjelölésével)

IX. Kapcsolódó jogszabályok

A program megvalósítása és a Programterv elkészítése során figyelembe vett jogszabályok (a teljesség igénye nélkül):

- 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvek
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
- 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2012. évi I. tv. A Munka Törvénykönyve
- 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról
- Közhasználatú épületek akadálymentesítési kötelezettségéről szóló 1998. évi XXVI. tv.
- 2006. évi X. törvény a szociális szövetkezetekről
- 1997. évi LXXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- A 2011. évi CXC tv. a nemzeti köznevelésről
- 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törtvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglakoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

Ábrajegyzék

1. ábra A győri járás felépítése (települések térkép) 5
2. ábra GROW-modell 14
3. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek célcsoportonkénti megoszlása 17
4. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása a célcsoportok tekintetében beavatkozási területenként 18
5. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása beavatkozási területenként 19
6. ábra Megfogalmazott intézkedési tervek megoszlása beavatkozási területek tekintetében célcsoportonként 21
7. ábra Fogyetékkal élők célcsoport - Problémafa 25
8. ábra Idősek (nyugdíjas korúak) célcsoport - Problémafa 26
9. ábra Idősek (aktív középkorúak) célcsoport - Problémafa 27
10. ábra Gyermekek célcsoport - Problémafa 29
11. ábra Hátrányos helyzetűek és romák célcsoport - Problémafa 31
12. ábra Nők célcsoport - Problémafa 33
13. ábra Vízió vizuális megjelenítése 36
14. ábra Fogyatékossággal élők célcsoport – Célfa 37
15. ábra Idősek (nyugdíjas korúak) célcsoport - Célfa 39
16. ábra Idősek - aktív középkorúak) célcsoport - Célfa 40
17. ábra Gyermekek célcsoport - Célfa 41
18. ábra Roma és/vagy hátrányos helyzetű célcsoport - Célfa 43
19. ábra Nők célcsoport - Célfa 44

Táblázatjegyzék

1. táblázat A győri járás települései 11
2. táblázat Célcsoportonkénti prioritások a Helyi Esélyegyenlőségi Programok alapján 22
3. táblázat Kérdőíves felmérés eredményeinek összegzése 23
4. táblázat Főbb mobilitási csoportok 35
5. táblázat Horizontális célrendszer 47
6. táblázat Megoldási lehetőségek kivonata 91
7. táblázat Horizontális célok és megoldási lehetőségek összhangja 92
8. táblázat Célcsoportok lefedettsége megoldási lehetőségek tekintetében 93
9. táblázat Akciókhoz kapcsolódó alap indokátorok 99
10. táblázat Együttműködési lehetőségek (akciók megjelölésével) 102